

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 331/XXIX/2017
Rady Miejskiej w Wieleniu
z dnia 8 listopada 2017 r.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	4
1. Charakterystyka gminy Wieleń.....	6
2. Nawiązania do dokumentów wyższego rzędu.....	9
2.1. Strategia Europa 2020.....	9
2.2. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).....	9
2.3. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.....	10
2.4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony. Miasta. Obszary wiejskie..	10
2.5. Krajowa Polityka Miejska 2023.....	11
2.6. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020.....	11
2.7. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.....	12
2.8. Strategia Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2011 -2020.....	13
2.9. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2014-2023.....	13
3. Nawiązania do dokumentów strategicznych i planistycznych gminy Wieleń.....	15
3.1. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Wieleń na lata 2015-2024. .	15
3.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wieleń na lata 2015-2022...	16
3.3. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wieleń.....	17
3.4. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Wieleń.....	17
4. Metodologia.....	19
5. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych.....	25
5.1. Sfera społeczna.....	25
5.2. Sfera gospodarcza.....	43
5.3. Sfera środowiskowa.....	44
5.4. Sfera techniczna.....	46
5.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	47
5.6. Granice obszaru zdegradowanego.....	48
6. Obszar rewitalizacji.....	51
6.1. Zasięg obszaru rewitalizacji.....	51
6.2. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji.....	53

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

6.3.	Podsumowanie skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych obszaru.....	77
7.	Wizja.....	78
8.	Cele i kierunki działań.....	79
9.	Katalog przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	84
9.1.	Przedsięwzięcia podstawowe.....	85
9.2.	Przedsięwzięcia uzupełniające.....	111
10.	Indykatywne ramy finansowe.....	117
11.	Mechanizmy zapewniające komplementarność.....	120
11.1.	Komplementarność przestrzenna.....	120
11.2.	Komplementarność problemowa.....	121
11.3.	Komplementarność źródeł finansowania.....	127
11.4.	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	127
11.5.	Komplementarność międzyokresowa.....	128
12.	Realizacja zasady partnerstwa i partycypacji.....	133
13.	System zarządzania programem rewitalizacji.....	143
13.1.	Wdrażanie.....	143
13.2.	Monitoring i ewaluacja.....	145
14.	Ocena oddziaływania na środowisko.....	150
	Spis rysunków.....	151
	Spis tabel.....	154
	Załącznik nr 1 Wyniki badania ankietowego.....	155
	Załącznik nr 2 Wykaz ulic należących do poszczególnych jednostek analitycznych.....	167

WSTĘP

*Nie za górą, nie za rzeką,
Oj nie szukaj daleko,
Ale tutaj, tutaj właśnie,
Gdzie rodzinny dom.*

*Moja Mała Ojczyzna,
Twoja Mała Ojczyzna,
Nasza Mała Ojczyzna,
Nasz Wieleński Dom.*

We współczesnych czasach większość mniejszych ośrodków miejskich, szczególnie tych znajdujących się w większej odległości od dużych miast, stoi w obliczu bardzo poważnego wyzwania, jakim jest zahamowanie systematycznego odpływu mieszkańców. Społeczność lokalna z powodu odpływu mieszkańców bardzo wiele traci, ponieważ osoby wyprowadzające się są zazwyczaj jednymi z bardziej aktywnych, przedsiębiorczych i najlepiej wykształconych. Opisane zjawisko niesie za sobą wiele negatywnych zjawisk, można między nimi wymienić postępujące starzenie się społeczeństwa czy coraz bardziej widoczną koncentrację różnych problemów.

Powyższa sytuacja zazwyczaj dotyczy całej gminy, jednak rzadko rozkłada się równomiernie. Na terenie każdej jednostki terytorialnej znajdują się obszary cechujące się szczególną koncentracją problemów. Obszary te pozostawione bez wsparcia coraz bardziej podupadają, gdyż występujące na nich problemy mają charakter błędnego koła: są jednocześnie swoimi przyczynami jak i konsekwencjami. Aby zatrzymać nawarstwianie problemów konieczne jest przeprowadzenie skoncentrowanej terytorialnie interwencji, której celem będzie rozwiązanie problemów u ich źródła. Interwencją tą może być dobrze zaplanowany proces rewitalizacji.

Gmina Wieleń zdecydowała się zaplanować proces rewitalizacji w niniejszym dokumencie, tj. w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023. Program opracowano na podstawie art., 18. ust. 2 pkt. 6 *ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz.U. 2013 r. poz. 594 ze zm.) i zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z 2.08.2016 r. oraz Zasadami programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+*. W dokumencie wyznaczono obszary, cechujące się największą koncentracją problemów, przeprowadzono ich szczegółową diagnozę prowadzącą do określenia skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych. Na podstawie potrzeb stworzona została wizja obszaru oraz zdefiniowano cele wraz z kierunkami działań służącymi ich osiągnięciu. Działania te realizowane będą

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

dzięki konkretnym przedsięwzięciom. Opracowany został system wdrażania założeń Programu wraz z określeniem sposobów monitorowania postępów z realizacji zadań. Przedmiotowy dokument był współtworzony przez społeczność lokalną.

Głównym celem planowanego procesu rewitalizacji jest stworzenie atrakcyjnego miejsca do życia, które zamieszkiwane będzie przez zaangażowanych i zintegrowanych mieszkańców. Rozwiązane zostaną również problemy prowadzące do zjawiska marginalizacji społecznej niektórych grup mieszkańców. Skutki przeprowadzonego procesu rewitalizacji odczuwalne będą nie tylko przez osoby zamieszkujące sam obszar, ale również przez społeczność całej gminy Wieleń. Dzięki zrealizowanym inwestycjom mieszkańcy zyskają atrakcyjne miejsca do spędzania czasu wolnego, zostanie im zapewniony dostęp do najwyższej jakości usług, zminimalizowane zostaną występujące obecnie problemy. Dzięki wprowadzonym zmianom mieszkańcy Wielenia będą czuli, że ich potrzeby i aspiracje życiowe mogą zostać zaspokojone w miejscu zamieszkania - nie będą musieli wyjeżdżać w tym celu za góry czy za rzekę. Dzięki zaangażowaniu wszystkich mieszkańców budowany będzie wspólny Wieleński Dom.

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY WIELEŃ

Gmina Wieleń znajduje się w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim. Sąsiaduje z gminami:

- ❖ Krzyż Wielkopolski i Drawsko na zachodzie (powiat czarnkowsko-trzcianecki),
- ❖ Człopa na północy (powiat walecki, województwo zachodniopomorskie),
- ❖ Trzcianka, Czarnków i Lubasz na wschodzie (powiat czarnkowsko-trzcianecki),
- ❖ Wronki na południu (powiat szamotulski, województwo wielkopolskie).

Przed reformą administracyjną w 1999 roku należała do województwa pilskiego. Gmina zajmuje powierzchnię 428,32 km², co czyni z niej największą gminę w powiecie oraz województwie.

RYСУNEK 1. POŁOŻENIE GMINY WIELEŃ

Źródło: opracowanie własne

Gmina Wieleń posiada status miejsko-wiejski, największym ośrodkiem i równocześnie siedzibą urzędu miejskiego jest miasto Wieleń. Miasto Wieleń uzyskało prawa miejskie w 1348 roku. Ze względu na swoje położenie Wieleń był ważnym punktem strategicznym: ośrodkiem wymiany handlowej oraz obronnym na pograniczu polsko-pomorskim. Obszar wiejski gminy został podzielony na 19 jednostek pomocniczych – sołectw.

Przez gminę Wieleń nie przebiegają żadne drogi krajowe, więc sieć komunikacyjna składa się z dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, w tym najwięcej dróg znajduje się w zarządzie gminy. W związku z powyższym konieczne jest ponoszenie znacznych nakładów

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

finansowych na utrzymanie oraz modernizację istniejącej infrastruktury komunikacyjnej. Kolejnym problemem związanym z układem komunikacyjnym jest brak obwodnicy miasta, dzięki której możliwe byłoby wyłączenie ruchu tranzytowego z obszaru miasta. Przez gminę przebiegają dwie linie kolejowe relacji: Piła – Krzyż Wielkopolski – Gorzów Wielkopolski – Berlin oraz Hamburg – Szczecin – Poznań – Warszawa.

Cechą charakterystyczną gminy Wieleń jest jej malownicze położenie i liczne walory przyrodnicze. Ze względu na ukształtowanie terenu bogate w różne formy polodowcowe oraz wysoki poziom lesistości gmina cechuje się występowaniem wielu unikatowych siedlisk zarówno świata zwierzęcego jak i roślinnego. Ponad połowę terytorium gminy zajmują lasy Puszczy Noteckiej, które częściowo objęte są różnymi formami ochrony przyrody – 7 obszarów Natura 2000, 3 obszary chronionego krajobrazu oraz jeden rezerwat. Z tego względu terytorium gminy Wieleń jest atrakcyjną destynacją turystyczną. Należy jednak zaznaczyć, że istniejący potencjał turystyczny nie jest w pełni wykorzystany, co wpływa na stan lokalnej gospodarki.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2016 roku gminę Wieleń zamieszkiwały 12 583 osoby, z czego 6 026 osób (47,9% ludności gminy) było mieszkańcami miasta Wieleń, a 6 557 osób mieszkało na obszarze wiejskim. Analiza danych zawartych w poniższej tabeli pozwala stwierdzić, że liczba mieszkańców gminy stopniowo spada. W ostatnich trzech latach odnotowano nieznaczny wzrost liczby mieszkańców miasta, przy równoczesnym, bardziej dynamicznym spadku liczby osób zamieszkujących obszar wiejski.

TABELA 1. LICZBA LUDNOŚCI GMINY WIELEŃ W LATACH 2010 - 2016

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ludność – ogółem	12 795	12 722	12 743	12 686	12 624	12 621	12 583
Ludność – miasto	6 037	6 002	6 029	6 021	5 995	6 004	6 026
Ludność – obszar wiejski	6 758	6 720	6 714	6 665	6 629	6 617	6 557

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2016 roku na terenie gminy Wieleń funkcjonowało 910 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, z czego 52 podmioty funkcjonowały w sektorze publicznym natomiast 858 w sektorze prywatnym. Większość działających w gminie podmiotów funkcjonuje na terenie miasta – 551 podmiotów. Dokładne dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy Wieleń w latach 2010 – 2016 przedstawia poniższa tabela.

TABELA 2. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WPISANYCH DO REJESTRU REGON FUNKCJONUJĄCYCH NA TERENIE GMINY WIELEŃ W LATACH 2010-2016

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba podmiotów	900	897	921	953	934	941	910

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

- ogółem							
Liczba podmiotów – miasto	527	531	543	569	564	571	551
Liczba podmiotów – obszar wiejski	373	366	378	384	370	370	359

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analiza powyższych danych pozwala zauważyć, że w ostatnich latach (od roku 2013) liczba podmiotów gospodarczych spadła. Najwięcej podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy zostało zakwalifikowanych do sekcji G – 204 (handel hurtowy i detaliczny), F- 170 (budownictwo) oraz C – 96 (przetwórstwo przemysłowe).

2. NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW WYŻSZEGO RZĘDU

Rewitalizacja jest procesem będącym odpowiedzią na występowanie problemów w wielu sferach funkcjonowania gmin. Z tego powodu proces rewitalizacji wpisuje się w założenia najważniejszych dokumentów programujących rozwój na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz powiatowym.

2.1. STRATEGIA EUROPA 2020

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu (EUROPA 2020) jest dokumentem, w którym zawarta jest unijna strategia rozwoju oraz wizja społecznej gospodarki rynkowej Europy do roku 2020. Strategia EUROPA 2020 zawiera następujące priorytety:

- ❖ rozwój inteligentny,
- ❖ rozwój zrównoważony,
- ❖ rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu,

których realizacja przyczyni się do osiągnięcia stałego wzrostu gospodarczego na terenie wszystkich państw członkowskich UE. Osiągnięcie celów będzie możliwe dzięki realizacji zadań zawartych w 7 projektach przewodnich. Trzy z zaplanowanych projektów mają charakter społeczny: „Młodość w drodze”, który ma przyczynić się do poprawy wyników systemów kształcenia i ułatwić młodzi wejście na rynek pracy, „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”, który ma na celu modernizację rynków pracy i ograniczanie zjawiska bezrobocia oraz „Europejski program walki z ubóstwem”, który w swoich zapisach zapewnia o spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w celu włączania społecznego.

Rozwiązywanie problemów występujących na obszarze zdegradowanym przyczyni się do kompleksowej poprawy sytuacji zarówno na obszarze objętym wsparciem, jak i w całej gminie. Dlatego należy uznać, że przeprowadzenie procesu rewitalizacji przyczyni się do osiągnięcia celów zawartych w Strategii Europa 2020.

2.2. STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju to kluczowy dokument krajowy w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej i jest odpowiedzią na nowe wyzwania stojące przed polityką społeczno-gospodarczą Polski. Głównym celem Strategii jest „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Oczekiwanym efektem realizacji założeń Strategii jest: wzrost dochodów mieszkańców oraz stworzenie przyjaznych warunków bytowych, zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i szkoleń, podwyższanie kwalifikacji i kompetencji mieszkańców, wzrost

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy, poprawa dostępu do infrastruktury, zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz osiągnięcie satysfakcjonującego stanu środowiska. Należy więc stwierdzić, że oczekiwane efekty planowanego procesu rewitalizacji są spójne z założeniami Strategii, a jego realizacja przyczyni się do osiągnięcia celów zawartych w przedmiotowym dokumencie.

2.3. KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym, w którym zawarta jest wizja przestrzennego zagospodarowania Polski do 2030 roku. Wizja definiuje przestrzeń Polski, jako przyjazną dla mieszkańców naszego kraju, z powodzeniem konkurującą z przestrzenią europejską, której siłą będzie rozwój obszarów funkcjonalnych. Głównym celem rozwoju kraju jest efektywne wykorzystanie przestrzeni i potencjałów rozwojowych oraz osiągnięcie gospodarki konkurencyjnej, sprawnego oraz spójnego społecznie, gospodarczo i terytorialnie państwa. Cel ten realizowany będzie poprzez realizację sześciu celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

1. Wzrost konkurencyjności ośrodków miejskich;
2. Poprawa spójności wewnętrznej i zrównoważony rozwój terytorialny;
3. Rozwój infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej kraju;
4. Utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego;
5. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i wykształcenie struktur obronnych państwa;
6. Kształtowanie ładu przestrzennego.

Jednym z kierunków działań zaplanowanych w ramach drugiego celu jest: „wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych”, a jednym z działań uszczegóławiających jest: „restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast”. W związku z powyższym realizacja procesu rewitalizacji bezpośrednio wpisuje się w założenia Koncepcji.

2.4. KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020. REGIONY. MIASTA. OBSZARY WIEJSKIE

W Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego zdefiniowane zostały kierunki działań podmiotów publicznych, nastawione na osiągnięcie odpowiedniego poziomu rozwoju kraju. W celu osiągnięcia określonego stanu rozwoju do roku 2020, skoncentrowanego na wzroście konkurencyjności i zatrudnienia oraz spójności regionalnej wyznaczono 3 cele szczegółowe:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów;

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych;
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Jednym z kierunków działań realizujących cel drugi jest „Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze”. Należy więc stwierdzić, że prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych przyczyni się do osiągnięcia celów zawartych w Strategii.

2.5. KRAJOWA POLITYKA MIEJSKA 2023

Krajowa Polityka Miejska jest dokumentem, w którym zostały określone kierunki polityki miejskiej, na rzecz zrównoważonego rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych oraz wykorzystania potencjałów ośrodków miejskich w procesie rozwoju kraju. Dokument zawiera wizję, w której polskie miasta zostały scharakteryzowane jako konkurencyjne, silne, spójne, zrównoważone, zwarte i sprawne. Cel strategiczny sformułowany w Krajowej Polityce Miejskiej dotyczy rozwoju zrównoważonego, tworzenia nowych miejsc pracy i poprawy jakości życia mieszkańców. Osiągnięcie go będzie możliwe dzięki realizacji pięciu celów szczegółowych, wśród których zasadniczy w aspekcie rewitalizacji jest cel 3. „odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich”. W związku z powyższym można jednoznacznie stwierdzić, że przeprowadzenie procesu rewitalizacji zaplanowanego w niniejszym dokumencie wpisuje się w założenia Krajowej Polityki Miejskiej.

2.6. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU. WIELKOPOLSKA 2020

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego jest najważniejszym dokumentem strategicznym regionu, w którym sformułowane zostały cele i kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Wielkopolski. Województwo w 2020 roku ma być regionem inteligentnym, innowacyjnym i spójnym. Główne działania rozwojowe dotyczyć będą zwiększenia integracji wewnętrznej i usunięcia dysproporcji wewnątrzregionalnych. W celu poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej Wielkopolski określono cel generalny dotyczący poprawy jakości przestrzeni województwa, rozwoju systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki i sfery społecznej. W ramach uszczegółowienia celu generalnego sformułowano 9 celów strategicznych:

1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu;
2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami;
3. Lepsze zarządzanie energią;

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

4. Zwiększanie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie;
5. Zwiększenie spójności województwa;
6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu;
7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia;
8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa;
9. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

Do każdego celu strategicznego przypisane zostały również cele operacyjne. Najbardziej istotnym celem związanym z realizacją procesu rewitalizacji jest cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji.

Przedstawione w Strategii cele dotyczą zarówno sfery społecznej, jak i pozostałych sfer życia człowieka. W związku z powyższym należy uznać, że realizacja działań zawartych w niniejszym programie przyczyni się do osiągnięcia celów Strategii.

2.7. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Obok strategii rozwoju Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego jest jednym z najważniejszych dokumentów, w których zarysowana została przyszłość regionu. W dokumencie przedstawione zostały priorytety planistyczne dla kształtowania rozwoju przestrzennego Wielkopolski.

Istotna część przedmiotowego dokumentu poświęcona została diagnozie uwarunkowań rozwojowych województwa jako całości oraz poszczególnych obszarów. Według przeprowadzonych analiz gmina Wieleń charakteryzuje się występowaniem wielu problemów występujących w sferze społecznej, można do nich zaliczyć między innymi spadek liczby ludności i ujemne saldo migracji czy wysoki poziom bezrobocia. Teren gminy został uznany za cenny kulturowo ze względu na tradycje związane z zamieszkaniem przez Mazurów Wieleńskich oraz skupione osadnictwo olęderskie, jednak jeszcze większe znaczenie dla rozwoju województwa ma gminne środowisko przyrodnicze. Na obszarze gminy Wieleń występuje wiele form ochrony przyrody, jest to jedna z gmin o najwyższym stopniu lesistości w regionie. Na terenie gminy istnieje Leśny Kompleks Promocyjny „Puszcza Notecka”.

Ze względu na uwarunkowania rozwojowe gmina Wieleń została włączona do Północnego Obszaru Polityki Wspierania Rozwoju, co w pewien sposób można traktować jako potwierdzenie potrzeby przeprowadzenia kompleksowego procesu rewitalizacji, który będzie pozytywnie oddziaływać na rozwój całej gminy. Terytorium gminy zostało włączone również do stref rolno-leśnej oraz rekreacji, co oznacza, że jest to obszar predystynowany do rozwoju różnych form turystyki i rekreacji.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Głównym celem Planu jest: Zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw poziomu życia mieszkańców. Realizacja tego celu opierać się będzie na dwóch celach szczegółowych: dostosowaniu przestrzeni do wyzwań XXI wieku oraz zwiększeniu efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa.

W planowanym procesie rewitalizacji uwzględniona zostanie zasada zrównoważonego rozwoju, a jego najważniejszym celem będzie poprawa poziomu życia mieszkańców obszaru objętego wsparciem. Mając na względzie powyższe należy stwierdzić, że planowany proces rewitalizacji gminy Wieleń wpisuje się w założenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, a jego realizacja przyczyni się do osiągnięcia celów sformułowanych w Planie.

2.8. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU CZARNKOWSKO-TRZCIANECKIEGO NA LATA 2011 -2020

Strategia Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego jest dokumentem, na podstawie którego prowadzona jest polityka rozwoju powiatu. Pożądany stan powiatu scharakteryzowany jest jako dostosowany do oczekiwań społecznych, wyposażony w niezbędną infrastrukturę, charakteryzujący się zrównoważonym rozwojem społeczno-ekonomicznym, osiągniętym dzięki optymalnemu wykorzystaniu zasobów społecznych, gospodarczych, kulturowych i przyrodniczo – krajobrazowych, a przez to zapewniający pracę oraz wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców. W dokumencie sformułowano następujące cele rozwoju:

1. Dostosowanie przestrzeni powiatu do potrzeb społecznych i rozwijającej się gospodarki;
2. Zapewnienie rozwoju kapitału ludzkiego, jego bezpieczeństwa i jakości;
3. Przeciwdziałanie bezrobociu, promowanie przedsiębiorczości i aktywizowanie lokalnego rynku pracy;
4. Promocja powiatu i jego potencjałów.

Cele i działania zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Wieleń są spójne z zamierzeniami Strategii Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego, zatem wdrożenie założeń Programu przyczyni się do osiągnięcia celów Strategii.

2.9. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE CZARNKOWSKO-TRZCIANECKIM NA LATA 2014-2023

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim jest jednym z najważniejszych dokumentów realizacji polityki społecznej. Głównym celem Strategii jest określenie kierunków działań, które przyczynią się do redukcji problemów społecznych. Treść misji zawartej w Strategii jest następująca: „Wspólne działanie osób, instytucji i organizacji w celu podniesienia jakości życia społeczności lokalnej Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego oraz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

społecznemu”. Zapisy dokumentu uwzględniają 4 główne cele strategiczne, które dotyczą rozwiązywania problemów społecznych powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego:

1. Skuteczne wsparcie najbardziej potrzebujących mieszkańców Powiatu,
2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców,
3. Przeciwdziałanie bezrobociu,
4. Dobre przygotowanie absolwentów szkół powiatowych do startu życiowego.

Rozwiązywanie zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji problemów społecznych ma priorytetowe znaczenie w zaplanowanym procesie rewitalizacji. W związku z czym należy uznać, że niniejszy dokument jest spójny z założeniami Strategii.

3. NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PLANISTYCZNYCH GMINY WIELEŃ

Potrzeba przeprowadzenia procesu rewitalizacji powinna wynikać z założeń pozostałych gminnych dokumentów, przede wszystkim ze strategii rozwoju gminy. Działania rewitalizacyjne powinny wpisywać się w inne gminne polityki, przede wszystkim w politykę społeczną i przestrzenną. Dokumentami, które wyznaczają ramy prowadzenia tych polityk są: strategia rozwiązywania problemów społecznych oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

3.1. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA I GMINY WIELEŃ NA LATA 2015-2024

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Wieleń jest dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju lokalnego oraz narzędziem, na podstawie którego prowadzona jest polityka rozwoju gminy. W Strategii zdiagnozowano problemy, które można minimalizować lub rozwiązywać dzięki dobrze zaplanowanemu procesowi rewitalizacji. Wśród głównych problemów społecznych zidentyfikowano: systematyczny spadek liczby mieszkańców, wysoki poziom ubóstwa, wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego oraz niskie zaangażowanie młodzieży w problemy miasta i gminy Wieleń. Szczegółowa diagnoza sytuacji obecnej gminy pozwoliła również na zidentyfikowanie problemów występujących w pozostałych sferach: niewystarczająca baza turystyczna, słabe wykorzystanie walorów turystyczno-rekreacyjnych, brak zagospodarowania nabrzeża Noteci w Wieleniu, brak atrakcyjnego miejsca z przeznaczeniem na organizację gminnych wydarzeń kulturalnych, duże bezrobocie wśród ludzi młodych, brak nowych miejsc pracy, brak wsparcia dla przedsiębiorców, niski odsetek ludności korzystającej z sieci wodno-kanalizacyjnej, niska jakość infrastruktury drogowej i telekomunikacyjnej, zły stan chodników lub ich brak oraz zły stan obiektów publicznych.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego jest nadrzędnym dokumentem, z którego wynikają ramy wszystkich podejmowanych działań na terenie gminy i miasta Wieleń. Zamierzona wizja rozwoju przedstawiona jest następująco: „Gmina Wieleń świadoma walorów przyrodniczych i kulturowych, wspierająca inicjatywy społeczne, zaangażowana w tworzenie atmosfery przyjaznej innowacjom, przedsiębiorczości, turystyce i aktywnemu wypoczynkowi, posiadająca nowoczesną infrastrukturę i zapewniająca bezpieczeństwo – atrakcyjna do zamieszkania i pracy”. Stan ten zostanie osiągnięty poprzez realizację głównego celu rozwoju dotyczącego poprawy warunków życia mieszkańców oraz rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i gminy Wieleń. Osiągnięcie celu głównego i stanu opisanego w wizji możliwe będzie dzięki zrealizowaniu 5 celów

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

strategicznych, wśród których kluczowymi, w aspekcie rewitalizacji są cel strategiczny 1. „wzrost potencjału społecznego poprzez troskę o bezpieczeństwo, edukację i budowanie tożsamości regionalnej” oraz cel strategiczny 4 „poprawa jakości lokalnej infrastruktury z uwzględnieniem poprawy estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych na terenie gminy”. Jako jeden z celów operacyjnych wskazano cel 4.3. „rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta z uwzględnieniem mechanizmów partycypacji społecznej”, który jednoznacznie świadczy o potrzebie przeprowadzenia procesu rewitalizacji. Strategia wstępnie definiuje obszary, na których zasadne jest prowadzenie działań rewitalizacyjnych. Należą do nich stare miasto i okolice Pałacu Sapiechów. Dostrzegając potrzebę prowadzenia procesu rewitalizacji, władze gminy uwzględniły konieczność włączenia społeczności lokalnej w ten proces na wszystkich jego etapach.

3.2. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY WIELEŃ NA LATA 2015-2022

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Dokument ma duże znaczenie w zapewnieniu bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy, z uwzględnieniem grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wiele problemów rozwoju gminy Wieleń dotyczy szeroko rozumianej polityki społecznej. Wśród głównych problemów zidentyfikowano: rosnące bezrobocie, występowanie uzależnień, ubóstwo, bezdomność, przemoc w rodzinie, zjawisko osamotnienia wśród osób starszych oraz występowanie barier architektonicznych, utrudniających dostęp osobom niepełnosprawnym do podstawowych dóbr i usług. W Strategii określono główny cel rozwoju gminy: „Poprawę jakości i warunków życia mieszkańców gminy Wieleń zagrożonych z różnych przyczyn wykluczeniem społecznym”. W dokumencie wskazano również cele strategiczne, których realizacja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców: cel strategiczny 1. „pobudzenie do działania i integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Wieleń”, cel strategiczny 2. „zapewnienie wsparcia osobom starszym oraz ich aktywizacja”, cel strategiczny 3. „zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym oraz poprawa jakości ich życia”, cel strategiczny 4. „tworzenie systemu wsparcia rodzin z terenu Gminy Wieleń, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży”, cel strategiczny 5. „zahamowanie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie oraz łagodzenie ich skutków”.

Diagnozowanie i niwelowanie negatywnych zjawisk występujących w sferze społecznej ma kluczowe znaczenie w procesie rewitalizacji. Z tego powodu należy uznać, iż dzięki dogłębnej diagnozie oraz dobrym zaplanowaniu przedsięwzięć, przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych istotnie wpłynie na poprawę sytuacji społecznej gminy.

3.3. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WIELEŃ

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest głównym dokumentem planistycznym gminy, w którym określono najważniejsze problemy, potencjały i cele rozwoju. Podstawowym problemem rozwoju gminy Wielen jest słaba kondycja gospodarcza. Wśród pozostałych problemów zidentyfikowano: brak rynku pracy, małą ilość podmiotów gospodarczych i niski poziom uzbrojenia terenu. Autorzy Studium w dokumencie wskazali, że konieczność ulepszenia stanu nawierzchni na drogach gminnych oraz utrzymanie stanu technicznego budynków, stanowiących o wartości kulturowej obszaru, powoduje znaczne wydatki inwestycyjne, które przekraczają możliwości finansowe gminy. Studium definiuje obszary, które mają szczególną wartość historyczną i kulturową. Należy do nich zaliczyć: zabytkowy układ urbanistyczny centrum Wielenia, a także układy przestrzenne wsi: Dębogóra, Dzierżąno Małe, Dzierżąno Wielkie, Folsztyn, Gieczynek, Gulcz, Miały, Nowe Dwory, Rosko, Wrzeszczyna oraz Zielonowo.

Podstawowy cel rozwoju Wielenia dotyczy: „wielofunkcyjnego rozwoju gospodarczego gminy w warunkach wysokich reżimów ochrony środowiska przyrodniczego, spełniającego zasadę zrównoważonego rozwoju”. Uszczegółowieniem celu podstawowego są następujące cele:

- ❖ zachowanie i utrzymanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego gminy, jako biocentrum o znaczeniu międzynarodowym,
- ❖ wielofunkcyjny rozwój gminy poprzez równorzędny rozwój gospodarki rolnej i leśnej, turystyki, wytwórczości i osadnictwa,
- ❖ wielofunkcyjny rozwój miasta, jako ośrodka obsługi gminy, z zachowaniem wysokich walorów dziedzictwa kulturowego.

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne uwzględniają założenia zrównoważonego rozwoju, w związku z czym przeprowadzenie procesu rewitalizacji przyczyni się do osiągnięcia celów wyznaczonych w Studium.

3.4. PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY WIELEŃ

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Wielen jest dokumentem strategicznym, którego celem jest podniesienie efektywności energetycznej, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, redukcja emisji gazów cieplarnianych oraz promocja postaw ekologicznych w gminie Wielen. Plan opiera się na założeniach dotyczących: rozwoju niskoemisyjnych źródeł energii, poprawy efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, rozwoju i wykorzystania technologii niskoemisyjnych, zapobiegania powstawaniu odpadów oraz poprawie efektywności gospodarowania odpadami. Realizacja założeń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej doprowadzi do osiągnięcia korzyści

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

ekonomicznych, społecznych, technicznych i środowiskowych płynących z działań zmniejszających emisję.

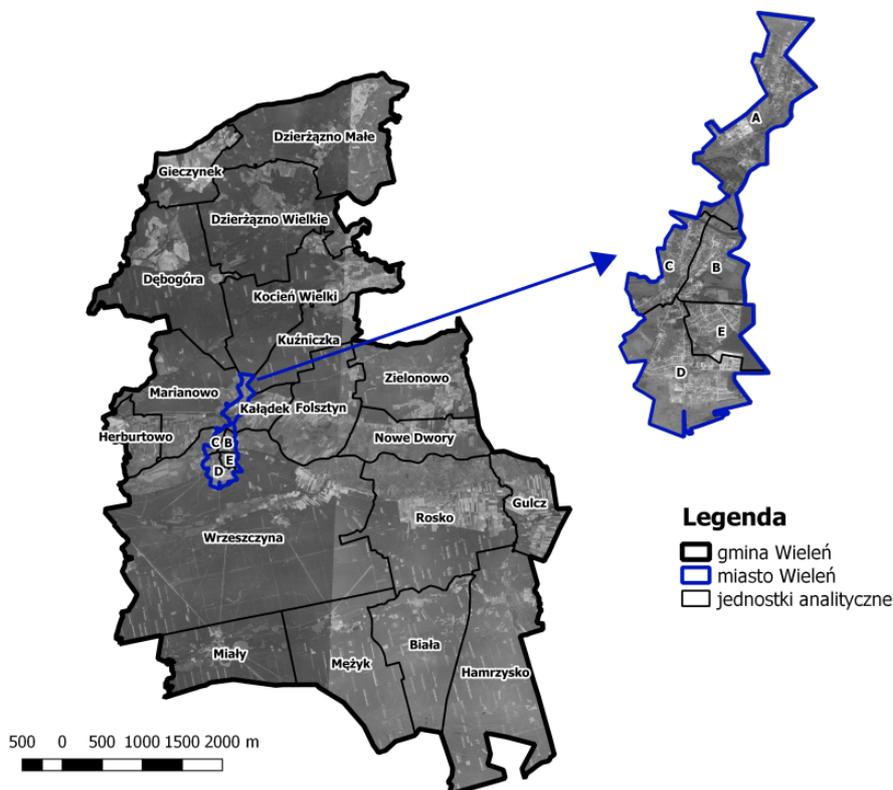
Głównym celem działań rewitalizacyjnych zaplanowanych w niniejszym dokumencie jest poprawa warunków życia mieszkańców obszaru oraz rozwiązanie problemów społecznych. Niemniej jednak przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają charakter kompleksowy, w związku z czym ich realizacja przyczyni się również do poprawy sytuacji w pozostałych sferach. Z tego powodu uznać należy, że założenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej i Lokalnego Programu Rewitalizacji są spójne.

4. METODOLOGIA

Badania prowadzone na potrzeby sporządzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wieleń wymagały zastosowania szerokiego katalogu metod pozyskiwania, analizy oraz prezentacji danych.

W celu przeanalizowania zróżnicowania poziomu wewnątrzgminnej degradacji, gmina Wieleń została podzielona na 24 jednostki analityczne. Ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy Wieleń konieczne było podzielenie zarówno obszaru wiejskiego jak i terenu miasta na jednostki o względnie porównywalnej liczbie ludności. Większość z wyznaczonych jednostek znajduje się na obszarze wiejskim gminy, a ich zasięg tożsamy jest przebiegiem granic 19 sołectw – jednostek pomocniczych gminy. Miasto Wieleń podzielone jest na 3 jednostki pomocnicze: osiedla: „Północ”, „Starmiejskie” oraz „Południe”, jednakże ze względu na znacznie większą liczbę ludności dwóch ostatnich osiedli konieczne było wyznaczenie mniejszych jednostek. Z tego powodu miasto Wieleń zostało podzielone na 5 obszarów, których granice nawiązują do granic osiedli, dodatkowo niejako naturalnymi granicami były ciągi komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu, tj.: ulica Kościuszki oraz ciąg ulic Chopina i Dworcowej. Wykaz ulic należących do poszczególnych jednostek analitycznych znajduje się w załączniku nr 2 do dokumentu. Podział gminy na jednostki analityczne przedstawia poniższa mapa.

RYСУNEK 2. PODZIAŁ GMINY WIELEŃ NA JEDNOSTKI ANALITYCZNE

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz jednostek wraz ze wskazaniem ich liczby ludności, powierzchni oraz gęstości zaludnienia.

TABELA 3. CHARAKTERYSTYKA JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH GMINY WIELEŃ

Jednostka	Liczba ludności [os.]	% ludności gminy (waga)	Powierzchnia [ha]	% powierzchni gminy	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
Biała	227	1,82%	2 023,86	4,72%	11,2
Dębogóra	273	2,19%	2 629,65	6,14%	10,4
Dzierżążno Małe	89	0,72%	2 911,47	6,80%	3,1
Dzierżążno Wielkie	487	3,91%	2 678,49	6,25%	18,2
Folsztyn	331	2,66%	1 543,45	3,60%	21,4
Gieczynek	130	1,04%	911,91	2,13%	14,3
Gulcz	538	4,32%	1 024,44	2,39%	52,5
Hamrzysko	167	1,34%	3 613,69	8,43%	4,6
Herburtowo	215	1,73%	576,98	1,35%	37,3
Kałądek	108	0,87%	374,9	0,87%	28,8
Kocień Wielki	199	1,60%	2 177,32	5,08%	9,1
Kuźniczka	95	0,76%	1 051,76	2,45%	9,0
Marianowo	152	1,22%	1 763,54	4,12%	8,6
Mężyk	144	1,16%	2 458,94	5,74%	5,9
Miały	791	6,36%	1 668,29	3,89%	47,4
Nowe Dwory	387	3,11%	1 190,53	2,78%	32,5
Rosko	1 292	10,38%	3 394,35	7,92%	38,1
Wrzeszczyna	759	6,10%	8 557,98	19,97%	8,9
Zielonowo	221	1,78%	1 835,88	4,28%	12,0
Jednostka A	1 133	9,10%	134,94	0,31%	839,6
Jednostka B	1 058	8,50%	63,22	0,15%	1 673,5
Jednostka C	1 260	10,12%	56,21	0,13%	2 241,6
Jednostka D	1 398	11,23%	148,89	0,35%	938,9
Jednostka E	991	7,96%	55,85	0,13%	1 774,4
Ogółem	12 445	100%	42 846,54	100%	29,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieleniu

W celu delimitacji obszaru zdegradowanego gminy Wielen pozyskano dane statystyczne z następujących instytucji: Urzędu Miejskiego w Wieleniu, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieleniu, Komisariatu Policji w Wieleniu, Powiatowego Urzędu Pracy w Czarnkowie oraz gminnych szkół podstawowych i gimnazjalnych. Dzięki współpracy z powyższymi instytucjami zebrano następujący katalog danych:

- ❖ liczba ludności (stan na 31.12.2011 r. i 31.12.2016 r.),
- ❖ liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (stan na 31.12.2011 r. i 31.12.2016 r.),
- ❖ liczba osób w wieku produkcyjnym (stan na 31.12.2011 r. i 31.12.2016 r.)
- ❖ liczba osób w wieku poprodukcyjnym (stan na 31.12.2011 r. i 31.12.2016 r.),

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

- ❖ liczba osób niepełnosprawnych (stan na 31.12.2016 r.),
- ❖ liczba osób korzystających z formy pieniężnej pomocy społecznej (dane za rok 2011 i 2016),
- ❖ liczba uczniów (dane za rok szkolny 2016/2017),
- ❖ liczba uczniów korzystających z dożywiania (dane za rok szkolny 2016/2017),
- ❖ liczba uczniów z trudnościami w nauce (dane za rok szkolny 2016/2017),
- ❖ liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych (dane za rok szkolny 2016/2017),
- ❖ liczba osób bezrobotnych (stan na 31.12.2016 r.),
- ❖ liczba osób długotrwale bezrobotnych (stan na 31.12.2016 r.),
- ❖ liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty (stan na 31.12.2016 r.),
- ❖ liczba stwierdzonych przestępstw (dane za rok 2016),
- ❖ liczba stwierdzonych wykroczeń (dane za rok 2016),
- ❖ liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (stan na 31.12.2016 r.),
- ❖ liczba osób deklarujących selektywną zbiórkę odpadów (stan na 31.12.2016 r.),
- ❖ liczba budynków mieszkalnych (stan na 31.12.2016 r.),
- ❖ liczba budynków mieszkalnych z azbestowym pokryciem dachu (stan na 31.12.2016 r.),
- ❖ liczba budynków mieszkalnych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków (stan na 31.12.2016 r.),
- ❖ liczba ogólnodostępnych placów zabaw (stan na 31.12.2016 r.).

Zebranie powyższych danych umożliwiło przeprowadzenie badania wewnątrzgminnego zróżnicowania występowania negatywnych zjawisk. Badanie oparto o analizę wskaźników degradacji. W niniejszym dokumencie zastosowano trzy rodzaje wskaźników: struktury, natężenia oraz dynamiki. Wskaźnik struktury przedstawia udział jednostek o danej cesze w określonej zbiorowości, np. udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców. Wskaźnik natężenia wyraża stosunek jednostek jednej zbiorowości do jednostek drugiej zbiorowości, np. liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wskaźnik dynamiczny umożliwia porównanie wartości wskaźników w czasie i zbadanie tempa zachodzących zmian, np. odsetek spadku liczby ludności pomiędzy 2011 a 2016. Delimitacja obszaru zdegradowanego gminy Wieleń została przeprowadzona w oparciu o następujący katalog wskaźników:

- ❖ W1 – odsetek spadku liczby ludności pomiędzy rokiem 2011 a 2016 w danej jednostce analitycznej,

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

- ❖ W2 – liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce analitycznej,
- ❖ DW2 – dynamika wskaźnika W2 pomiędzy rokiem 2011 a 2016 ,
- ❖ W3 – udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców w danej jednostce analitycznej,
- ❖ DW3 – dynamika wskaźnika W3 pomiędzy rokiem 2011 a 2016,
- ❖ W4 – udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie mieszkańców w danej jednostce analitycznej,
- ❖ W5 – udział osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców w danej jednostce analitycznej,
- ❖ DW5 – dynamika wskaźnika W5 pomiędzy rokiem 2011 a 2016,
- ❖ W6 – udział uczniów korzystających z dożywiania w ogólnej liczbie uczniów w danej jednostce analitycznej,
- ❖ W7 – udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce analitycznej,
- ❖ W8 – udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w danej jednostce analitycznej,
- ❖ W9 – udział uczniów z trudnościami w nauce w ogólnej liczbie uczniów w danej jednostce analitycznej,
- ❖ W10 – udział uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych w ogólnej liczbie uczniów w danej jednostce analitycznej,
- ❖ W11 – liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców w danej jednostce analitycznej,
- ❖ W12 – liczba stwierdzonych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce analitycznej,
- ❖ W13 – liczba stwierdzonych wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce analitycznej,
- ❖ W14 – liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 mieszkańców w danej jednostce analitycznej,
- ❖ W15 – udział osób deklarujących selektywną zbiórkę odpadów w ogólnej liczbie mieszkańców w danej jednostce analitycznej,
- ❖ W16 – udział budynków mieszkalnych z azbestowym pokryciem dachu w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych w danej jednostce analitycznej,
- ❖ W17 – udział zabytkowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych w danej jednostce analitycznej,
- ❖ W18 – liczba ogólnodostępnych placów zabaw w przeliczeniu na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w danej jednostce analitycznej.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Uzyskane wartości wskaźników zostały porównane z wartością referencyjną, za którą uznano średnią dla gminy. Wskaźniki W1-W13 pozwoliły na identyfikację problemów występujących w sferze społecznej, W14 w sferze gospodarczej, W15 i W16 w sferze środowiskowej, W17 w sferze technicznej, natomiast W18 w sferze funkcjonalno-przestrzennej. Z uwagi na fakt, że zgodnie z definicją stanu kryzysowego zawartą w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 jest on spowodowany wysoką koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznych, konieczne było zsumowanie wszystkich analizowanych mierników. Z tego powodu przeprowadzona została procedura standaryzacji wartości wskaźników odnoszących się do sfery społecznej. Procedura ta została opisana w dalszej części rozdziału. Zgodnie z definicją, warunkiem koniecznym do stwierdzenia stanu kryzysowego oprócz wysokiej koncentracji problemów społecznych jest występowanie problemu w co najmniej jednej z pozostałych sfer, nie ma tu jednak mowy o ich koncentracji. Z tego powodu występowanie problemów w sferze środowiskowej zostało stwierdzone w sytuacji gdy co najmniej jeden z analizowanych wskaźników przyjął wartości mniej korzystne niż gminna średnia.

Analizę wskaźnikową sfery społecznej przeprowadzono w następujących etapach:

1. Zebranie danych bezwzględnych w odniesieniu do poszczególnych jednostek analitycznych;
2. Obliczenie wartości wskaźników oraz odchylenia standardowego dla jednostek oraz średniej dla gminy;
3. W przypadku niektórych wskaźników zbadano dynamikę zmian danego wskaźnika pomiędzy 2011 a 2016 rokiem. Posłużono się wówczas następującym wzorem:

$$DW_{ij2011/2016} = \frac{W_{ij2016}}{W_{ij2011}} \times 100$$

gdzie:

W_{ij2016} - wartość i-tego wskaźnika dla j-tej jednostki analitycznej w 2016 r.,

W_{ij2011} - wartość i-tego wskaźnika dla j-tej jednostki analitycznej w 2011 r.,

$DW_{ij2011/2016}$ – dynamika zmiany wartości i-tego wskaźnika dla j-tej jednostki analitycznej w latach 2011/2016

4. Ustalenie wag poszczególnych jednostek analitycznych według procentowego udziału mieszkańców gminy zamieszkujących daną jednostkę analityczną
5. Standaryzacja wskaźników w celu umożliwienia sumowania wartości. Standaryzację przeprowadzono wg następujących wzorów:

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

$$\text{dla stymulant: } z_{ij} = \frac{w_{ij} - \acute{w}_i}{\delta_i} \quad \text{dla destymulant: } z_{ij} = \frac{-(w_{ij} - \acute{w}_i)}{\delta_i}$$

$$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \acute{x}_j}{\delta_j} \quad z_{ij} = \frac{x_{ij} - \acute{x}_j}{\delta_j}$$

gdzie:

w_{ij} - wartość i-tego wskaźnika dla j-tego obszaru analitycznego,

\acute{w}_i - wartość średnia i-tego wskaźnika dla gminy,

δ_i - odchylenie standardowe populacji i-tego wskaźnika,

z_{ij} - standaryzowana wartość i-tego wskaźnika dla j-tego obszaru analitycznego.

Wystandaryzowane wskaźniki oznaczają odchylenie od normy, którą reprezentuje wartość średnia dla gminy i mogą przyjmować wartości dodatnie lub ujemne. Wartości dodatnie wskazują, które jednostki analityczne odznaczają się wskaźnikiem degradacji o wartości większej niż średnia dla gminy, natomiast wartości ujemne świadczą o mniejszym niż średnia natężeniu występowania negatywnych zjawisk.

Stymulanty to wskaźniki, których rosnące wartości postrzegane są jako potwierdzenie występowania stanu kryzysowego, np. wysoki odsetek osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej. Destymulanty to zmienne, których wysokie wartości zaprzeczają występowaniu problemu, np. wysoki odsetek uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych w ogólnej liczbie uczniów.

W związku z powyższym wskaźniki: W1-W2, W4-W9, W11-W13, W16-W17, DW2 i DW5 należy zakwalifikować jako stymulanty stanu kryzysowego, natomiast wskaźniki: W3, W10, W14-W15, W18 i DW3 są destymulantami.

6. Obliczenie sumarycznego wskaźnika degradacji, czyli zsumowanie wszystkich wskaźników;
7. Obliczenie ważonego sumarycznego wskaźnika degradacji, czyli przemnożenie sumarycznego wskaźnika degradacji przez wagę danej jednostki analitycznej.
8. Interpretacja wyników.

W przypadku sumarycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej wartość średnia dla gminy wynosi 0, wartości dodatnie cechują jednostki o ponadprzeciętnej koncentracji negatywnych zjawisk, natomiast wartości ujemne oznaczają mniejsze niż średnia natężenie występowania problemów społecznych.

Analiza pozostałych sfer ograniczała się do czynności zawartych w punktach 1, 2 i 8.

Efektem przeprowadzonej analizy wskaźnikowej wszystkich sfer było wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru, który cechował się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk jako obszaru rewitalizacji. W celu określenia charakteru i skali potrzeb rewitalizacyjnych obszaru przeprowadzona została jego pogłębiona diagnoza. Diagnoza ta

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

opierała się na analizie bardziej szczegółowych danych statystycznych, dokumentację fotograficzną pochodzącą z wizji lokalnej oraz wyniki badania ankietowego dotyczącego opinii mieszkańców gminy na temat obszaru rewitalizacji. Istotna część informacji wykorzystanych do szczegółowej diagnozy obszaru pochodzi z pogłębionych wywiadów grupowych przeprowadzonych z przedstawicielami różnych sfer funkcjonowania gminy i obszaru rewitalizacji.

5. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 definiują obszar zdegradowany jako obszar na którym występuje stan kryzysowy. Stan kryzysowy spowodowany jest koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej współwystępujących z problemami w co najmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej. W związku z powyższym, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego gminy Wieleń analizie poddano wszystkie z wyżej wymienionych sfer.

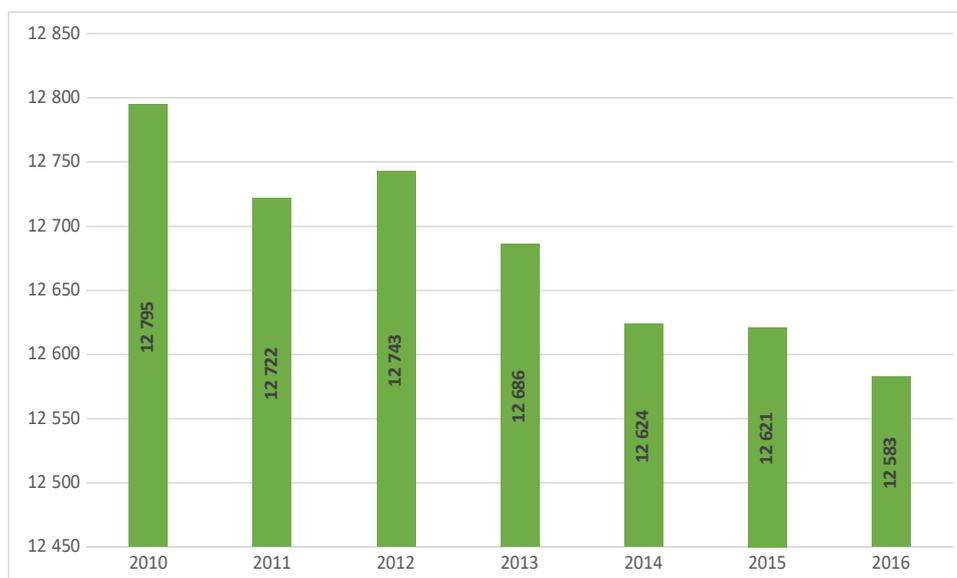
5.1. SFERA SPOŁECZNA

Fundamentalne znaczenia dla prawidłowego wyznaczenia granic obszaru zdegradowanego ma szczegółowe przeanalizowanie natężenia problemów występujących w sferze społecznej. Przedmiotowa analiza została przeprowadzona w podziale na następujące obszary problemowe: sytuacja demograficzna, ubóstwo, bezrobocie, jakość kapitału społecznego oraz przestępczość.

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Sytuacja demograficzna została zbadana w oparciu o 6 wskaźników: odsetek spadku ludności pomiędzy rokiem 2011 a 2016 (W1), liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym (W2), dynamika wskaźnika W2 pomiędzy rokiem 2011 a 2016 (DW2), udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców (W3), dynamika wskaźnika W3 pomiędzy rokiem 2011 a 2016 (DW3), udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie mieszkańców (W4).

RYСУNEK 3. LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY WIELEŃ (ZAMELDOWANYCH NA POBYT STAŁY I CZASOWY) W LATACH 2010 - 2016

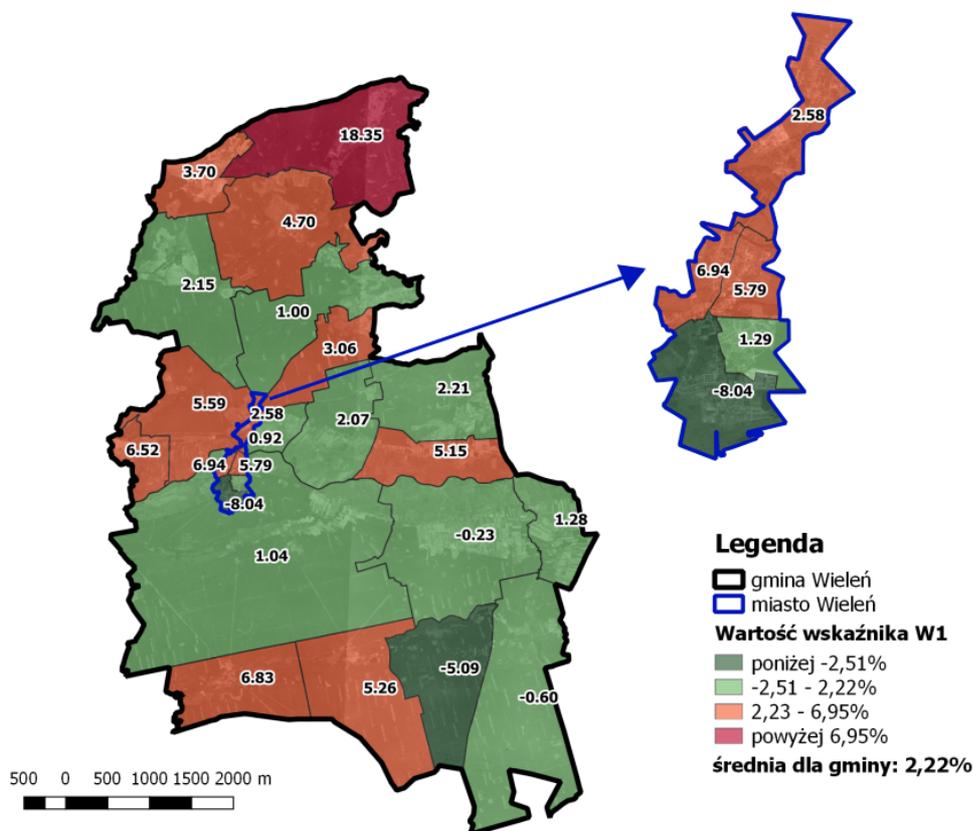
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

W podsumowaniu diagnozy w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Wieleń wskazano jako jeden z najistotniejszych problemów społecznych gminy systematyczny spadek ludności oraz realne zagrożenie dalszym odpływem mieszkańców. Analiza powyższego wykresu potwierdza występowanie tego problemu.

Proces depopulacji w gminie Wieleń nie przebiega równomiernie czego przejawem jest rozkład przestrzenny wskaźnika W1. W latach 2011 – 2016 liczba mieszkańców gminy Wieleń zmniejszyła się średnio o 2,22%. Analizując poniższy kartogram można zidentyfikować jednostki, które uznawane są za atrakcyjne miejsca zamieszkania, przez co ich liczba mieszkańców w badanym okresie wzrosła, a przedmiotowy wskaźnik przyjął wartości ujemne. Są to sołectwa: Biała, Hamrzysko i Rosko oraz Jednostka D wydzielona w granicach miasta Wieleń. Największym spadkiem liczby mieszkańców cechuje się sołectwo Dzierżążno Małe, które na przestrzeni pięciu lat straciło 18,35% mieszkańców w stosunku do roku bazowego. Sytuację gorszą niż średnia odnotowano także w jednostkach: C, Miały, Herburtowo, B, Marianowo, Mężyk, Nowe Dwory, Dzierżążno Wielkie, Gieczynek, Kuźniczka oraz A.

RYСУNEK 4. ODSETEK SPADKU LICZBY LUDNOŚCI POMIĘDZY ROKIEM 2011 A 2016 W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

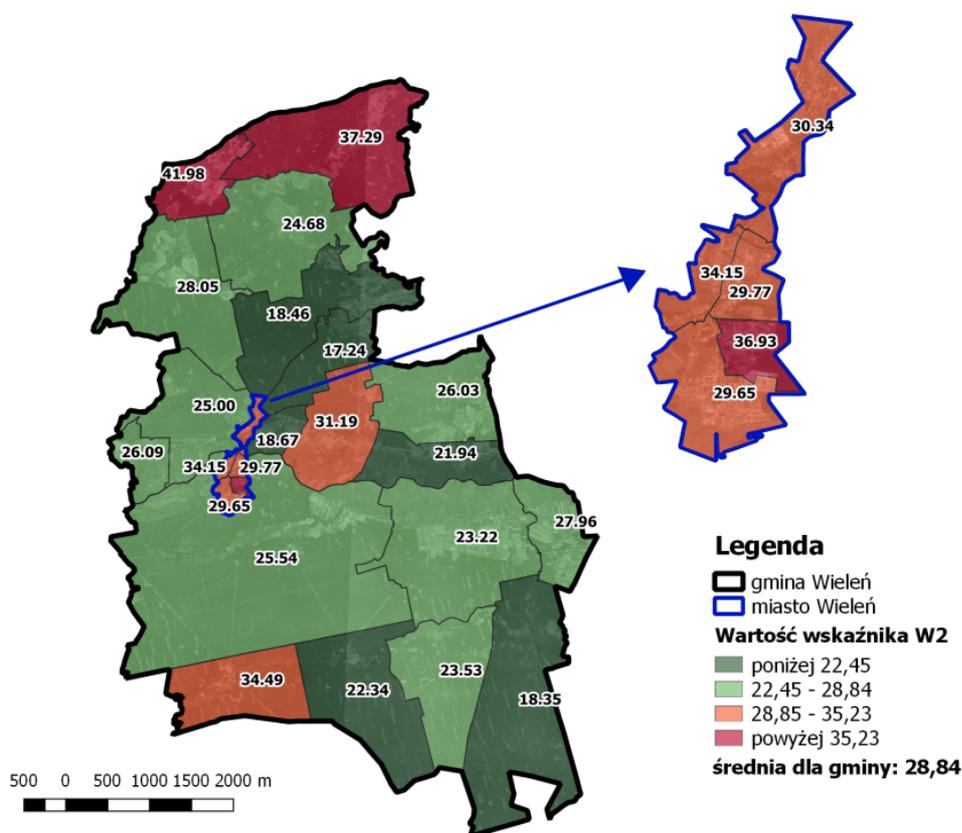
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieleniu

Kolejnym problemem wskazanym w Strategii był wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego, który w gminie Wieleń przyjmuje wartości wyższe niż średnia dla powiatu

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

czy województwa. Wskaźnik W2 przedstawia relację pomiędzy liczbą osób w wieku poprodukcyjnym i produkcyjnym. Przedmiotowy wskaźnik dla gminy Wieleń przyjął wartość 28,84. Analiza poniższego kartogramu pozwala zaobserwować znaczne dysproporcje pomiędzy wartościami wskaźnika w poszczególnych jednostkach analitycznych. Szczególnie wysokie wartości wskaźnik W2 przyjął w jednostkach: Gieczynek, Dzierżążno Małe oraz E – odpowiednio 41,98, 37,29 oraz 36,93. Wartości przewyższające wartość referencyjną odnotowano również w przypadku jednostek: Miały, C, Folsztyn, A, B oraz D.

RYSUNEK 5. LICZBA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W PRZELICZENIU NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

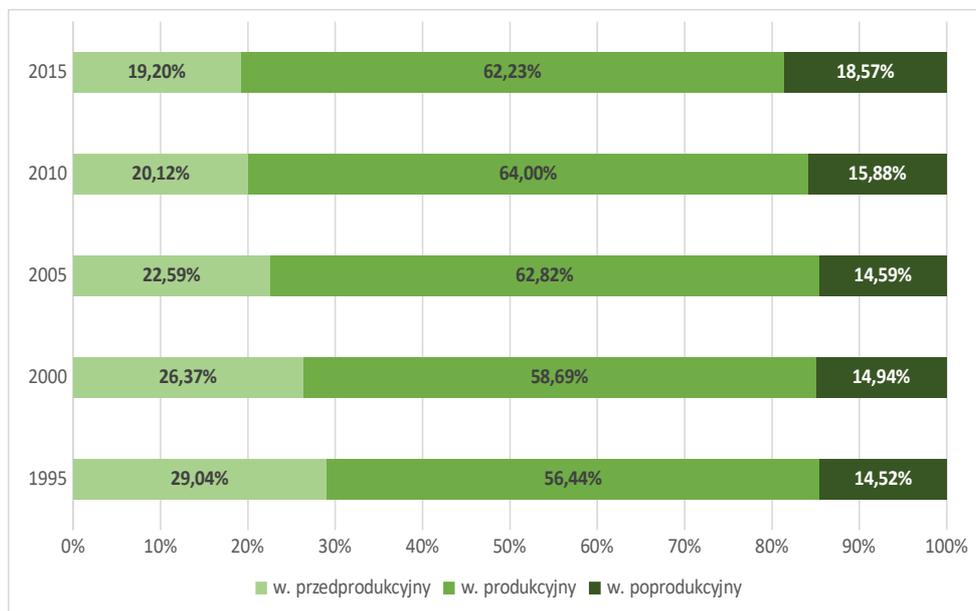
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieleniu

Jednym z zagrożeń zidentyfikowanych w Strategii był ogólnopolski problem starzejącego się społeczeństwa. Analiza poniższego wykresu pozwala stwierdzić, że problem ten jest również bardzo istotny w przypadku gminy Wieleń. Szczególnie dynamicznym zmianom uległa liczebność najmłodszej grupy wiekowej, której udział w latach 1995-2015 zmniejszył się o prawie 10 punktów procentowych. Opisanemu spadkowi towarzyszył systematyczny wzrost udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Starzenie się społeczeństwa jest zjawiskiem niosącym wiele negatywnych konsekwencji, do których można zaliczyć wyludnianie się obszaru, a także istotne obciążenie budżetu samorządu wynikające z jednej strony z mniejszych wpływów do budżetu, np. z tytułu podatków,

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

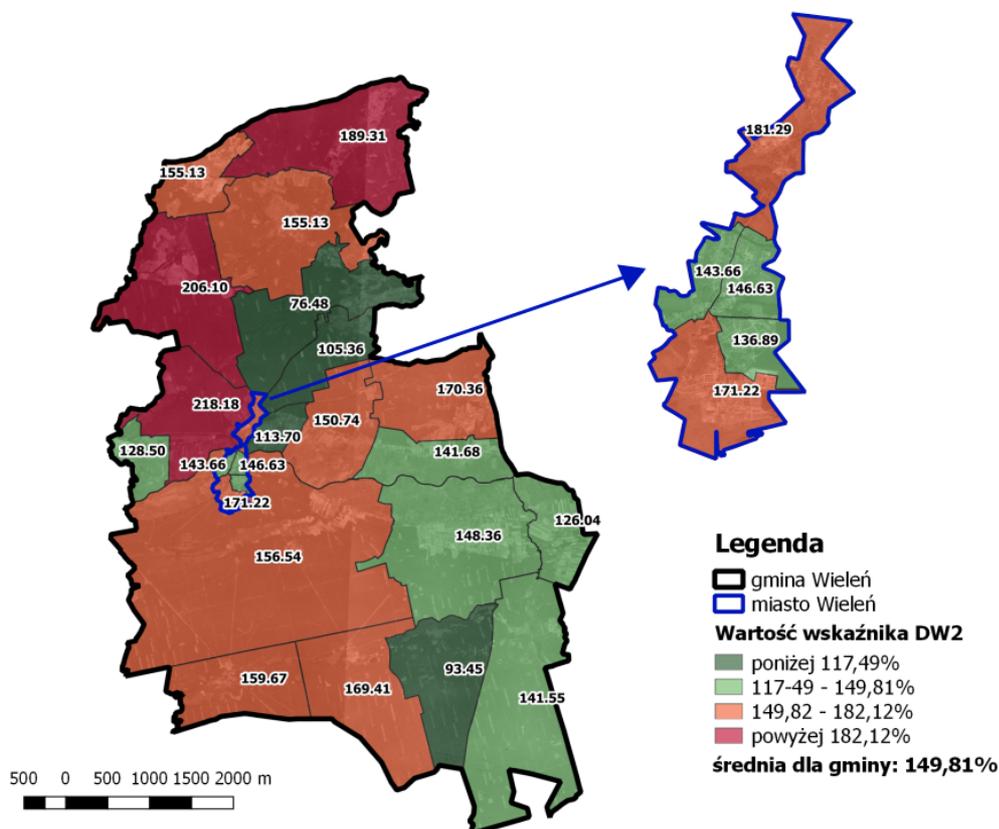
z drugiej strony z konieczności dostosowania oferty usług i przestrzeni publicznej do potrzeb seniorów.

RYSUNEK 6. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW GMINY WIELEŃ W LATACH 1995-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

RYSUNEK 7. DYNAMIKA WSKAŹNIKA W2 POMIĘDZY ROKIEM 2011 A 2016 W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

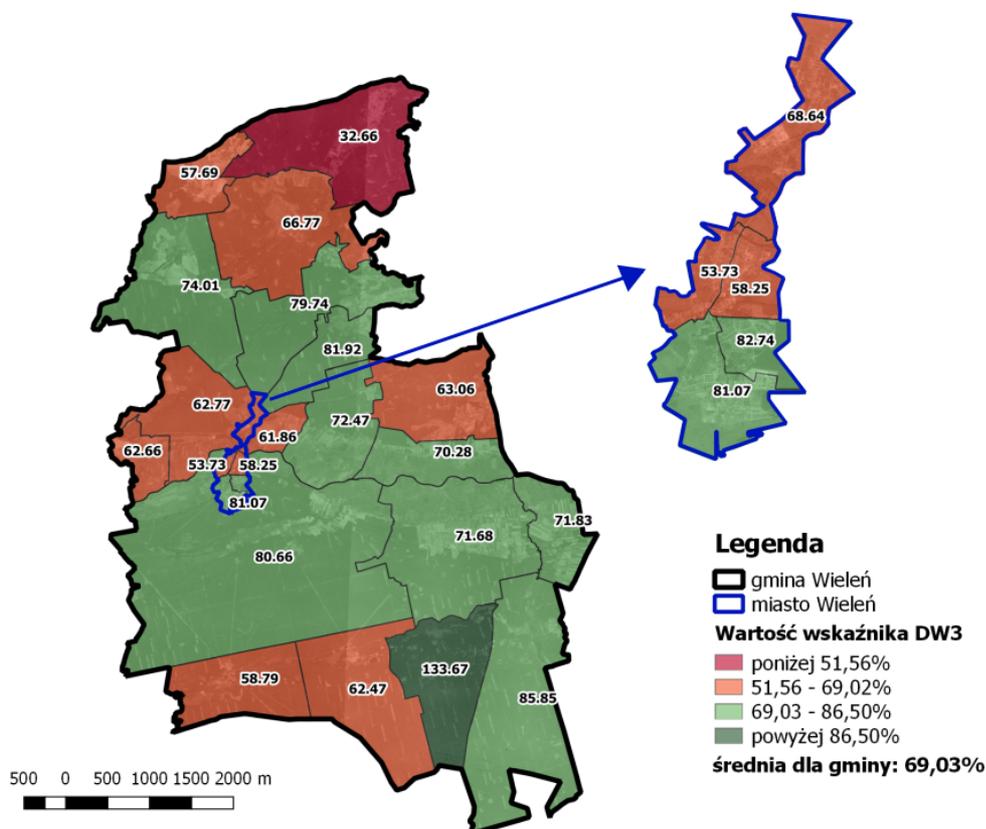

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieleniu

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

W całej gminie udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców spadł o ponad 30%, a średnia wartość dynamiki wskaźnika W3 wyniosła 69,03%. Najszybszym tempem spadku udziału najmłodszej grupy wiekowej charakteryzuje się sołectwo Dzierżąžno Małe, gdzie udział ten na przestrzeni 5 lat zmniejszył się prawie o 70%, a wskaźnik przyjął wartość 32,66%. Wartości niższe niż wartość referencyjna stwierdzono także w jednostkach: C, Gieczynek, B, Miały, Kałudek, Mężyk, Herbutowo, Marianowo, Zielonowo, Dzierżąžno Wielki oraz A. Jedynie w sołectwie Biała odnotowano wzrost odsetka osób niepełnoletnich w ogólnej liczbie mieszkańców.

RYСУNEK 9. DYNAMIKA WSKAŹNIKA W3 POMIĘDZY ROKIEM 2011 A 2016 W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

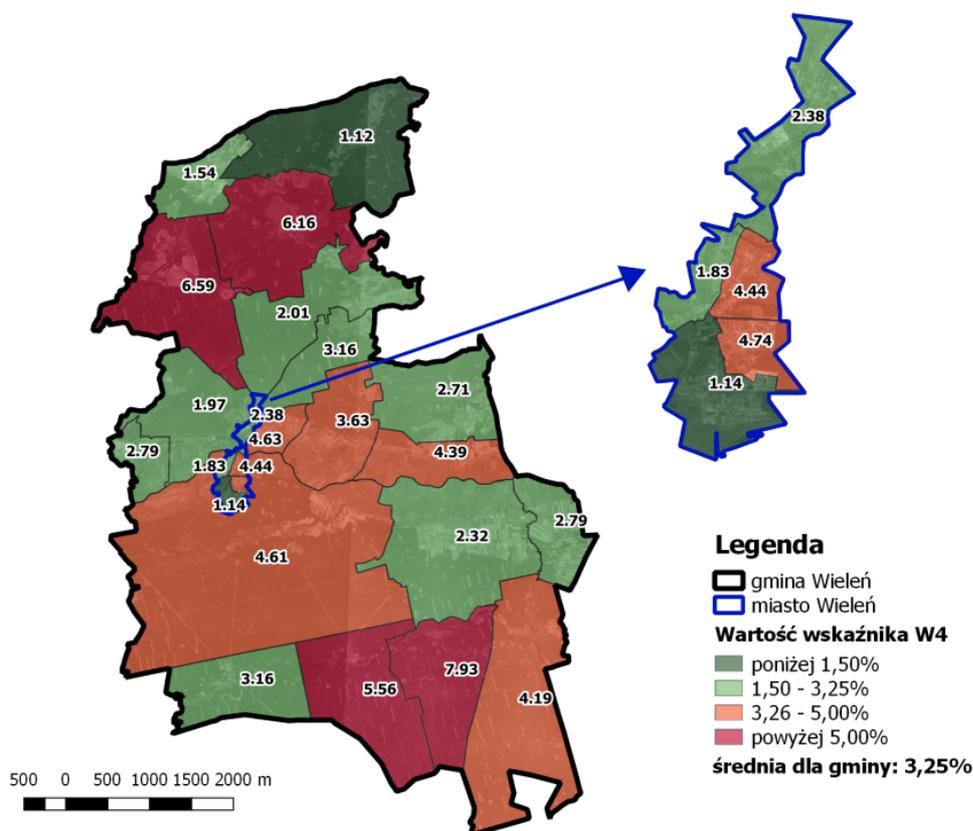

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieleniu

Ostatnim badanym wskaźnikiem dotyczącym sytuacji demograficznej jest udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie mieszkańców. Osoby niepełnosprawne cechują się ograniczoną mobilnością, w związku z czym istnieje konieczność przystosowywania przestrzeni publicznej do ich potrzeb. Dzięki temu osoby niepełnosprawne będą miały większe możliwości samodzielnego funkcjonowania. Największym udziałem osób niepełnosprawnych cechują się sołectwa: Biała (7,93%), Dębogóra (6,59%), Dzierżąžno Wielkie (6,16%) i Mężyk (5,56%). Wartości wyższe niż referencyjna – 3,25% odnotowano także w jednostkach: E, Kałudek, Wrzeszczyna, B, Nowe Dwory, Hamrzysko i Folsztyn.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

RYСУNEK 10. UDZIAŁ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W OGÓLNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieleniu i Urzędu Miejskiego w Wieleniu

UBÓSTWO

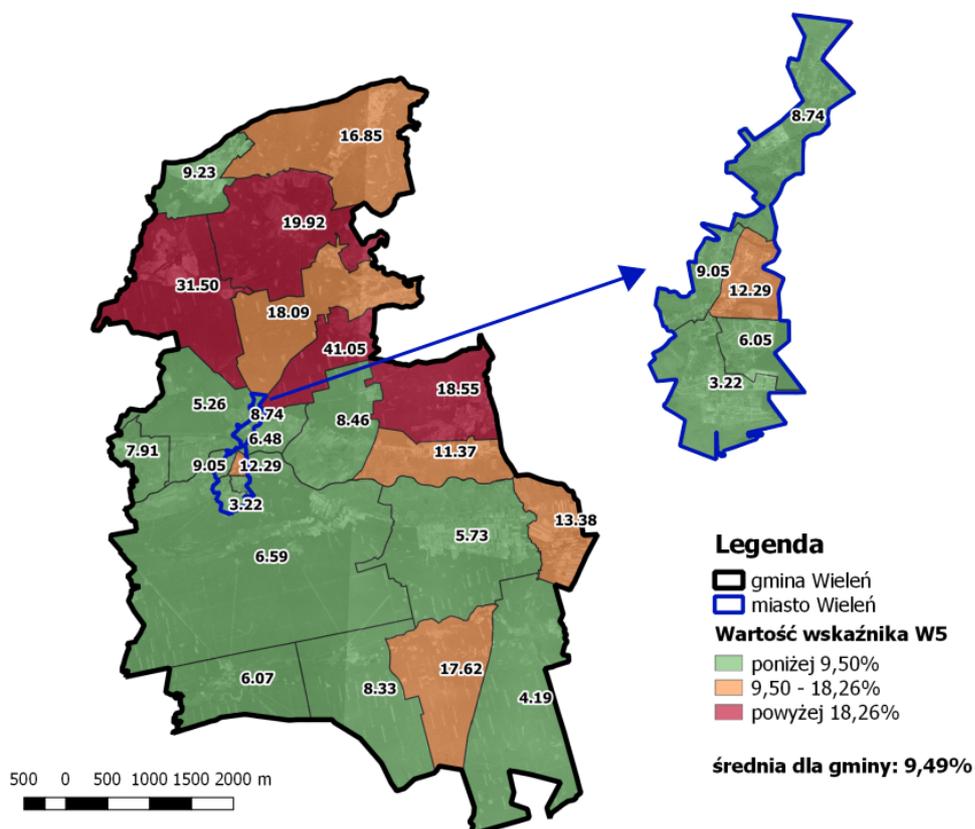
Kolejnym istotnym problemem zidentyfikowanym w czasie tworzenia Strategii był wysoki poziom ubóstwa mieszkańców. Sytuacja materialna rodzin zamieszkujących gminę Wielen została przebadana w oparciu o 3 mierniki: udział osób korzystających z formy pieniężnej zasiłków pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców (W5), dynamika wskaźnika W5 pomiędzy rokiem 2011 a 2016 (DW5) oraz udział uczniów korzystających z dożywiania w ogólnej liczbie uczniów (W6).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieleniu osobom potrzebującym przyznaje pomoc w formie dwóch rodzajów świadczeń: pieniężnych i niepieniężnych. Do formy pieniężnej zasiłków zalicza się: zasiłki stałe, okresowe i celowe oraz pomoc na usamodzielnienie czy kontynuowanie nauki. Świadczenia w formie pieniężnej przyznawane są na podstawie spełnienia kryterium dochodowego, które od 2015 roku wynosi 634 zł dla osób samodzielnie gospodarujących i 514 zł dla jednego członka rodziny. 1181 mieszkańców gminy Wielen korzysta z formy pieniężnej zasiłków pomocy społecznej (9,49% ludności). Największy udział świadczeniobiorców cechuje sołectwa: Kuźniczka (41,05%), Dębogóra (31,50%), Dzierżążno Wielkie (19,92%) oraz Zielonowo (18,55%). Sytuację gorszą niż

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

średnia stwierdzono również w jednostkach: Kocien Wielki, Biała, Dzierżążno Małe, Gulcz, B oraz Nowe Dwory. Można więc zauważyć, że północna część gminy zamieszkiwana jest przez relatywnie uboższych mieszkańców.

RYSUNEK 11. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z FORMY PIENIĘŻNEJ ZASIŁKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W OGÓLNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

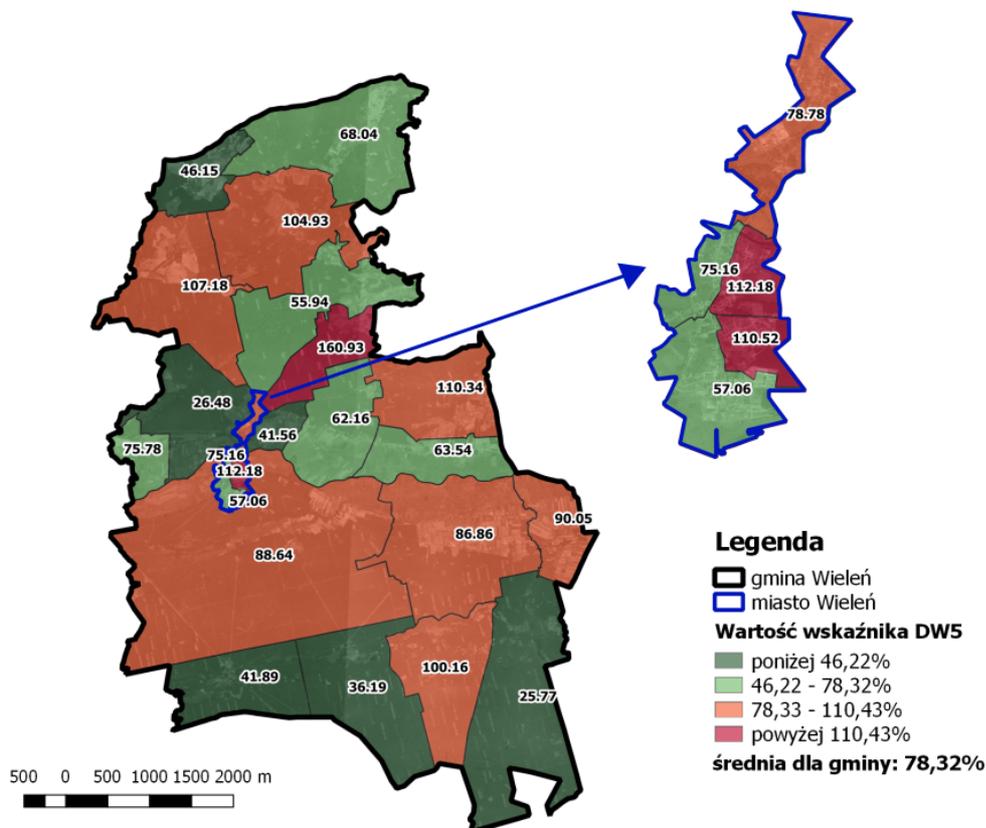

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieleniu i Urzędu Miejskiego w Wieleniu

W Strategii zauważono pozytywną tendencję spadku liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Poniższy kartogram pokazuje jednak, że proces ten nie przebiega równomiernie w całej gminie. W analizowanym okresie udział świadczeniobiorców w ogólnej liczbie mieszkańców zmniejszył się średnio o nieco ponad 20%, w efekcie czego wskaźnik dynamiczny DW5 dla gminy przyjął wartość 78,32%. W 7 jednostkach udział osób korzystających z formy pieniężnej zasiłków pomocy społecznej zwiększył się w stosunku do roku 2011. Są to: Kuźniczka, B, E, Zielonowo, Dębogóra, Dzierżążno Wielkie i Biała. Ponadto wolniejszy niż gminna średnia spadek stwierdzono w sołectwach: Gulcz, Wrzeszczyna, Rosko oraz jednostce A.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen' na lata 2017-2023

RYSUNEK 12. DYNAMIKA WSKAŹNIKA W5 POMIĘDZY ROKIEM 2011 A 2016 W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

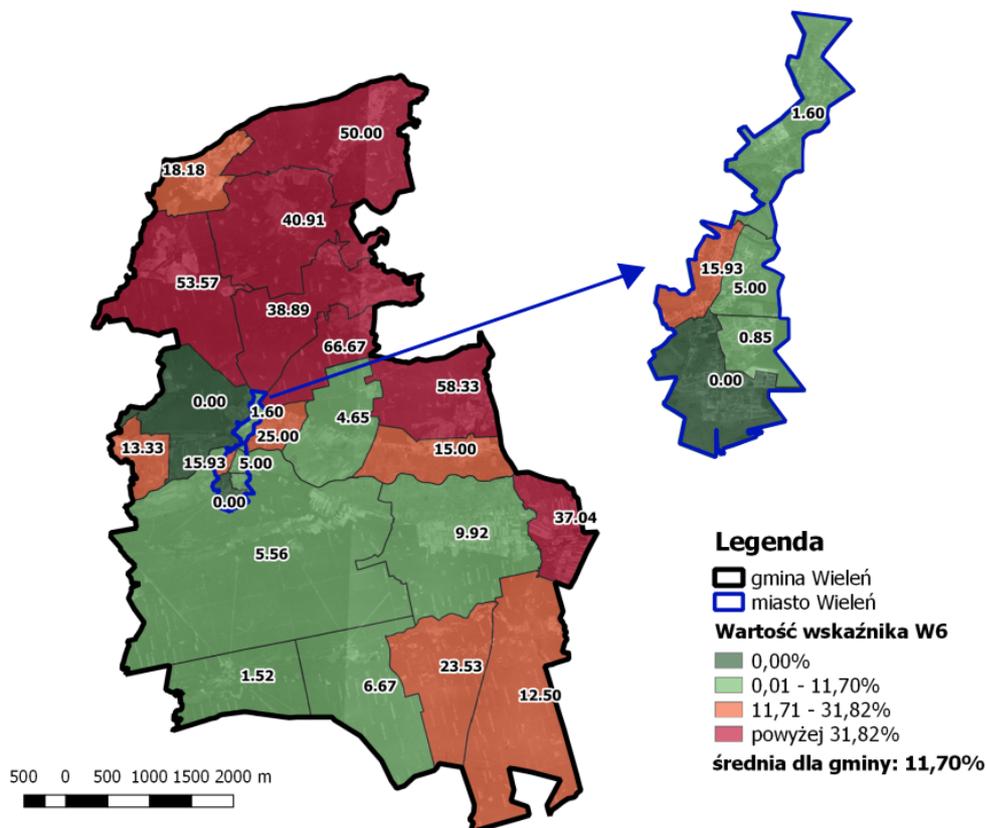

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieleniu i Urzędu Miejskiego w Wieleniu

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020” tworzy możliwość udzielania darmowego posiłku uczniom pochodzącym z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Analiza rozkładu przestrzennego wskaźnika W6 pozwoli na identyfikację jednostek, które zamieszkiwane są przez niezamożne rodziny wychowujące dzieci. 11,70% wieleńskich uczniów korzysta z dożywiania. Przedmiotowy wskaźnik przyjął najwyższe wartości w sołectwach: Kuźniczka (66,67%), Zielonowo (58,33%), Dębogóra (53,57%), Dzierżążno Małe (50,00%), Dzierżążno Wielkie (40,91%), Kocień Wielki (38,89%) oraz Gulcz (37,04%). Sytuację gorszą niż średnia odnotowano w jednostkach: Kaładek, Biała, Gieczynek, C, Nowe Dwory, Herbutowo oraz Hamrzysko.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

RYSUNEK 13. UDZIAŁ UCZNIÓW KORZYSTAJĄCYCH Z DOŻYWIANIA W OGÓLNEJ LICZBIE UCZNIÓW W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieleniu i Urzędu Miejskiego w Wieleniu

BEZROBOCIE

Problem bezrobocia w gminie Wieleń został zbadany na podstawie analizy dwóch wskaźników: udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym (W7) oraz udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (W8).

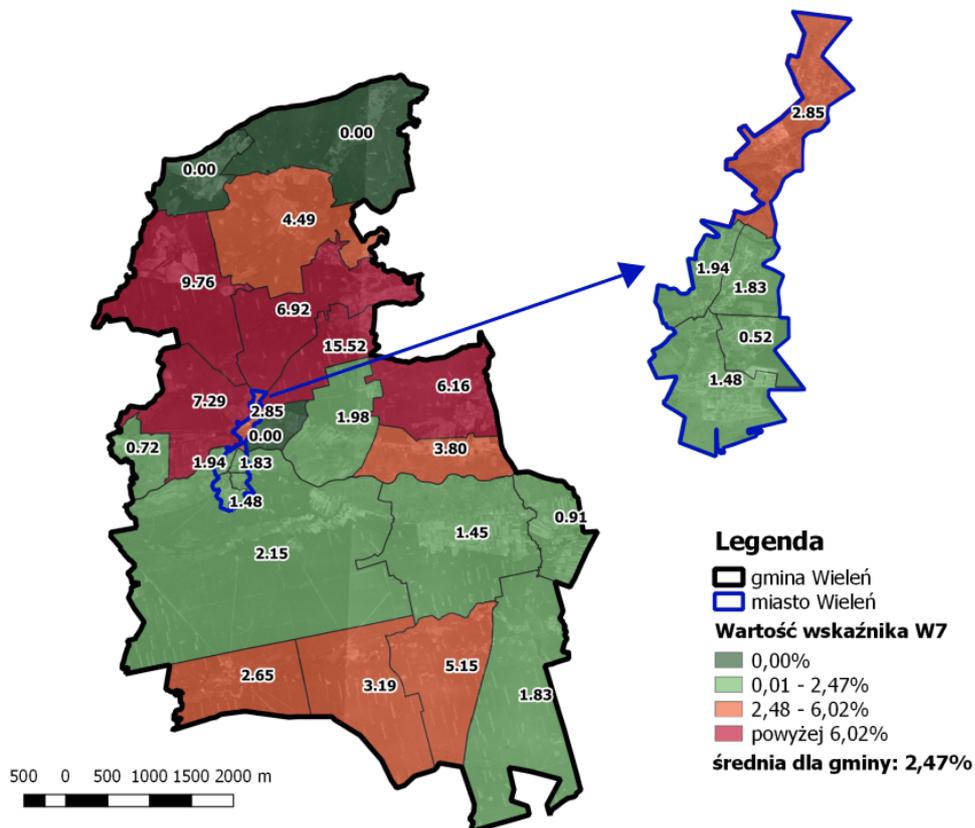
W ostatnich latach problem bezrobocia jest znacznie mniej powszechny niż w latach ubiegłych – obecnie gminę Wieleń zamieszkuje ponad trzykrotnie mniej osób bezrobotnych niż w 2003 roku. Niemniej jednak bezrobocie, szczególnie długotrwale, jest zjawiskiem mogącym nieść wiele innych negatywnych konsekwencji, takich jak: ubożenie społeczeństwa, uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej, przestępczość czy alkoholizm.

Wskaźnik W7 przedstawia udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym. Za długotrwale bezrobotnego uznaje się osobę, która nie podejmuje pracy zarobkowej przez ponad 12 miesięcy. Średnio 2,47% dorosłych mieszkańców gminy Wieleń pozostaje bez pracy od ponad roku. Największym udziałem długotrwale bezrobotnych cechują się sołectwa: Kuźniczka (15,52%), Dębogóra (9,76%), Marianowo (7,29%), Kocień Wielki (6,92%) oraz Zielonowo (6,16%). Wartości

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

przewyższające referencyjną odnotowano także w jednostkach: Biała, Dzierżążno Wielkie, Nowe Dwory, Mężyk, A oraz Miąły. W 3 sołectwach (Kałądek, Gieczynek i Dzierżążno Małe) problem długotrwałego bezrobocia nie występuje.

RYSUNEK 14. UDZIAŁ OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

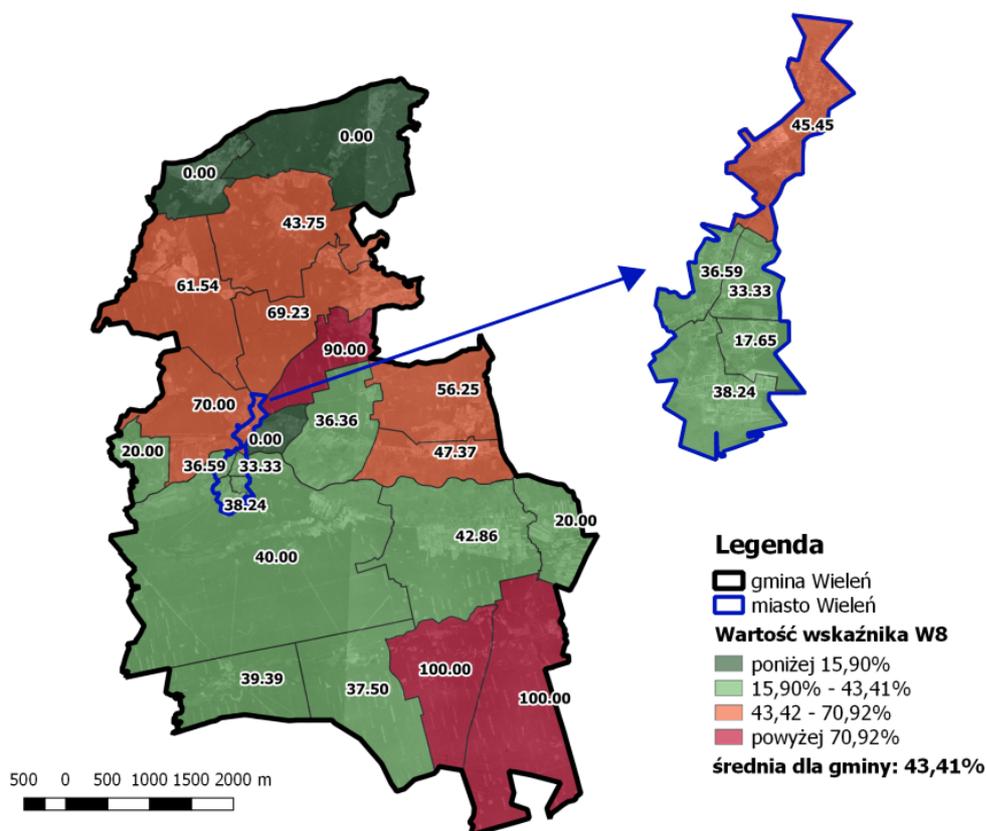

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Czarnkowie i Urzędu Miejskiego w Wieleniu

440 mieszkańców gminy Wielen zarejestrowanych jest jako osoby bezrobotne, w tym 191 (43,41%) to długotrwanie bezrobotni. Wskaźnik W8 najwyższe wartości przyjął w sołectwach: Biała i Hamrzysko (po 100%) oraz Kuźniczka (90%). Sytuację gorszą niż średnia stwierdzono również w przypadku jednostek: Marianowo, Kocień Wielki, Dębogóra, Zielonowo, Nowe Dwory, A i Dzierżążno Wielkie.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

RYSUNEK 15. UDZIAŁ OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Czarnkowie

JAKOŚĆ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

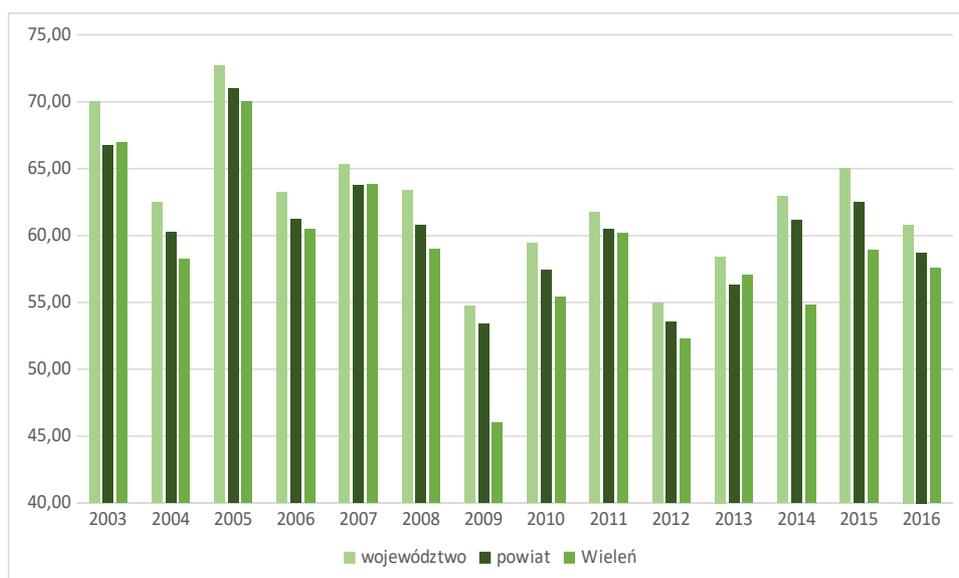
Kwestia jakości kapitału społecznego została przebadana na podstawie dwóch mierników: udział uczniów z trudnościami w nauce w ogólnej liczbie uczniów (W9) oraz udział uczniów uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne w ogólnej liczbie uczniów (W10).

Kumulacja negatywnych zjawisk w sferze społecznej oddziałuje na najmłodszych mieszkańców obszaru, co w przyszłości może przekładać się na ogólną jakość kapitału społecznego. Jednym z przejawów wychowywania się w dysfunkcyjnym otoczeniu mogą być słabe wyniki w nauce.

W celu stwierdzenia występowania w gminie Wieleń problemów związanych z niskimi wynikami w nauce przeanalizowano średnie wyniki Sprawdzianu Szóstoklasisty w latach 2003-2016 wśród wieleńskich uczniów. Wyniki analizy przedstawiono na poniższym wykresie. Uczniowie szkół w gminie Wieleń każdego roku uzyskiwali wynik gorszy niż średnia dla województwa, przeważnie wynik ten był również gorszy niż średnia dla powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego (wyjątkiem były lata: 2003, 2007 i 2013).

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

RYSUNEK 16. PORÓWNANIE ŚREDNICH WYNIKÓW SPRAWDZIANU SZÓSTOKLASISTY W GMINIE WIELEŃ, POWIECIE CZARNKOWSKO-TRZCIANECKIM I WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM W LATACH 2003-2016

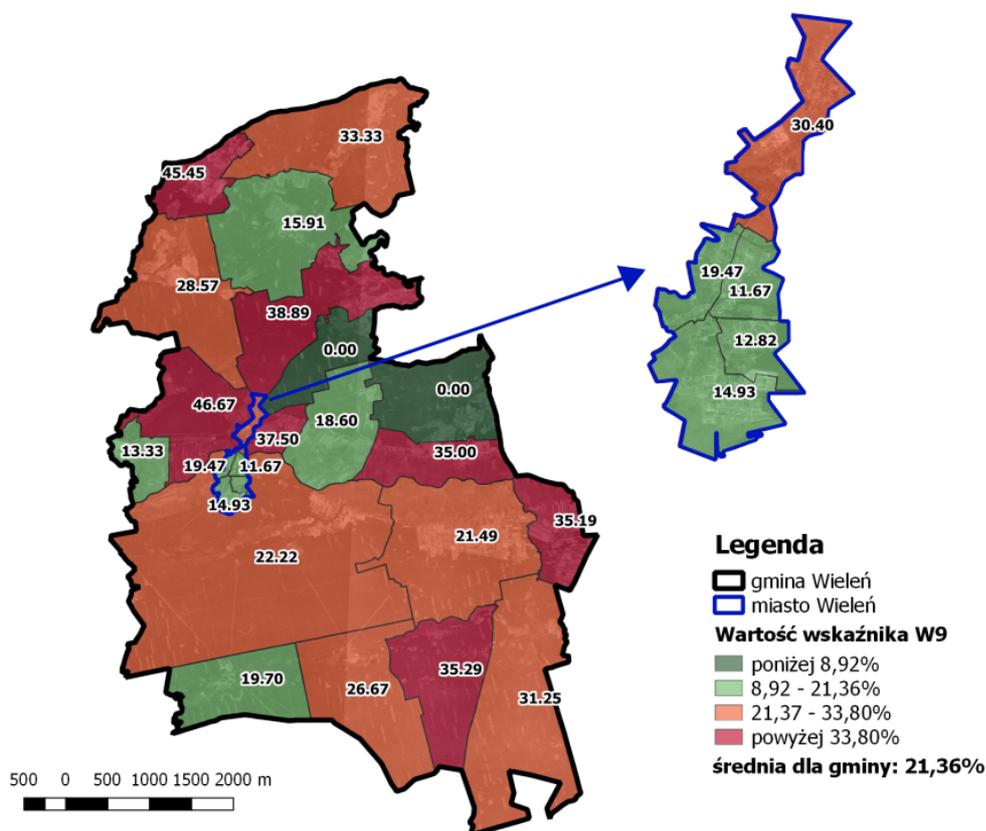
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE

W związku z powyższym zauważa się występowanie na terenie gminy Wieleń problemu niskich wyników w nauce. Z tego powodu zdecydowano się na przeprowadzenie bardziej szczegółowej analizy, której celem będzie identyfikacja jednostek, które cechują się ponadprzeciętnym udziałem uczniów z trudnościami w nauce. Analiza opierała się o dane przekazane przez wychowawców wszystkich klas szkół podstawowych i gimnazjalnych, którzy na podstawie wyników w nauce stwierdzali, gdzie mieszkają uczniowie mający trudności w nauce.

Zdaniem pedagogów w gminie Wieleń ponad co piąty uczeń (21,36%) ma trudności w nauce. Wskaźnik W9 przyjął najwyższe wartości w sołectwach: Marianowo (46,67%), Gieczynek (45,45%), Kocień Wielki (38,89%), Kaładek (37,50%), Biała (35,29%), Gulcz (35,19%) i Nowe Dwory (35,00%). Ponadto wartości wyższe niż referencyjna odnotowano w jednostkach: Dzierżąžno Małe, Hamrzysko, A, Dębogóra, Mężyk, Wrzeszczyna oraz Rosko. Żaden z uczniów mieszkających w sołectwach Kuźniczka i Zielonowo nie został uznany za ucznia z trudnościami w nauce.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

RYСУNEK 17. UDZIAŁ UCZNIÓW Z TRUDNOŚCIAMI W NAUCE W OGÓLNEJ LICZBIE UCZNIÓW W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

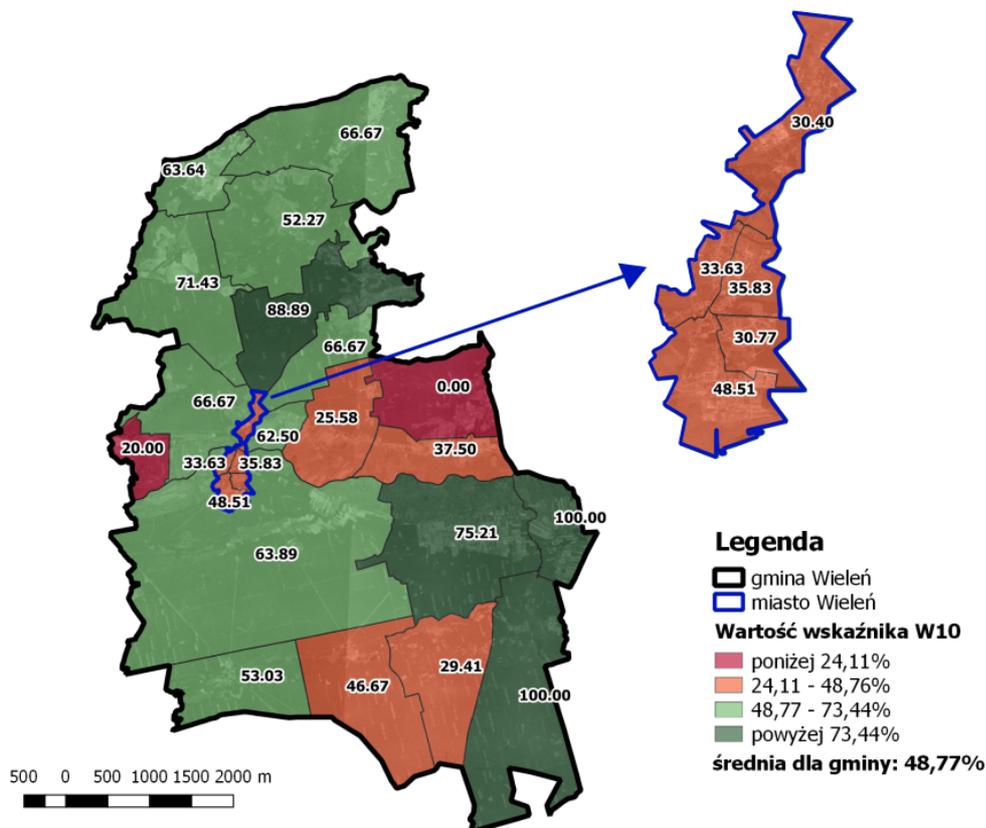

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych od wychowawców klas z gminnych szkół

Tworząc Strategię władze gminy dostrzegły problem niskiego zaangażowania młodzieży w lokalne problemy. Kształtowanie aktywnej postawy wśród dzieci i młodzieży jest bardzo istotne, ponieważ nawyki, które wykształcą w młodości będą kontynuować w dorosłym życiu, dzięki czemu gmina zyska zaangażowanych i zaradnych mieszkańców. Dodatkowo zaangażowanie w życie lokalne kształtuje poczucie tożsamości z miejscem zamieszkania, co pozwala domniemywać zahamowanie odpływu mieszkańców w przyszłości. Analiza aktywności dzieci i młodzieży była możliwa dzięki zbadaniu wskaźnika W10 – udział uczniów uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne w ogólnej liczbie uczniów. W roku szkolnym 2016/2017 prawie połowa uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych brała udział w zajęciach dodatkowych (48,77% uczniów). Najmniejszą aktywnością wykazują się uczniowie zamieszkujący sołectwa Zielonowo (żaden nie uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych) i Herburtowo (20% korzysta z zajęć dodatkowych). Przedmiotowy wskaźnik przyjął wartości wyższe niż średnia we wszystkich jednostkach wydzielonych na terenie miasta oraz sołectwach: Folsztyn, Biała, Nowe Dwory i Mężyk. Najbardziej aktywni są uczniowie mieszkający w sołectwach Gulcz i Hamrzysko – wszyscy uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

RYSUNEK 18. UDZIAŁ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W ZAJĘCIACH POZALEKCYJNYCH W OGÓLNEJ LICZBIE UCZNIÓW W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych od wychowawców klas z gminnych szkół

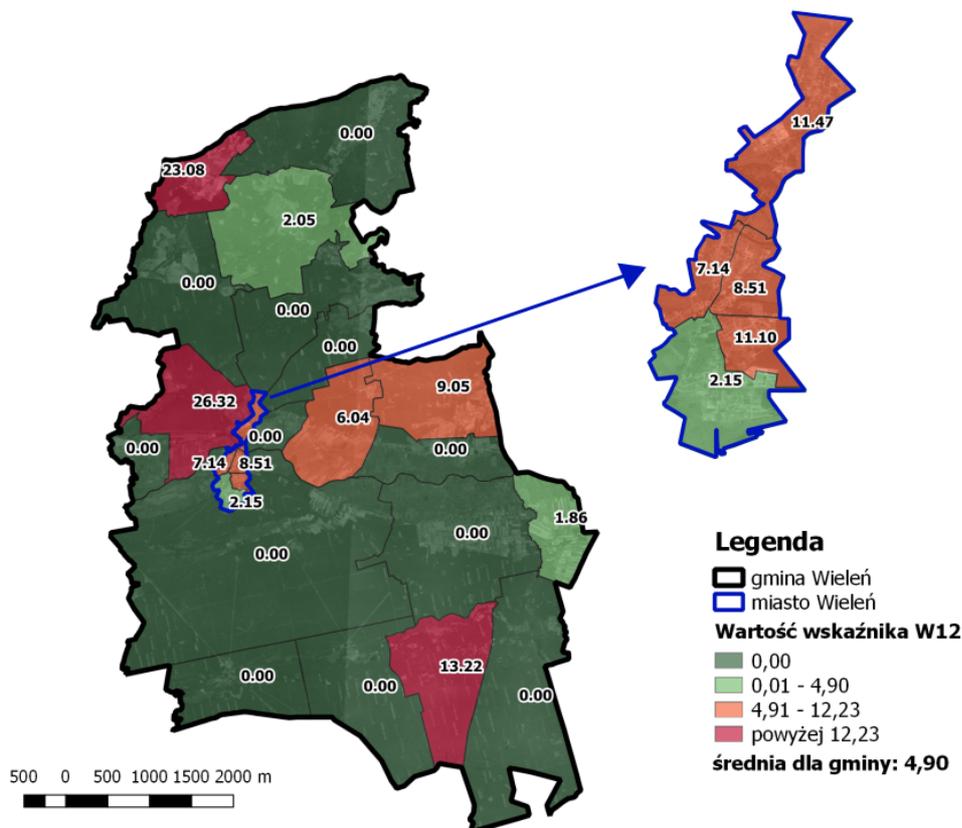
PRZESTĘPCZOŚĆ

Problem przestępczości w gminie Wieleń został przebadany przy wykorzystaniu 3 wskaźników: liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców (W11), liczba stwierdzonych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (W12) oraz liczba stwierdzonych wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (W13).

Procedura Niebieskiej Karty może być wszczęta przez pracowników uprawnionych do tego instytucji (jednostki organizacyjne pomocy społecznej, policji, oświaty czy służby zdrowia) w sytuacji gdy ma uzasadnione przypuszczenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy domowej. Procedura Niebieskiej Karty prowadzona jest niezależnie od innych postępowań: karnego, cywilnego czy rodzinnego. Na terenie gminy Wieleń prowadzone są 84 procedury, co oznacza, że wartość wskaźnika W11 dla gminy wynosi 0,67. Sołectwami, w których problem przemocy domowej jest szczególnie znaczący są: Dębogóra, Marianowo i Gieczynek, gdzie przedmiotowy wskaźnik przyjął odpowiednio wartości: 5,49, 3,95 i 2,31. Sytuacja gorsza niż średnia dla gminy cechuje także jednostki: Folsztyn, Herbutowo, A, Nowe Dwory, C oraz Rosko. W 11 jednostkach nie stwierdzono występowania problemu przemocy domowej.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen' na lata 2017-2023

RYSUNEK 20. LICZBA STWIERDZONYCH PRZESTĘPSTW W PRZELICZENIU NA 1000 MIESZKAŃCÓW W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

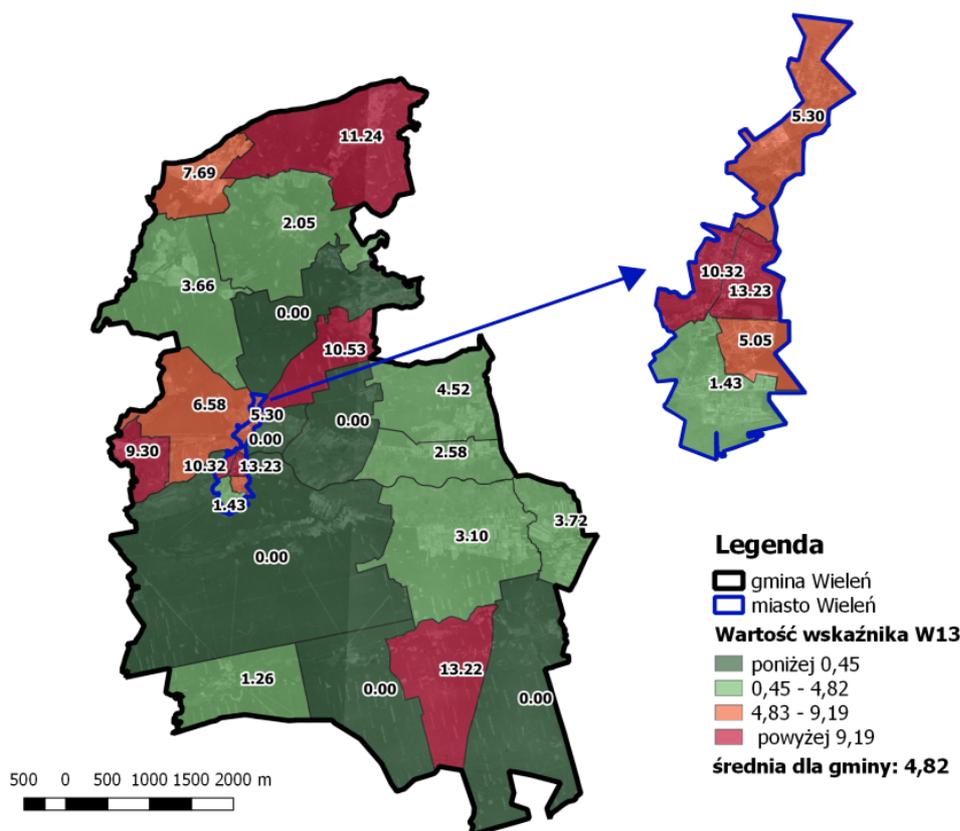

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Wieleniu i Urzędu Miejskiego w Wieleniu

Wykroczenia charakteryzują się mniejszą społeczną szkodliwością czynu niż przestępstwa. Wskaźnik W13 dla gminy wynosi 4,82, natomiast najwyższe wartości cechują jednostki: B (13,23), Biała (13,22), Dzierżążno Małe (11,24), Kuźniczka (10,53), C (10,32) i Herbutowo (9,30). Wartości wyższe niż referencyjna odnotowano w jednostkach: Gieczynek, Marianowo, A oraz E. W 6 sołectwach w 2016 roku nie stwierdzono popełnienia żadnego wykroczenia.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

RYSUNEK 21. LICZBA STWIERDZONYCH WYKROCZEŃ W PRZELICZENIU NA 1000 MIESZKAŃCÓW W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

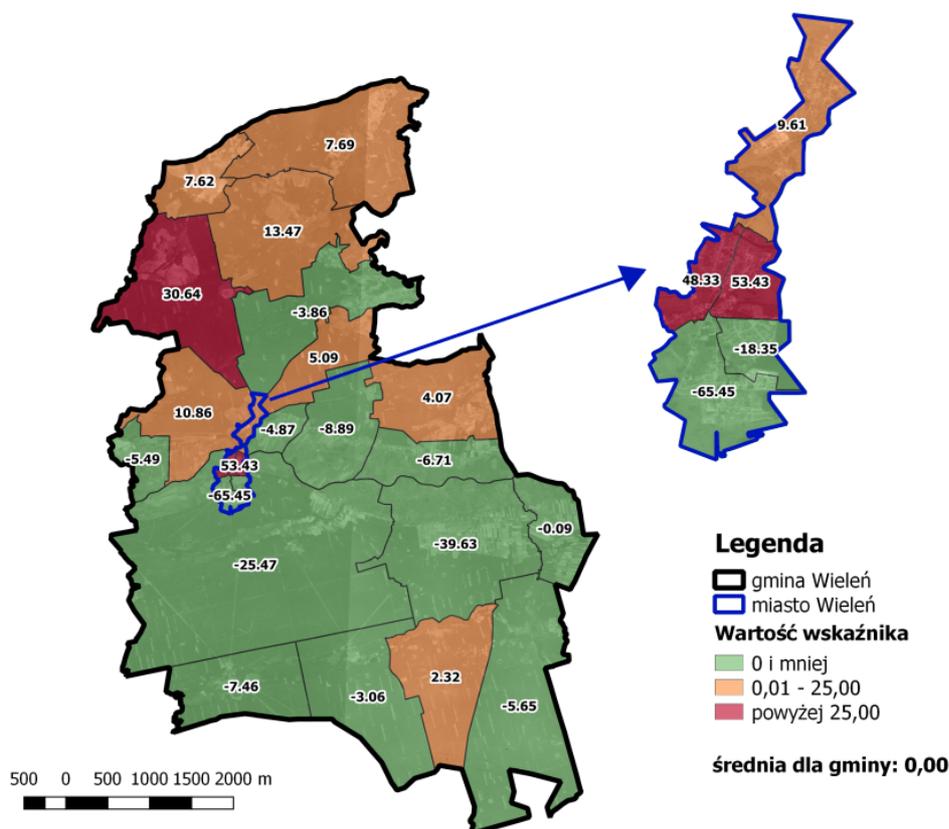
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Wieleniu i Urzędu Miejskiego w Wieleniu

SUMARYCZNY WSKAŹNIK DEGRADACJI W SFERZE SPOŁECZNEJ

Podsumowaniem analizy występowania negatywnych zjawisk w sferze społecznej umożliwiającym wskazanie obszarów, na których się one koncentrują było obliczenie ważonego sumarycznego wskaźnika degradacji. Przeprowadzenie procedury standaryzacji wartości wszystkich badanych do tej pory wskaźników pozwoliło określić jak bardzo sytuacja w danej jednostce analitycznej odbiega od gminnej średniej. Dodatkowo wartości sumarycznego wskaźnika degradacji charakteryzują te jednostki, w których sytuacja jest gorsza niż wynosząca 0 średnia. Ostatnim etapem procedury było przemnożenie wartości wskaźnika przez wagę danej jednostki, za którą przyjęto odsetek liczby ludności zamieszkującej daną jednostkę. W ten sposób możliwa była identyfikacja jednostek, w których zdiagnozowano wysokie natężenie negatywnych zjawisk współwystępujące z koncentracją ludności dotkniętej problemami.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen' na lata 2017-2023

RYSUNEK 22. WAŻONY SUMARYCZNY WSKAŹNIK DEGRADACJI W SFERZE SPOŁECZNEJ W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

Źródło: opracowanie własne

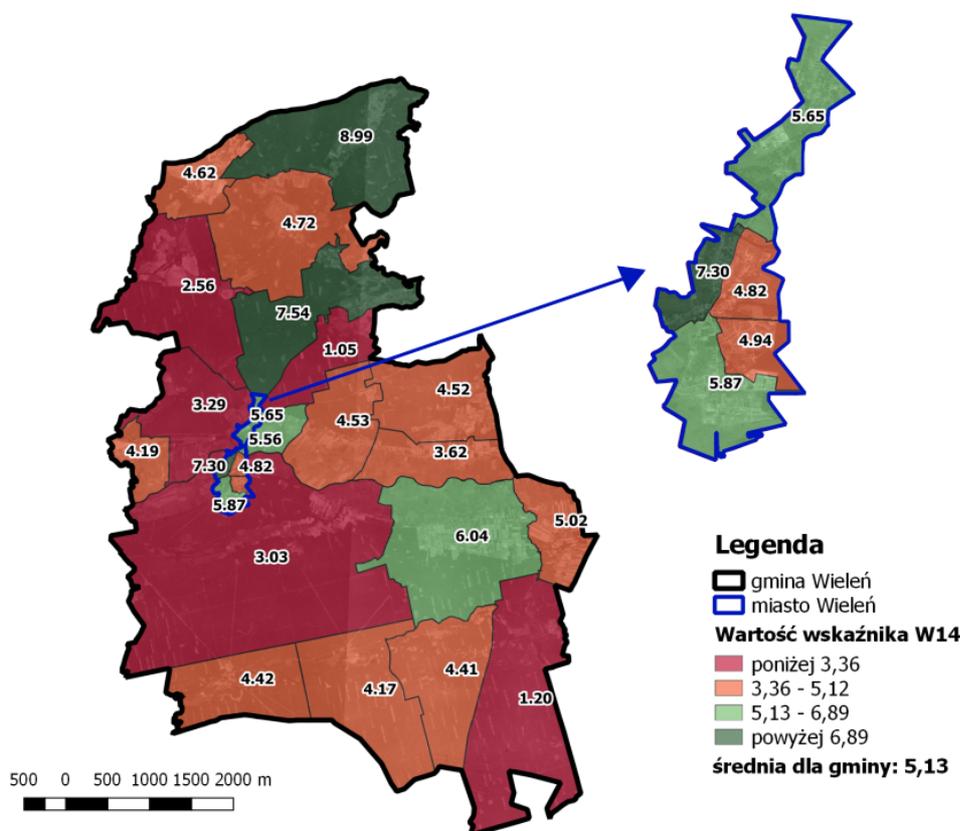
Najwyższe wartości ważony sumaryczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej przyjął dla jednostek: B (53,43) i C (48,33) znajdujących się na terenie osiedla Staromiejskiego w Wieleniu oraz sołectwie Dębogóra (30,64). Ponadto wartości dodatnie odnotowano również w jednostkach: Dzierżążno Wielki, Marianowo, A, Dzierżążno Małe, Gieczynek, Kuźniczka, Zielonowo oraz Biała. W wymienionych jednostkach stwierdzono wysoką koncentrację negatywnych zjawisk w sferze społecznej.

5.2. SFERA GOSPODARCZA

Do analizy sfery gospodarczej wykorzystano wskaźnik W14 liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Rozkład przestrzenny przedmiotowego wskaźnika pozwoli zidentyfikować jednostki, które są atrakcyjne pod względem prowadzenia działalności gospodarczej.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

RYСУNEK 23. LICZBA OSÓB FIZYCZNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ W PRZELICZENIU NA 100 MIESZKAŃCÓW W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieleniu

Średnia wartość wskaźnika dla gminy wynosi 5,13. Najgorszą sytuację stwierdzono na terenie sołectw Kuźniczka (1,05), Hamrzysko (1,20), Dębogóra (2,56), Wrzeszczyna (3,03) i Marianowo (3,29). Wartości niższe niż średnia odnotowano także w jednostkach: Nowe Dwory, Mężyk, Herbertowo, Biała, Miały, Zielonowo, Folsztyn, Gieczynek, Dzierżążno Wielkie, B, E i Gulcz. W związku z powyższym w wymienionych jednostkach występuje problem w sferze gospodarczej.

5.3. SFERA ŚRODOWISKOWA

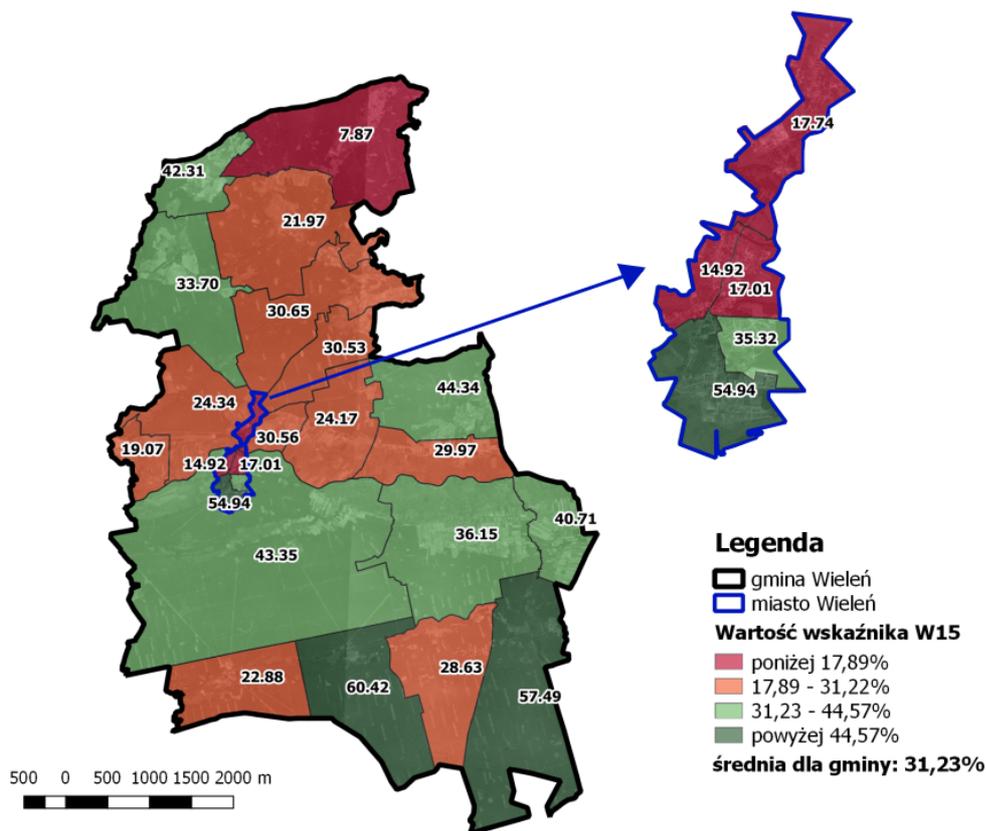
Sfera środowiskowa została przebadana na podstawie dwóch wskaźników: udział osób deklarujących selektywną zbiórkę odpadów w ogólnej liczbie mieszkańców (W15) oraz udział budynków mieszkalnych posiadających azbestowe pokrycie dachu w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych (W16).

Władze lokalne tworząc Strategię zauważyły, że jednym z zagrożeń dla funkcjonowania sfery środowiskowej gminy jest niska świadomość ekologiczna mieszkańców. Można uznać, że wskaźnik W15 w pewien sposób odzwierciedla poziom świadomości ekologicznej mieszkańców danej jednostki. Ponadto właściwie zorganizowana selektywna zbiórka odpadów może wpłynąć na poprawę stanu środowiska, pozwala na odzyskiwanie surowców wtórnych i ogranicza ilość odpadów trafiających na składowiska.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Tylko 31,23% mieszkańców gminy Wieleń deklaruje selektywną zbiórkę odpadów, należy więc uznać, że jest to rzeczywiste zagrożenie dla środowiska naturalnego. Najgorszą sytuację zdiagnozowano w sołectwie Dzierżążno Małe i jednostkach A, B i C, gdzie selektywną zbiórkę odpadów prowadzi mniej niż 18% mieszkańców. Wartości wskaźnika niższe niż referencyjna odnotowano także w sołectwach: Herburtowo, Dzierżążno Wielkie, Miały, Folsztyn, Marianowo, Biała, Nowe Dwory, Kuźniczka, Kałątek i Kocień Wielki.

RYSUNEK 24. UDZIAŁ OSÓB DEKLARUJĄCYCH SELEKTYWNĄ ZBIÓRKĘ ODPADÓW W OGÓLNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

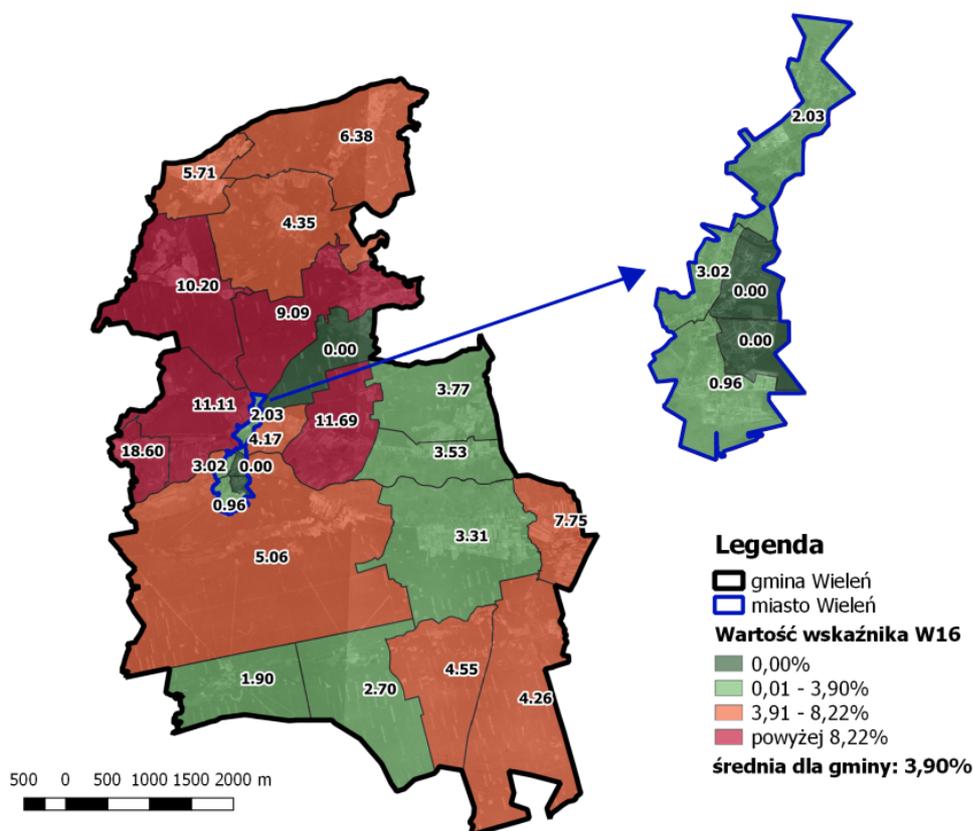

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieleniu

Budynki zawierające wyroby azbestowe przyczyniają się do pogorszenia warunków życia mieszkańców i mają wpływ na zwiększenie ryzyka zachorowania na choroby układu oddechowego lub nowotworowe. Azbestowe pokrycia dachu świadczą również o niskiej efektywności energetycznej budynku, co bezpośrednio wpływa na środowisko, przede wszystkim na jakość powietrza. Największy odsetek budynków mieszkalnych posiadających azbestowe pokrycie dachu cechuje sołectwa: Herburtowo (18,60%), Folsztyn (11,69%), Marianowo (11,11%), Dębogóra (10,20%) i Kocień Wielki (9,09%). Sytuację gorszą niż wynosząca 3,90% średnia stwierdzono także w sołectwach: Gulcz, Dzierżążno Małe, Gieczynek, Wrzeszczyna, Biała, Dzierżążno Wielkie, Hamrzysko i Kałątek.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieliń na lata 2017-2023

RYСУNEK 25. UDZIAŁ BUDYNKÓW MIESZKALNYCH Z AZBESTOWYM POKRYCIEM DACHU W OGÓLNEJ LICZBIE BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieleniu

5.4. SFERA TECHNICZNA

Historia osadnictwa na ziemi wieleńskiej sięga XII wieku, a teren gminy był miejscem przenikania się różnych kultur: polskiej, niemieckiej i żydowskiej. W związku z tym w krajobraz gminy wkomponowanych jest wiele zabytków, które są pozostałością bogatej historii i kultury.

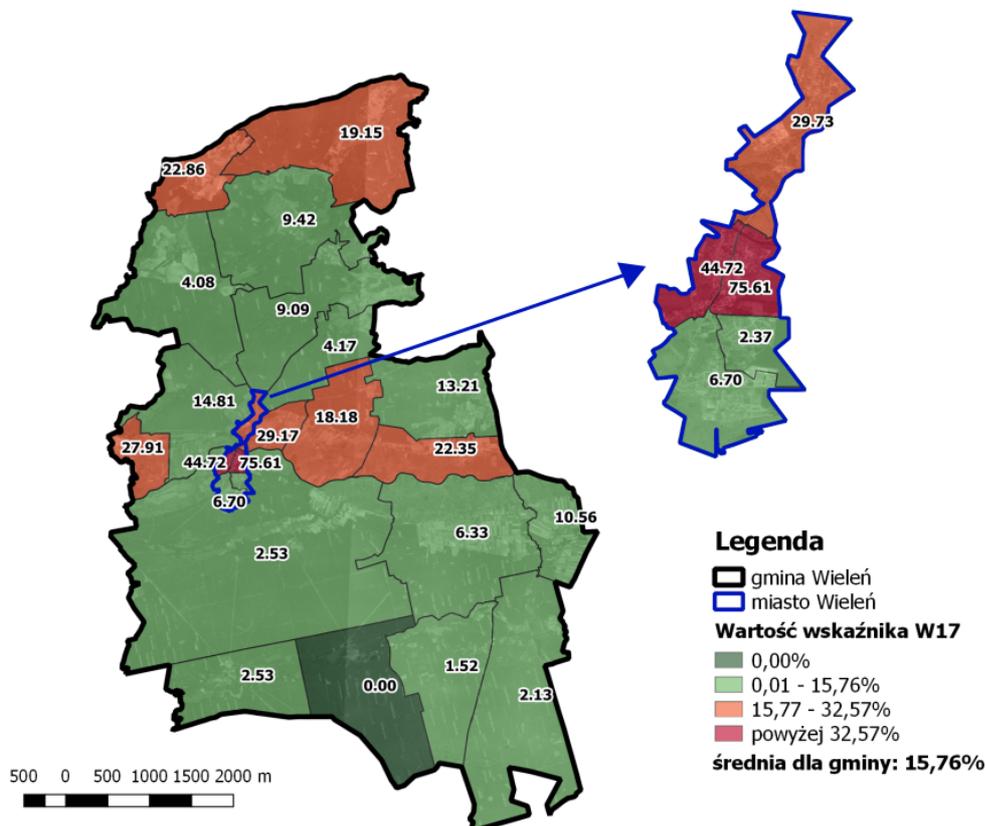
Ze względu na chęć identyfikacji obszarów charakteryzujących się zabudową szczególnie cenną ze względu na swoją wartość historyczną i kulturową analiza sfery technicznej opierała się o wskaźnika W17 – udział zabytkowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych. Za budynki zabytkowe uznano obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków. Z uwagi na brak wystarczających środków finansowych, zarówno gminy jak i mieszkańców, stosunkowo niewielka liczba obiektów zabytkowych została poddana kapitalnemu remontowi, w związku z czym budynki te przeważnie znajdują się w niezadowalającym stanie technicznym.

W gminie Wieliń 15,76% budynków mieszkalnych wpisanych jest do gminnej ewidencji zabytków. Największym udziałem budynków zabytkowych charakteryzują się jednostki tworzące osiedle Staromiejskie w Wieleniu: B i C – odpowiednio 75,61% i 44,72%. Wartości przewyższające wartość referencyjną odnotowano także w jednostkach: A,

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Kałądek, Herburtowo, Gieczynek, Nowe Dwory, Dzierżążno Małe oraz Folsztyn. Na terenie sołectwa Mężyk nie znajduje się żaden budynek mieszkalny, który zostałby wpisany do ewidencji zabytków.

RYSUNEK 26. UDZIAŁ ZABYTKOWYCH BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W OGÓLNEJ LICZBIE BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieleniu

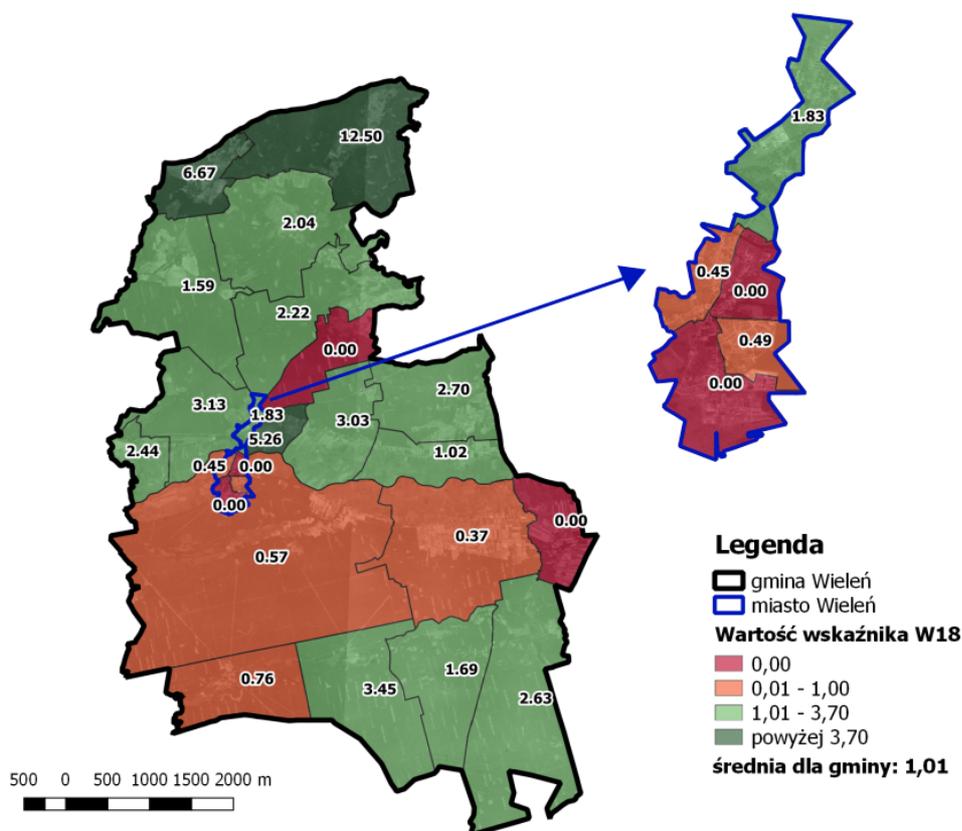
5.5. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Sfera przestrzenno-funkcjonalna została przebadana w oparciu o wskaźnik W18 – liczba ogólnodostępnych placów zabaw w przeliczeniu na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Istnienie ogólnodostępnych placów zabaw ma istotne znaczenie dla rodzin wychowujących dzieci lub planujących założenie rodziny. Tworzenie warunków sprzyjających bezpiecznej zabawie na świeżym powietrzu zapewnia prawidłowy rozwój fizyczny i psychiczny dzieci oraz pozwala na budowanie relacji z rówieśnikami.

Na terenie gminy Wieleń istnieje 25 ogólnodostępnych placów zabaw w związku z czym wartość wskaźnika W18 dla gminy wynosi 1,01. W najgorszej sytuacji znajdują się jednostki B i D oraz sołectwa Gulcz i Kuźniczka, w których nie ma żadnego ogólnodostępnego placu zabaw. Wartości niższe niż średnia odnotowano także w przypadku jednostek: Rosko, C, E, Wrzeszczyna oraz Miały.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

RYСУNEK 27. LICZBA OGÓLNODOSTĘPNYCH PLACÓW ZABAW W PRZELICZENIU NA 100 OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W DANEJ JEDNOSTCE ANALITYCZNEJ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieleniu

Władze lokalne tworząc Strategię zauważyły, że jednym z problemów gminy Wieleń jest niski odsetek ludności korzystającej z sieci wodno-kanalizacyjnej. Jednakże z uwagi na fakt, że rozwiązanie tego problemu nie może być związane z działaniami typowo rewitalizacyjnymi, kwestia dostępu do sieci wodno-kanalizacyjnej nie będzie tu bardziej szczegółowo analizowana. Równocześnie należy zaznaczyć, że w Strategii zostały już zaplanowane działania, których celem będzie poprawa dostępu do tego typu infrastruktury w miejscach, w których jest to ekonomicznie uzasadnione.

5.6. GRANICE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Jak już zostało wspomniane obszar zdegradowany obejmuje te jednostki analityczne, w których została potwierdzona koncentracja problemów w sferze społecznej współwystępująca z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej. Potwierdzeniem wysokiej koncentracji problemów społecznych są dodatkowo wartości ważonego sumarycznego wskaźnika degradacji, natomiast problemy w pozostałych sferach zostały stwierdzone na podstawie gorszych od średniej wartości wskaźników W14-W18. W poniższej tabeli zaprezentowano zestawienie podsumowujące diagnozę występowania problemów we wszystkich analizowanych sferach.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

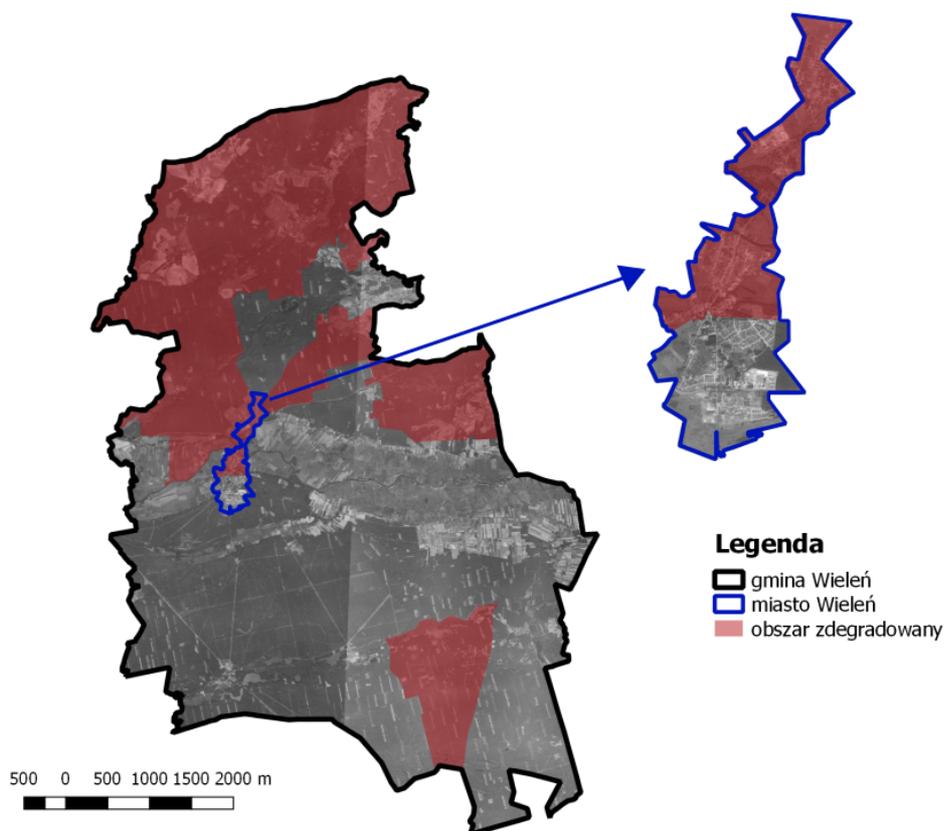
TABELA 4. WSPÓŁWYSTĘPOWANIE PROBLEMÓW W JEDNOSTKACH ANALITYCZNYCH GMINY WIELEŃ

Jednostka	Występowanie problemów w sferach:					Potwierdzenie stanu kryzysowego
	Społ.	Gosp.	Środ.	Tech.	Prz.-funk.	
Biała	tak	tak	tak	nie	nie	tak
Dębogóra	tak	tak	tak	nie	nie	tak
Dzierżążno Małe	tak	nie	tak	tak	nie	tak
Dzierżążno Wielkie	tak	tak	tak	nie	nie	tak
Folsztyn	nie	tak	tak	tak	nie	nie
Gieczynek	tak	tak	tak	tak	nie	tak
Gulcz	nie	tak	tak	nie	tak	nie
Hamrzysko	nie	tak	tak	nie	nie	nie
Herbertowo	nie	tak	tak	tak	nie	nie
Kałądek	nie	nie	tak	tak	nie	nie
Kocień Wielki	nie	nie	tak	nie	nie	nie
Kuźniczka	tak	tak	tak	nie	tak	tak
Marianowo	tak	tak	tak	nie	nie	tak
Mężyk	nie	tak	nie	nie	nie	nie
Miały	nie	tak	tak	nie	tak	nie
Nowe Dwory	nie	tak	tak	tak	nie	nie
Rosko	nie	nie	nie	nie	tak	nie
Wrzeszczyna	nie	tak	tak	nie	tak	nie
Zielonowo	tak	tak	nie	nie	nie	tak
Jednostka A	tak	nie	tak	tak	nie	tak
Jednostka B	tak	tak	tak	tak	tak	tak
Jednostka C	tak	nie	tak	tak	tak	tak
Jednostka D	nie	nie	nie	nie	tak	nie
Jednostka E	nie	tak	nie	nie	tak	nie

Źródło: opracowanie własne

Występowanie stanu kryzysowego zostało potwierdzone w 11 jednostkach analitycznych gminy Wieleń. Zatem obszar zdegradowany stanowią następujące jednostki: Biała, Dębogóra, Dzierżążno Małe, Dzierżążno Wielkie, Gieczynek, Kuźniczka, Marianowo, Zielonowo, A, B i C.

RYSUNEK 28. GRANICE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO GMINY WIELEŃ

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczony obszar zdegradowany zajmuje powierzchnię **16 060,93 ha (37,48% powierzchni gminy)** i zamieszkiwany jest przez **5 125 osób (41,31% mieszkańców gminy)**. Wartości te przekraczają limity zawarte w *Wytycznych*, zgodnie z którymi obszar rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni gminy i być zamieszkiwany przez więcej niż 30% jej mieszkańców. W związku z tym istnieje konieczność wyznaczenia obszaru rewitalizacji jedynie na fragmencie obszaru zdegradowanego.

6. OBSZAR REWITALIZACJI

Zgodnie z definicją zawartą w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* obszarem rewitalizacji może być całość lub część obszaru zdegradowanego, która cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk oraz ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary nieposiadające wspólnych granic, jednak jego powierzchnia nie może przekraczać 20% powierzchni gminy i nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Rozmiary obszaru zdegradowanego gminy Wieleń znacznie przekraczają kryteria zawarte w *Wytycznych*, konieczne jest zatem ograniczenie zasięgu obszaru, na którym prowadzone będą działania rewitalizacyjne. Uznano, że najważniejszym kryterium zakwalifikowania danej jednostki do objęcia procesem rewitalizacji będzie wysoka koncentracja występowania problemów w sferze społecznej. Na tej podstawie wskazano cztery jednostki analityczne, które w procesie diagnostycznym cechowały się najwyższym ważonym sumarycznym wskaźnikiem degradacji w sferze społecznej. Są to dwie jednostki tworzące osiedle Staromiejskie w Wieleniu (jednostki analityczne B i C) oraz dwa sołectwa znajdujące się w północnej części gminy: Dębogóra i Dzierżążno Wielkie.

Po wstępnym wyznaczeniu granic obszaru rewitalizacji odbyły się pierwsze spotkania konsultacyjne z mieszkańcami, którym zaprezentowano proponowane granice obszaru. Mieszkańcy zaakceptowali wyniki analizy statystycznej, z której wynikało, że właśnie ten obszar wymaga przeprowadzenia procesu rewitalizacji. Zauważyli jednak, że największym ich zdaniem potencjałem rozwojowym jest zabytkowy pałac Sapiehów i warto byłoby wykorzystać ten potencjał w planowanym procesie rewitalizacji. Pałac Sapiehów zlokalizowany jest w południowej części jednostki analitycznej A, w przypadku której proces diagnostyczny również potwierdził występowanie stanu kryzysowego. Z tego powodu zdecydowano się na włączenie okolicy założenia pałacowego w granice obszaru rewitalizacji. Przedmiotowy teren znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie tworzących obszar rewitalizacji jednostek B i C, możliwe więc było wyznaczenie spójnego przestrzennie podobszaru.

W dalszej części niniejszego rozdziału przedstawiono zasięg obszaru rewitalizacji, dokonano pogłębionej diagnozy problemów występujących na obszarze oraz określono skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.

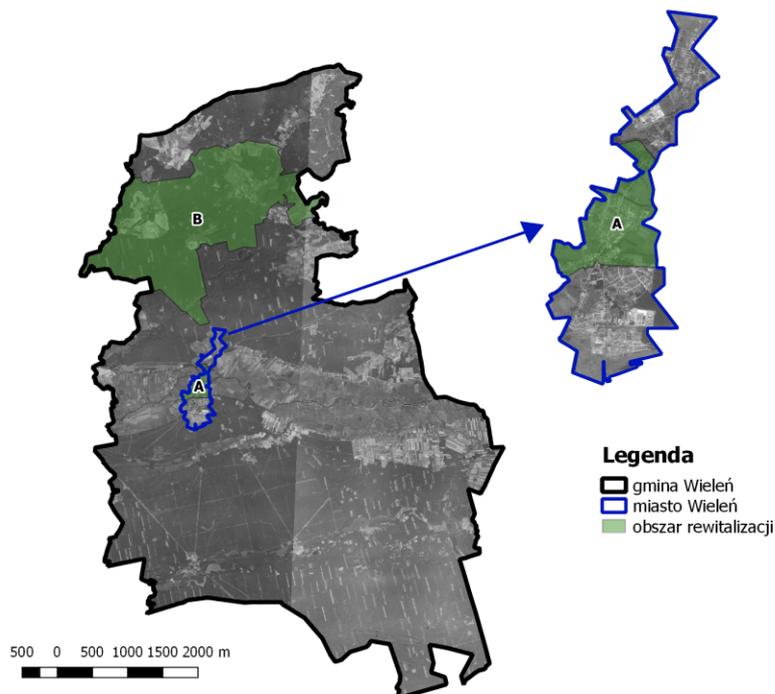
6.1. ZASIĘG OBSZARU REWITALIZACJI

Z uwagi na fakt, że jednostki cechujące się największą koncentracją problemów społecznych nie tworzą jednego, spójnego obszaru, konieczne było podzielenie obszaru

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

rewitalizacji na dwa podobszary. Poniższa mapa przedstawia zasięg obszaru rewitalizacji gminy Wieleń.

RYSUNEK 29. OBSZAR REWITALIZACJI GMINY WIELEŃ

Źródło: opracowanie własne

Podobszar A wyznaczony został na terenie miasta Wieleń. Poniższa mapa przedstawia zasięg podobszaru. Podobszar B tworzą natomiast dwa sołectwa: Dębogóra i Dzierżążno Wielkie.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

RYSUNEK 30. PODOBSZAR REWITALIZACJI A

Źródło: opracowanie własne

W granice podobszaru A zostały włączone nieruchomości (zgodnie z granicami działek ewidencyjnych) znajdujące się przy następujących ulicach:

Aleja Zamkowa (fragment – zgodnie z mapą)	Błonie	Jaryńska	Józefa Wybickiego
Kościelna	Kościuszki	Lipowa	Łąkowa
Marcina Kasprzaka	Mickiewicza	Nadnotecka	Nowe Miasto
Orodowa	Plac Powstańców Wielkopolskich	Polna	Poremba
Portowa	Rybaki	Sienkiewicza	Stanisława Staszica
Szkolna			

Obszar rewitalizacji gminy Wieleń zajmuje powierzchnię **5 451,93 ha (12,72%** powierzchni gminy) i zamieszkiwany jest przez **3 078 osób (24,81%** mieszkańców gminy). Podobszar A zajmuje powierzchnię 143,83 ha, mieszka na nim 2 318 osób, natomiast terytorium podobszaru B wynosi 5 308,10 ha, a zamieszkiwany jest przez 760 osób.

6.2. POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji została opracowana na podstawie: zebranych danych statystycznych, przeprowadzonych grupowych wywiadów pogłębionych, wyników badania ankietowego, które dotyczyło opinii mieszkańców gminy na temat obszaru, materiałów historycznych oraz wizji lokalnej. Zarówno przeprowadzone grupowe wywiady

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

pogłębione jak i badanie ankietowe dotyczyły jedynie obszaru rewitalizacji. Mieszkańcy gminy nie charakteryzowali w czasie przedmiotowych badań sytuacji w całej gminie, a jedynie oceniali stan obszaru, którego dotyczy dalsza część niniejszego rozdziału.

Ilekoć w niniejszym rozdziale mowa o „obszarze rewitalizacji” rozumie się przez niego cały obszar, czyli zarówno podobszar A jak i B. Jeżeli mowa o „podobszarze” każdorazowo zostaje zdefiniowane, którego podobszaru dotyczy informacja.

RYS FUNKCJONALNO-HISTORYCZNY

Podobszar rewitalizacji A znajdujący się w centralnej części miasta Wieleń jest jednocześnie jego historycznym centrum. Historia Ziemi Wieleńskiej definiowała w jaki sposób rozwijało się miasto. W czasach, kiedy Polska była pod zaborami większość ludności Wielenia stanowili Niemcy i Żydzi, Polacy natomiast stanowili mniejszość narodową i wyznaniową. Ludność Wielenia podzielona była zatem na trzy odrębne grupy społeczne, które ze względu na odmienne wyznania posiadały własne świątynie, cmentarze, czy placówki szkolne. Osobne szkoły dla dzieci pochodzących z rodzin katolickich, ewangelickich i żydowskich funkcjonowały do początku XX wieku, kiedy powstała jedna, duża, wspólna szkoła – dzisiejsza Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Wielkiego.

Ze względu na fakt, że Wieleń rozwijał się jako miasto pruskie, historyczna zabudowa Wielenia posiada cechy charakterystyczne dla miast pomorskich. Przykłady historycznej zabudowy przedstawiają poniższe fotografie.

RYSUNEK 31. FOTOGRAFIE HISTORYCZNE OBSZARU REWITALIZACJI

Źródło: <https://www.facebook.com/WielenNaStarejFotografii/>

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości miasto Wieleń znajdujące się na południowym brzegu Noteci zostało włączone do Polski, natomiast północna część miasta pozostała niemiecka. W związku z przebiegiem granicy państw na rzece Noteć, Wieleń stał się miastem granicznym. W tym okresie był to ważny ośrodek handlowy. Po II wojnie światowej oba Wielenie należały już do Polski, jednak funkcjonowały jako odrębne miejscowości – Wieleń Południowy był miastem należącym do powiatu czarnkowskiego, natomiast Wieleń Północny był wsią w powiecie trzcianeckim. W 1977 roku obie miejscowości zostały połączone w jedno miasto, jednak do dziś można zauważyć efekty historycznego podziału.

Obecnie podobszar rewitalizacji jest miejscem, na którym skupiają się instytucje istotne dla funkcjonowania całego miasta i gminy, takie jak: Urząd Miejski w Wieleniu, Biblioteka Publiczna, Zespół Szkół w Wieleniu, Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Wielkiego, Urząd Pocztowy, Zespół Domów Pomocy Społecznej, Kościół pw. Wniebowzięcia Matki Bożej. Ponadto na terenie obszaru funkcjonują liczne sklepy, apteki, banki i bary. Na wolnej działce przy ul. Nowe Miasto raz w tygodniu organizowane jest targowisko miejskie.

Podobszar B składa się z dwóch sołectw: Dębogóra i Dzierżążno Wielkie. Obie miejscowości powstały jako „osady sołtysie” na przełomie XVI i XVII wieku. Pod koniec XVIII wieku w południowej części wsi Dębogóra powstał neoklasycystyczny zespół dworsko-parkowy. Obecnie jest to jeden z najstarszych przykładów architektury rezydencjonalnej pogranicza polsko-pomorskiego w kraju.

Po zakończeniu II wojny światowej na terenach wsi Dębogóra i Dzierżążno Wielkie ziemie po przedwojennych gospodarstwach przejęły Państwowe Nieruchomości Ziemskie. Na mocy ustawy z dnia 12 lutego 1949 roku powstały Państwowe Gospodarstwa Rolne, do 1966 roku gospodarstwa w Dębogórze i Dzierżążnie Wielkim stanowiły jedno przedsiębiorstwo. Następnie zakład został przyłączony do utworzonego Przedsiębiorstwa Państwowych Gospodarstw Rolnych w Międzyzlesiu. W latach 80-tych przedsiębiorstwo zostało przekształcone w Kombinat Państwowych Gospodarstw Rolnych Międzyzlesie. Zakład zlokalizowany w Dębogórze specjalizował się w produkcji rolnej i chowie bydła mlecznego. Zakład z Dzierżążna Wielkiego cechował się najgorszymi glebami w całym Kombinacie PGR Międzyzlesie, w związku z czym jego podstawowa działalność dotyczyła chowu owiec. Należy jednak zauważyć, że zła jakość gleb stwarzała tam realny problem wyżywienia inwentarza, przez co zakład osiągał bardzo słabe wyniki ekonomiczne. Zakłady w Dzierżążnie Wielkim i Dębogórze zatrudniały łącznie około 100 pracowników stałych, ponadto zatrudniani byli również pracownicy sezonowi – często członkowie rodzin personelu.

Mimo, że zakłady przynosiły słabe wyniki ekonomiczne ich pracownicy mieli dostęp do bardzo dobrze rozwiniętych świadczeń socjalnych. W Dębogórze zostały wybudowane mieszkalne budynki wielorodzinne, natomiast dla pracowników z Dzierżążna Wielkiego

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

wybudowano kilka budynków jednorodzinnych. Każdy pracownik w ramach Układu Zbiorowego Pracy otrzymywał: mleko, ziemię pod uprawę ziemniaków, które uprawiał zakład pracy, możliwość zakupu mięsa i wyrobów mięsnych, mieszkanie bezpłatne lub dodatek mieszkaniowy dla osób mieszkających poza gospodarstwem, opał na sezon grzewczy, dofinansowanie kolonii letnich dla dzieci, a także trzynastą pensję i dodatki za dobre wyniki produkcyjne.

Pracownicy PGR zazwyczaj posiadali jedynie podstawowe wykształcenie i choć często kierowano ich na szkolenia w ośrodkach Zjednoczenia PGR w Poznaniu, ich kwalifikacje zawodowe uznać należy za niewystarczające do odnalezienia się w innej rzeczywistości. Kiedy na przełomie lat 1989/1990 Państwowe Gospodarstwa Rolne zostały zlikwidowane, pracownicy musieli znaleźć dla siebie pracę w nowej gospodarce rynkowej. Dla wielu z nich, szczególnie pracowników fizycznych, był to bardzo poważny problem. Osoby te były przyzwyczajone do pracy w pobliżu miejsca zamieszkania, w której niezależnie od osiągniętych wyników pracownikom przysługiwał bogaty pakiet socjalny. Pomimo, że od upadku PGR-ów minęło już ponad 25 lat i nastąpiła już zmiana pokoleniowa, nadal dostrzega się negatywne efekty funkcjonowania społeczeństwa PGR-owskiego.

PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wartości poszczególnych wskaźników wykorzystanych w procesie diagnostycznym dla obszaru rewitalizacji jako całości oraz dwóch podobszarów. Kolorem czerwonym zostały zaznaczone wartości, które wskazują, że na danym obszarze występuje większe natężenie występowania danego problemu niż średnia dla gminy. Ponadto w przypadku podobszaru A niektóre wartości zostały zaznaczone kolorem pomarańczowym. Oznacza to, że podobszar cechuje się sytuacją lepszą niż średnia dla gminy, gorszą jednak od średniej dla miasta.

TABELA 5. PORÓWNANIE WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW DEGRADACJI OBSZARU I PODOBSZARÓW REWITALIZACJI ZE ŚREDNIĄ

Nazwa wskaźnika	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość dla podobszaru A	Wartość dla podobszaru B	Wartość śr. dla gminy	Wartość śr. dla miasta
W1: odsetek spadku liczby ludności pomiędzy rokiem 2011 a 2016	5,79	6,42	3,80	2,22	1,65
W2: liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym	30,57	32,14	25,84	28,84	31,95
DW2: dynamika wskaźnika W2 pomiędzy rokiem 2011 a 2016	149,78	144,95	171,19	149,81	154,07

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Nazwa wskaźnika	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość dla podobszaru A	Wartość dla podobszaru B	Wartość śr. dla gminy	Wartość śr. dla miasta
W3: udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców	19,23	18,59	21,18	19,98	19,09
DW3: dynamika wskaźnika W3 pomiędzy rokiem 2011 a 2016	58,94	55,83	69,44	69,03	66,69
W4: udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie mieszkańców	3,83	3,02	6,32	3,25	2,74
W5: udział osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	13,87	10,53	24,08	9,49	7,67
DW5: dynamika wskaźnika W5 pomiędzy rokiem 2011 a 2016	97,47	91,17	106,27	78,32	83,89
W6: udział uczniów korzystających z dożywiania w ogólnej liczbie uczniów	18,69	10,30	45,83	11,70	4,43
W7: udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	2,99	1,89	6,30	2,47	1,76
W8: udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	42,22	35,06	51,72	43,41	36,63
W9: udział uczniów z trudnościami w nauce w ogólnej liczbie uczniów	16,72	15,45	20,83	21,36	17,90
W10: udział uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych w ogólnej liczbie uczniów	40,66	34,76	59,72	48,77	36,12
W11: liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,04	0,65	2,24	0,67	0,58
W12: liczba stwierdzonych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	6,17	7,77	1,32	4,90	7,71
W13: liczba stwierdzonych wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	9,42	11,65	2,63	4,82	6,85
W14: liczba osób fizycznych prowadzących działalność	5,62	6,17	3,95	5,13	5,79

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

Nazwa wskaźnika	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość dla podobszaru A	Wartość dla podobszaru B	Wartość śr. dla gminy	Wartość śr. dla miasta
gospodarczą w przeliczeniu na 100 mieszkańców					
W15: udział osób deklarujących selektywną zbiórkę odpadów w ogólnej liczbie mieszkańców	18,42	15,88	26,18	31,23	28,89
W16: udział budynków mieszkalnych z azbestowym pokryciem dachu w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	3,34	1,86	5,88	3,90	1,24
W17: udział zabytkowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	38,70	56,52	8,02	15,76	27,53
W18: liczba ogólnodostępnych placów zabaw w przeliczeniu na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	0,68	0,23	1,86	1,01	0,54

Źródło: opracowanie własne

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Istotnym problemem obszaru rewitalizacji jest dynamicznie zmieniająca się sytuacja demograficzna. Pierwszym analizowanym aspektem dotyczącym sytuacji demograficznej jest zmiana liczby ludności. Analizowany obszar cechuje się znacznym spadkiem liczby mieszkańców. Pomiedzy rokiem 2011 a 2016 liczba ludności obszaru spadła o 189 osób, co stanowi prawie 6% ludności w roku bazowym. Proces depopulacji charakterystyczny jest zarówno dla podobszaru wiejskiego jak i miejskiego, jednak należy zauważyć, że znacznie szybciej postępuje w przypadku miasta.

Mieszkańcy biorący udział w spotkaniach konsultacyjnych byli zdania, że powodem takiego stanu rzeczy są przede wszystkim mało atrakcyjne warunki życia i pracy, szczególnie dla młodych ludzi. Mieszkańcy narzekali na konieczność dojazdów do pracy do innych ośrodków (Czarnków, Wronki, Krzyż, Trzcianka), które ze względu na niedostateczną i drogą komunikację publiczną oraz jakość dróg są uciążliwe i zajmują dużo czasu. Kolejnym problemem są niskie płace w okolicznych zakładach pracy. Mając na względzie powyższe większość młodych mieszkańców gminy, którzy wyjechali na studia wyższe rzadko wraca do Wielenia. Młodzi i wykształceni ludzie wolą osiedlić się w miejscu, gdzie będą lepiej zarabiać, a równocześnie nie będą musieli poświęcać tyle czasu na codzienne dojazdy do pracy.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

Dodatkowo mieszkańcy zauważali, że mieszkanie w centrum Wielenia jest dość uciążliwe i wiele osób (jeśli mają taką możliwość) przenosi się do innej części miasta lub gminy.

Podobnego zdania byli ankietowani mieszkańcy gminy. Za główną przyczynę wyprowadzania się mieszkańców z obszaru rewitalizacji uznali: brak miejsc pracy (26,32%), niską jakość życia w mieście (21,05%) i emigrację zarobkową (20,57%). Około 10% udzielonych odpowiedzi dotyczyła złego stanu technicznego budynków i wysokich kosztów utrzymania.

Proces depopulacji ma bardzo duże znaczenie w innym z zaobserwowanych negatywnych zjawisk – starzeniu się społeczeństwa. W ostatnich latach struktura demograficzna obszaru rewitalizacji uległa istotnym zmianom. Pomiędzy rokiem 2011 a 2016 liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się o 474 osoby, czyli prawie 45% w stosunku do ich liczby w roku 2011. Równocześnie odnotowano wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym o 192 osoby, co stanowi prawie 50% początkowej liczby przedstawicieli tej grupy wiekowej. Tak duże zmiany w tak krótkim czasie obrazują bardzo dużą skalę występowania tego problemu. Należy zaznaczyć, że starzenie się społeczeństwa jest charakterystyczne zarówno w przypadku podobszaru miejskiego jak i wiejskiego, jednak proces ten zachodzi w obydwóch przypadkach w nieco inny sposób. Na terenie miasta tempo spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i przyrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym utrzymuje się na zbliżonym, wysokim poziomie. Obszar wiejski w dużej mierze zamieszkiwany jest przez rodziny wielodzietne, przez co tempo spadku liczby nieletnich mieszkańców nie jest aż tak szybkie – liczba ta w analizowanym okresie zmniejszyła się o 33%. W przypadku mieszkańców wsi zaobserwowano jednak znacznie szybsze tempo wzrostu liczby najstarszych mieszkańców – ich liczba na przestrzeni 5 lat wzrosła o ponad 70%.

Zdecydowana większość ankietowanych mieszkańców gminy uznała, że najważniejszą przyczyną starzenia się społeczeństwa obszaru rewitalizacji jest odpływ młodych mieszkańców z obszaru (62,77% odpowiedzi). Zdaniem ankietowanych istotne znaczenie ma również niska dzietność (18,98%).

Obszar rewitalizacji zamieszkiwany jest przez 118 osób dotkniętych niepełnosprawnością. Osoby niepełnosprawne cechują się mniejszą mobilnością, z tego powodu konieczne jest przystosowywanie przestrzeni do ich potrzeb. Kolejną kwestią jest potrzeba zapewnienia osobom niepełnosprawnym opieki i dostępu do niezbędnej rehabilitacji. Obecnie w Wieleniu nie ma dostępu do usług specjalistów mogących pomóc zarówno osobom niepełnosprawnym jak i starszym. Z tego powodu każda wizyta u specjalisty wiąże się z wyjazdem do innego miasta. Jest to istotny problem zarówno dla pacjentów jak i członków ich rodzin, ponieważ mieszkańcy Wielenia (a tym bardziej obszaru wiejskiego) mają do dyspozycji bardzo ograniczoną liczbę połączeń komunikacji publicznej.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Odrębną kwestią jest fakt, że środki komunikacji publicznej nie są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, które bez pomocy opiekuna nie są w stanie dostać się do specjalisty. Mieszkańcy biorący udział w spotkaniach konsultacyjnych zauważali, że kolejnym problemem jest wysoka cena biletów, która tworzy kolejną przeszkodę dla mniej zamożnych mieszkańców. Kolejnym problemem jest niewystarczający dostęp do usług opiekuńczych, w tym usług świadczonych w miejscu zamieszkania czy brak dostępu do mieszkań wspomaganych i chronionych.

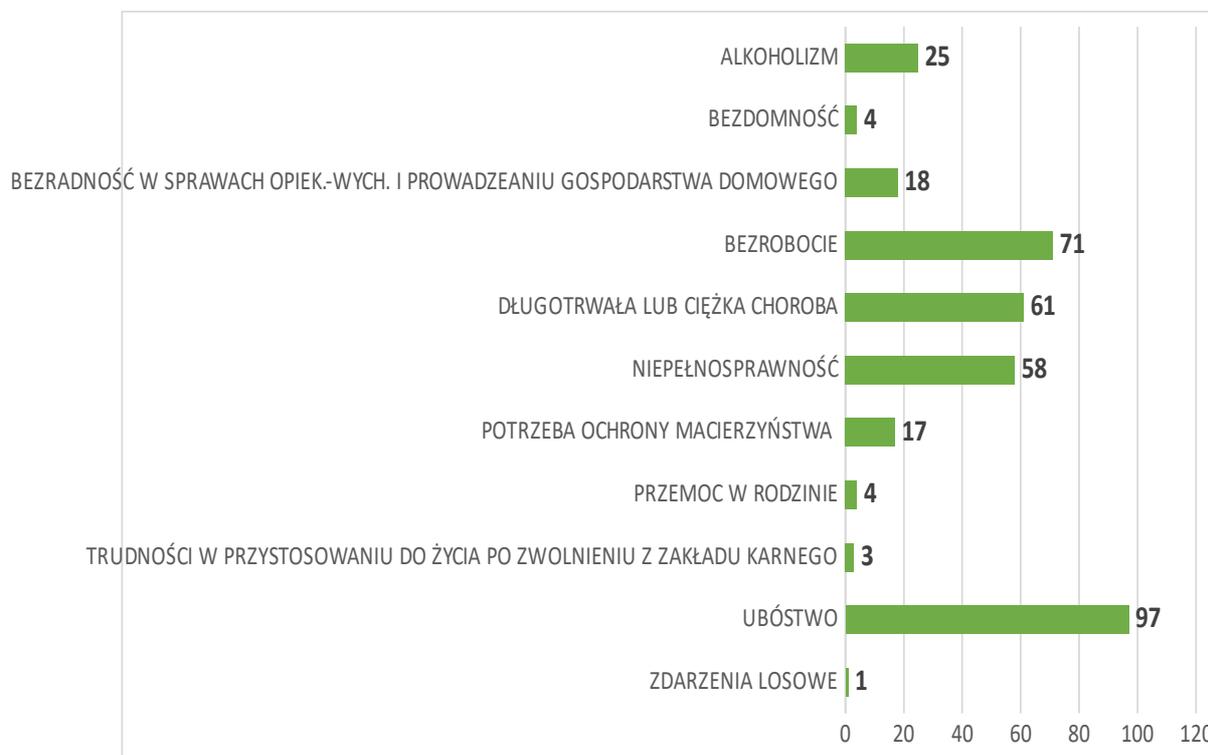
SYTUACJA FINANSOWA RODZIN

Wysoka liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej świadczy o występowaniu licznych problemów w sferze społecznej takich jak: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, trudności opiekuńczo-wychowawcze itp.

W 2016 roku 427 mieszkańców obszaru rewitalizacji skorzystało z formy pieniężnej zasiłków pomocy społecznej. Świadczenia na łączną kwotę 259 693,93 zł przekazano 217 gospodarstwom domowym. Oznacza to, że jedno gospodarstwo domowe otrzymało średnio pomoc w wysokości 1 196,75 zł.

Jak już zostało napisane we wcześniejszej części dokumentu, forma pieniężna zasiłków pomocy społecznej przyznawana jest na podstawie spełnienia kryterium dochodowego. Poniższy wykres przedstawia zestawienie dotyczące problemów dotyczących rodziny, którym przysługuje zasiłek pomocy społecznej.

RYSUNEK 32. PROBLEMY WYSTĘPUJĄCE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH OTRZYMUJĄCYCH FORMĘ PIENIĘŻNĄ ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieleniu

Najczęściej występującym wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej problemem jest ubóstwo. Problem ten wystąpił w 97 przypadkach. Kolejne miejsca zajmują: bezrobocie (71), długotrwała lub ciężka choroba (61) i niepełnosprawność (58). W 25 przypadkach w gospodarstwie domowym świadczeniobiorców występował problem alkoholizmu. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz potrzeba ochrony macierzyństwa cechowała odpowiednio 18 i 17 rodzin świadczeniobiorców. Odnotowano pojedyncze przypadki takich problemów jak: bezdomność, przemoc w rodzinie, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego czy zdarzenia losowe.

Przyznawanie świadczenia 500+ na pierwsze dziecko odbywa się również na podstawie spełnienia kryterium dochodowego, jednak w tym przypadku kryterium jest nieco wyższe i wynosi 800 zł na jednego członka rodziny (1 200 zł w sytuacji jeśli co najmniej jedno dziecko jest niepełnosprawne). Na obszarze rewitalizacji mieszka 187 rodzin otrzymujących świadczenie na pierwsze dziecko. Dodatkowo ponad 18% uczniów korzysta z dożywiania w szkole. Oznacza to, że obszar rewitalizacji jest miejscem, które zamieszkiwane jest przez stosunkowo niezamożne rodziny wychowujące dzieci.

Należy zauważyć, że znacznie gorszą sytuację finansową rodzin zdiagnozowano na podobszarze wiejskim. W przypadku sołectw Dębogóra i Dzierżążno Wielkie ponad 24% mieszkańców korzysta z zasiłków pomocy społecznej, co więcej w przeciwieństwie do całej gminy liczba świadczeniobiorców w analizowanym okresie wzrosła. Z pewnością wpływ na tę sytuację ma fakt, że w tych sołectwach mieszka wiele rodzin wielodzietnych, którym w analizowanym okresie powiększyła się rodzina. Rodziny wielodzietne, w których głównym źródłem utrzymania są różne formy pomocy społecznej są bardzo poważnym problemem dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Osoby zajmujące się pomocą społeczną zauważają, że powszechne jest tzw. dziedziczenie wykluczenia społecznego. Zjawisko to związane jest przejmowaniem zachowań społecznie niepożądanych przez dzieci, których opiekunów cechuje „wycuczona bezradność”. Jeśli dzieci przez całe życie widzą, że rodzice nie podejmują stałej pracy zarobkowej i utrzymują się wyłącznie dzięki otrzymywanemu wsparciu, bardzo prawdopodobne jest, że w przyszłości również będą funkcjonować w ten sam sposób. Dlatego bardzo istotne jest, aby zapewnić dzieciom wychowującym się w takich rodzinach możliwość spędzania wolnego czasu w innym środowisku, w którym będą obserwować odmienne wzorce.

Ankietowani mieszkańcy gminy Wieleń mogli ocenić co jest główną przyczyną występującego na obszarze rewitalizacji ubóstwa. Uznali, że są to przede wszystkim: brak

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

ambicji (27,09% odpowiedzi), bierność zawodowa (24,63%) i brak miejsc pracy (23,15%). Mniejsze znaczenie miały: alkoholizm i narkomania oraz polityka socjalna państwa.

RYNEK PRACY

W ostatnich latach bezrobocie na terenie gminy Wieleń stało się problem o znacznie mniejszym znaczeniu niż kilka czy kilkanaście lat temu. Obecnie 135 mieszkańców obszaru rewitalizacji zarejestrowanych jest jako osoby bezrobotne (nieco ponad 7% mieszkańców w wieku produkcyjnym). Występowanie znacznie wyższego poziomu bezrobocia zidentyfikowano w przypadku podobszaru wiejskiego, tam ponad 12% osób w wieku produkcyjnym zarejestrowało się w urzędzie pracy. Należy zaznaczyć, że obszary wiejskie dodatkowo często cechują się występowaniem bezrobocia ukrytego, wynikającego z rolniczego charakteru pracy.

Pięćdziesięciu siedmiu mieszkańców obszaru rewitalizacji pozostaje bez pracy przez ponad 12 miesięcy. Długotrwałe pozostawanie bez pracy jest poważnym problemem, ponieważ może doprowadzić do występowania innych dysfunkcji społecznych. Osoby, które tak długo nie są aktywne zawodowo, z czasem uzależniają się od pomocy społecznej, zaczynają akceptować bieżącą sytuację, zmniejszają się ich ambicje, czego efektem jest utrata motywacji do podjęcia stałej pracy. Problem długotrwałego bezrobocia nie dotyczy jedynie osoby bezrobotnej, ponieważ konsekwencje tej sytuacji odczuwają również członkowie ich rodzin. Przede wszystkim pozostawanie bez stałego zatrudnienia wpływa na pogorszenie sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, dodatkowo osoby bezrobotne często cechują się narastającą frustracją, która prowadzi może do uzależnienia od alkoholu czy zaburzenia relacji rodzinnych.

Kwalifikacje zawodowe są ważnym czynnikiem wpływającym na możliwości znalezienia pracy przez osobę bezrobotną. Prawie 92% bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji ukończyło najwyżej zasadniczą szkołę zawodową, technikum lub liceum ogólnokształcące, czyli zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Kształcenia posiadają niskie kwalifikacje zawodowe. Brak kwalifikacji zawodowych jest znaczącą przeszkodą w znalezieniu dobrze płatnej pracy.

Mieszkańcy gminy Wieleń uczestniczący w spotkaniach konsultacyjnych są zdania, że obecnie w okolicy Wielenia nie występuje problem braku miejsc pracy, a zjawisko bezrobocia związane jest raczej z brakiem chęci do podjęcia pracy na proponowanych warunkach. Duża część mieszkańców jest zatrudniona przez firmy, których siedziba znajduje się w sąsiednich ośrodkach: Czarnkowie, Trzciance, Wronkach czy Krzyżu Wielkopolskim. Firmy często zapewniają swoim pracownikom transport z miejsca zamieszkania, uczestnicy spotkań zauważają jednak, że codzienne dojazdy zajmują wiele czasu, co odbija się na życiu rodzinnym, przez co nie wszyscy decydują się na podjęcie takiej pracy. Kolejną poruszaną przez mieszkańców kwestią są stosunkowo niskie płace w lokalnych zakładach pracy.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Uważają, że z powodu niewielkich zarobków i konieczności dojazdów do pracy wiele osób nie chce podjąć pracy w okolicy. Bardziej mobilni i energiczni mieszkańcy w tej sytuacji podejmują decyzję o przeprowadzce do innej miejscowości, istnieje jednak grupa, która uznaje, że bardziej opłacalnym rozwiązaniem jest korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej i okazjonalne podejmowanie pracy dorywczej, zazwyczaj w tzw. „szarej strefie”.

Uczestnicy spotkań uznali, że w zaistniałej sytuacji bardzo istotne jest prowadzenie działań mających na celu rozwój przedsiębiorczości mieszkańców. Działania te miałyby zachęcić osoby, które obecnie nie są zadowolone ze swojej sytuacji zawodowej, do założenia własnej działalności gospodarczej. Mieszkańcy uważają, że lepsze wykorzystanie potencjału turystycznego okolicy pobudziłoby ruch turystyczny, który z kolei zwiększyłby ekonomiczną opłacalność wielu form aktywności gospodarczej.

BEZPIECZEŃSTWO

Mimo tego, że obszar rewitalizacji cechuje się ponadprzeciętną liczbą stwierdzonych przestępstw i wykroczeń, uczestnicy spotkań konsultacyjnych byli zdania, że jest to miejsce raczej bezpieczne. Zauważają, że dochodzi do pojedynczych przypadków łamania prawa, nie wpływa to jednak w znaczący sposób na ich poczucie bezpieczeństwa. Najczęstszymi przykładami czynów karalnych są akty wandalizmu, drobne kradzieże czy spożywanie alkoholu w miejscu publicznym. Poniższe fotografie potwierdzają występowanie problemu aktów wandalizmu.

RYSUNEK 33. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - PRZYKŁADY CZYNÓW SPOŁECZNIE NIEPOŻĄDANYCH (PODOBSZAR A)

Źródło: fotografie własne (wizja lokalna 23.07.2017 r.)

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

Mieszkańcy gminy biorący udział w badaniu ankietowym zostali zapytani o główną przyczynę popełnianych przestępstw i wykroczeń. Najbardziej popularną odpowiedzią był niewystarczający monitoring (22,74%). Podobna liczba wskazań dotyczyła problemów w rodzinie (18,02%), alkoholizmu i narkomanii (17,60%) oraz niewystarczającej oferty zajęć pozalekcyjnych (16,74%). Nieco mniejsze znaczenie miało ubóstwo i niewystarczająca oferta kulturalno-rozrywkowa.

Uczestnicy spotkań uważają, że ograniczenie występowania zachowań społecznie niepożądanych możliwe będzie przede wszystkim dzięki rozszerzeniu sieci monitoringu miejskiego i częstszym patrołom policyjnym. Istotną kwestią jest też wykształcenie w młodzieży szacunku do przestrzeni publicznej, czego efektem będzie zmniejszenie liczby aktów wandalizmu.

AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW

Jednym z wniosków podsumowujących spotkania konsultacyjnych było stwierdzenie problemu niskiej aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wiele osób cechuje się postawą roszczeniową, oczekują, że władze lokalne zaspokoją wszystkie ich potrzeby.

Jedną z bardziej zaangażowanych grup społecznych są osoby starsze działające w Klubie Seniora „W Kwiecie Wieku”. Klub działa przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Wieleniu, którego siedziba co prawda znajduje się poza granicami obszaru rewitalizacji, niemniej jednak do Klubu należą seniorzy z podobszaru A. W jego działania zaangażowanych jest około 100 członków. Chętne osoby starsze biorą udział w regularnych spotkaniach, wspólnie spędzają czas i rozwijają umiejętności. Spotkania Klubu mają różnorodny charakter: wycieczek, spotkań z ekspertami, pokazów, wieczorów filmowych, rajdów rowerowych, a także zwyczajnych spotkań przy kawie i ciście. Dzięki regularnym spotkaniom z innymi mieszkańcami osoby starsze pozostają w dobrej kondycji psychicznej, nie czują się osamotnione, mają świadomość, że są ważną częścią społeczeństwa. Seniorzy chętnie angażują się na rzecz społeczności lokalnej uczestnicząc w przygotowaniach gminnych wydarzeń. Co roku w okresie przedświątecznym klubowicze przygotowują paczkę świąteczną dla potrzebującej wsparcia rodziny zamieszkującej gminę Wielen. Sami seniorzy uważają, że mają więcej energii i chęci do działania niż młodsze pokolenia. W gorszej sytuacji od emerytów mieszkających na terenie miasta są seniorzy z obszaru wiejskiego. Osoby starsze cechują się mniejszą mobilnością wynikającą zarówno z ograniczeń związanych ze stanem zdrowia i kondycją fizyczną jak i możliwości finansowania częstych dojazdów. Z powodu odległości dzielącej ich miejsce zamieszkania od ośrodka, w którym odbywają się spotkania klubu mają ograniczone możliwości regularnego udziału w organizowanych wydarzeniach.

Pedagodzy szkolni w czasie spotkań konsultacyjnych zgadzali się, że młodzież mieszkająca na obszarze rewitalizacji jest bardzo mało zaangażowana. Ich postawa

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

przejawia się zarówno w słabych wynikach w nauce jak i działalności pozaszkolnej. Na podstawie oceny dokonanej przez wychowawców klas oszacowano, że prawie 17% uczniów z obszaru rewitalizacji ma trudności w nauce. Nauczyciele byli przekonani, że słabe wyniki w nauce większości uczniów, których dotyczy ten problem nie wynikają z braku potencjału, a raczej z zaniedbań opiekunów. Pedagodzy podkreślają, że w wielu rodzinach, szczególnie rodzinach dysfunkcyjnych dotkniętych problemami społecznymi, wiedza nie jest traktowana jako wartość, a rodzice nie przejmują się postępami w nauce swoich dzieci. Część młodych mieszkańców obszaru po powrocie ze szkoły nie ma zapewnionej opieki, np. dlatego, że rodzice wykonują pracę zmianową i popołudniami nie ma ich w domu. Kolejną grupę stanowią tzw. „eurosieroty” – dzieci, których rodzice wyjechali do pracy za granicę, a opiekę nad nimi sprawują dziadkowie lub starsze rodzeństwo. W opisanych sytuacjach uczniowie w domu nie są motywowani do odrabiania zadań domowych, powtarzania materiału czy poszerzania wiedzy przekazywanej w szkole, co wpływa na ich wyniki w nauce.

Mieszkańcy raczej chętnie biorą udział w wydarzeniach zorganizowanych, np. przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, jednak nie wykazują woli włączenia się w przygotowanie imprez czy inne działania na rzecz społeczności lokalnej. Bardzo rzadko są pomysłodawcami organizowanych inicjatyw. Zauważalna jest istotna dysproporcja pomiędzy aktywnością mieszkańców podobszarów miejskiego i wiejskiego. Mieszkańcy wsi znacznie rzadziej biorą udział w organizowanych wydarzeniach, czego powodem jest niechęć do dojeżdżania do miejsc, w których się odbywają.

Ankietowani mieszkańcy gminy Wieleń oceniali co jest główną przyczyną niskiej aktywności mieszkańców. Najczęściej udzielaną odpowiedzią był brak wiary w powodzenie podejmowanych działań (27,10%). Popularnymi odpowiedziami były również: brak pomysłu (21,5%), brak wiedzy i umiejętności (18,69%) oraz obawa przed nadmiernymi zobowiązaniami (17,29%). Rzadziej wskazywaną przyczyną był brak czasu. Na podstawie wyników badania ankietowego można więc wnioskować, że istnieje możliwość zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, potrzebne jest jednak, przynajmniej w początkowej fazie, wsparcie animatora, który odpowiednio ich zmotywuje do działania, a także będzie wsparciem organizacyjnym. Dzięki temu mieszkańcy zdobędą pewność siebie i doświadczenie, które będą mogli wykorzystywać w przyszłych działaniach. Z tego powodu istotne będzie propagowanie idei wolontariatu, w ramach którego mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą mogli włączyć się w działania, które zostały zaproponowane przez bardziej zaangażowanych mieszkańców dzięki czemu zdobędą nowe kompetencje.

Z rozmów przeprowadzonych w czasie spotkań konsultacyjnych oraz badania ankietowego wynika, że mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz gminy Wieleń są zdania, że największym lokalnym potencjałem są walory przyrodnicze. Mimo tego kwestie związane

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

z dbałością o środowisko naturalne są mało istotne dla osób zamieszkujących obszar rewitalizacji. W pewien sposób postawę proekologiczną można charakteryzować na podstawie udziału osób deklarujących selektywną zbiórkę odpadów w ogólnej liczbie mieszkańców. W przypadku obszaru rewitalizacji jedynie niewiele ponad 18% mieszkańców deklaruje selektywną zbiórkę odpadów. Ankietowani zostali zapytani co jest główną przyczyną tej sytuacji. Za najważniejsze przyczyny uznali: brak poczucia celowości tego procesu (34,78%) i uciążliwość selektywnej zbiórki odpadów (33,54%). Niecałe 30% odpowiedzi dotyczyła braku świadomości ekologicznej wśród mieszkańców. W związku z powyższym istnieje konieczność prowadzenia działań proekologicznych, dzięki którym mieszkańcy będą mieli świadomość w jaki sposób ich jednostkowe działania mogą wpływać na stan środowiska.

INFRASTRUKTURA I PRZESTRZEŃ PUBLICZNA

Zazwyczaj obszary cechujące się szczególną koncentracją problemów społecznych charakteryzują się również zdegradowaną przestrzenią publiczną. Przestrzeń publiczna obszaru rewitalizacji gminy Wieleń również znajduje się w niezadowalającym stanie.

PODOB SZAR REWITALIZACJI A

Jak już zostało wspomniane część miejska obszaru rewitalizacji stanowi historyczne centrum Wielenia. Z tego powodu budynki mieszkalne, które znajdują się w tej części miasta są przykładami najstarszej wieleńskiej tkanki miejskiej. Ponad 55% budynków mieszkalnych wpisanych jest do gminnej ewidencji zabytków, co świadczy o ich wysokiej wartości historycznej i kulturowej. Dodatkowo należy zaznaczyć, że cały układ urbanistyczny staromiejskiego Wielenia wpisany jest do rejestru zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa, w związku z czym wszystkie remonty i przebudowy uzgadniane muszą być z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Poznaniu.

Ze względu na wysokie koszty związane z remontami obiektów zabytkowych, zdecydowana większość budynków znajdujących się na obszarze nie przeszła generalnego remontu. Jeżeli w niektórych przypadkach prowadzone były jakieś prace remontowe, to miały one zazwyczaj wybiórczy (fragmentaryczny, cząstkowy) charakter. Z tego powodu wiele budynków znajduje się w złym stanie technicznym. Budynków tych nie poddano jeszcze działaniom termomodernizacyjnym polegającym na wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, ociepleniu ścian i dachu czy modernizacji źródła ciepła. Niezadowalający stan techniczny budynków bezpośrednio wpływa na jakość życia mieszkańców, którzy zmuszeni są do ponoszenia znacznych nakładów finansowych na ogrzanie nieefektywnych energetycznie mieszkań. Dodatkowo zniszczone budynki negatywnie wpływają na poziom estetyki przestrzeni publicznej, a uszkodzone elewacje stanowią zagrożenie dla przechodniów.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen' na lata 2017-2023

Poniższe fotografie przedstawiają przykłady budynków mieszkalnych znajdujących się w złym stanie technicznym.

RYSUNEK 34. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - NIEZADOWALAJĄCY STAN TECHNICZNY BUDYNKÓW MIESZKALNYCH (PODOBSZAR A)

Źródło: fotografie własne (wizja lokalna 23.07.2017r.)

Obecnie wieleńskie Stare Miasto jest нефункционалне i nie spełnia standardów oczekiwanych przez współczesne społeczeństwo. W efekcie centrum miasta jest miejscem mało przyjaznym do życia, a mieszkańcy narzekają na niską jakość i warunki życia wynikające z dużego ruchu samochodowego oraz braku przestrzeni publicznych przystosowanych do pełnienia funkcji rekreacyjnej.

Cechami charakterystycznymi historycznych układów urbanistycznych małych miast są zwarta zabudowa i wąskie ulice. Osiedle Staromiejskie w Wieleniu również posiada te cechy. Główne ulice, jak np. ul. Kościuszki, są wystarczająco szerokie, by po obydwóch stronach ulicy stworzone zostały chodniki. Mimo wyznaczeniu szerokich ciągów dla pieszych, przestrzeń, z której rzeczywiście mogą korzystać przechodnie jest znacznie ograniczona. Z jednej strony część chodników wykorzystywana jest jako miejsca parkingowe dla samochodów, z drugiej zaś strony przestrzeń przylegająca do budynków zajęta jest przez

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

różnego rodzaju schody, szerokie stopnie, rynny czy odpływy. Tym sposobem przechodnie zmuszeni są omijać częste przeszkody, co stanowi znaczące utrudnienie dla osób niepełnosprawnych ruchowo lub opiekunów dzieci w wózkach. Pozostałe uliczki są bardzo wąskie, przez co przestrzeń dla pieszych praktycznie nie istnieje. Niektóre ulice w ogóle nie posiadają wydzielonych chodników.

RYSUNEK 35. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA – CHODNIKI (PODOBSZAR A)

Źródło: fotografie własne (wizja lokalna 23.07.2017r.)

Wąskie chodniki nie są jedyną barierą dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Mimo modernizacji przejść dla pieszych, w niektórych miejscach nadal występują wysokie krawężniki, które znacznie utrudniają poruszanie się osobom niepełnosprawnym, a także starszym mieszkańcom. Kolejnym problemem jest nieprzystosowanie wielu budynków użyteczności publicznej do potrzeb niepełnosprawnych. Często jedyne wejście do budynku znajduje się na szczycie schodów, również wnętrza budynków nie są odpowiednio wyposażone. Należy zaznaczyć, że czasami montaż niektórych udogodnień dla osób niepełnosprawnych jest niemożliwy ze względu na wymogi konserwatorskie, niemniej jednak ograniczona dostępność do podstawowych usług jest problemem, który uniemożliwia osobom niepełnosprawnym samodzielne funkcjonowanie, co może prowadzić do ich wykluczenia społecznego.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

RYSUNEK 36. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - PRZYKŁADY BARIER DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (PODOBSZAR A)

Źródło: fotografie własne (wizja lokalna 23.07.2017 r.)

Istotnym problemem obszaru rewitalizacji jest brak funkcjonalnych przestrzeni publicznych, w których możliwa byłaby organizacja wydarzeń kulturalnych, czy codzienne spędzanie czasu wolnego. Historycznym rynkiem Wieleń, przy którym znajdował się ratusz był dzisiejszy Plac Powstańców Wielkopolskich. Przestrzeń ta zupełnie straciła swą dawną funkcję, obecnie przez środek placu przebiega nasyp, na którym znajduje się ruchliwa droga wojewódzka. Funkcję historycznego rynku z pewnością mógłby pełnić plac znajdujący się przy ulicy Nowe Miasto. Obecnie jest to przestrzeń, której potencjał zupełnie nie jest wykorzystany, a duża, niezagospodarowana działka znajdująca się w samym centrum miasta negatywnie wpływa na poziom estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

RYСУNEK 37. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - NOWE MIASTO (PODOBSZAR A)

Źródło: fotografie własne (wizja lokalna 23.07.2017r.)

Plac Nowe Miasto wykorzystywany jest do organizacji cotygodniowych targowisk, które odbywają się w każdą sobotę. Jest to jedyny czas, kiedy plac tętni życiem. Należy jednak zaznaczyć, że brak jakiejkolwiek infrastruktury znacznie ogranicza komfort zarówno sprzedawców jak i klientów targowiska. W pobliżu targowiska nie istnieją publiczne toalety, czy budynki dla obsługi, a stosowane rozwiązania mają charakter tymczasowy.

RYСУNEK 38. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - TEREN TARGOWISKA (PODOBSZAR A)

Źródło: fotografie własne (wizja lokalna 23.07.2017 r.)

Mieszkańcy gminy Wieleń, szczególnie obszaru wiejskiego, cenią okolice miejsca zamieszkania między innymi za szeroki dostęp do atrakcyjnych terenów zieleni. Mieszkańcy centrum miasta mają znacznie ograniczony dostęp do terenów rekreacyjnych. Oczywiście osoby posiadające samochody w łatwy sposób mogą dostać się do pobliskich kompleksów leśnych, jednak dla mniej mobilnych mieszkańców znajdują się one w zbyt dużej odległości. Z tego powodu seniorzy, młodzież, a także rodzice posiadający małe dzieci chcieliby spędzać czas na świeżym powietrzu w pobliżu miejsca zamieszkania.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Wieleńskie nabrzeże rzeki Noteć jest kolejną przestrzenią, której potencjał nie jest wykorzystany. Co prawda nad rzeką postawiono kilka ławek, jednak ze względu na brak oparcia nie są wygodne dla użytkowników, szczególnie dla osób starszych. Teren nad rzeką nie jest również oświetlony. Mieszkańcy chcieliby przywrócenia nabrzeżu rzeki funkcji rekreacyjnej, tak by stało się miejscem spotkań nie tylko mieszkańców osiedla Staromiejskiego, ale również całego miasta i gminy.

RYСУNEK 39. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - NABRZEŻE RZEKI NOTEĆ (PODOB SZAR A)

Źródło: fotografie własne (wizja lokalna 23.07.2017 r.)

Jak już zostało wspomniane zabudowa centrum Wielonia jest cenna ze względu na swoje walory historyczne i kulturowe. Z tego powodu znaczna część budynków została uznana za obiekty zabytkowe. Jednym z najważniejszych zabytków całej gminy jest wpisany do rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa Pałac Sapiehów. Zabytkowy zespół pałacowy pochodzi z XVIII wieku i powstał z inicjatywy wojewody smoleńskiego Piotra Sapiehy. Obiekt został zaprojektowany w stylu barokowym, nigdy jednak w pełni nie zrealizowano założeń projektu. W czasie II wojny światowej pałac spłonął, przez co po roku 1945 konieczne było rozebranie jego najbardziej zniszczonych fragmentów. Opuszczony pałac popadał w ruinę aż do początku lat 80-tych, kiedy podjęto decyzję o jego odbudowie. Elewacja frontowa zachowała się w dość dobrym stanie, możliwe więc było odtworzenie wyglądu głównej części budynku. Zrezygnowano jednak z pełnej rekonstrukcji południowego skrzydła. Od wczesnych lat 90-tych pałac stanowi własnością prywatną, a mieszkańcy stracili dostęp zarówno do budynku jak i założenia parkowego. Obecnie pałac nie jest użytkowany, obiekt nie jest również dostępny do zwiedzania przez turystów.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

RYSUNEK 40. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - PAŁAC SAPIEHÓW (PODOBSZAR A)

Źródło: www.polskiezabytki.pl, fot. Tadeusz Hieronim Rzepka (data pobrania: 21.09.2017 r.)

RYSUNEK 41. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA – CZĘŚĆ ZABYTKOWEGO ZESPOŁU DWORSKO-FOLWARCZNEGO ARNTOWO (PODOBSZAR A)

Źródło: archiwum fotograficzne Urzędu Miejskiego w Wieleniu, data wykonania 15.10.2017

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Innym obiektem zabytkowym zlokalizowanym na obszarze rewitalizacji jest zespół dworsko-folwarczny Arntowo, znajdujący się pomiędzy ulicami Jaryńską a Drawską. Pochodzący z drugiej połowy XIX wieku zespół składający się z dworu, spichlerza, obory i domu robotników folwarcznych wpisany został do gminnej ewidencji zabytków. Obecnie w budynku dworu funkcjonuje Zespół Szkół w Wieleniu, natomiast budynek byłego spichlerza został zaadaptowany jako budynek administracyjny Zespołu Szkół i Samorządowej Administracji Oświatowej. Jedynym niewykorzystywanym obiektem pozostaje dawna obora, która znajduje się w coraz gorszym stanie technicznym i konieczne jest podjęcie działań remontowych.

RYSUNEK 42. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - ZABYTKOWA OBORA (PODOBSZAR A)

Źródło: fotografie własne (wizja lokalna 23.07.2017 r.)

PODOBSZAR REWITALIZACJI B

Podobszar wiejski obszaru rewitalizacji gminy Wieleń składa się z terenu dwóch sołectw: Dębogóra i Dzierżążno Wielkie. Miejscowości zlokalizowane na obszarze charakteryzują się zróżnicowanym stanem technicznym zabudowy. Podobnie jak w przypadku zabudowy miejskiej, starsze budynki znajdują się w niezadowalającym stanie technicznym, wiele z nich wymaga przeprowadzenia działań termomodernizacyjnych. Stan niektórych z nich, szczególnie budynków gospodarczych, jest bardzo zły, przez co miejscowości wydają się być zaniedbane.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

RYSUNEK 43. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - STAN ZABUDOWY PODOBSZARU B

Źródło: fotografie własne (wizja lokalna 23.07.2017 r.)

Problemem, na który narzekają mieszkańcy jest również stan infrastruktury drogowej. Część dróg w ogóle nie posiada utwardzonej nawierzchni. Nawierzchnia dróg utwardzonych zazwyczaj znajduje się w bardzo złym stanie – drogi asfaltowe są dziurawe, duże fragmenty dróg utwardzonych jest nierównym brukiem lub płytkami chodnikowymi. Wzdłuż ulic nie wyznaczono ciągów pieszych, przez co mieszkańcy zmuszeni są do poruszania się poboczem drogi.

RYSUNEK 44. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - STAN DRÓG (PODOBSZAR B)

Źródło: fotografie własne (wizja lokalna 23.07.2017 r.)

Najważniejszą przestrzenią publiczną Dębogóry jest okolica sali wiejskiej. Sala wiejska jest miejscem spotkań mieszkańców, odbywają się w niej zebrania sołeckie, a także

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

organizowane są zajęcia dla dzieci. W ostatnich latach przeprowadzono remont kuchni oraz zainstalowano elektryczne ogrzewanie. Budynek wymaga jednak jeszcze doposażenia oraz przeprowadzenia prac modernizacyjnych. W 2015 roku w okolicy sali urządzono nowy plac zabaw dla dzieci. W pobliżu budynku znajduje się prowizoryczne boisko do piłki nożnej. Okolica budynku obecnie jest mocno zaniedbana, na placu zabaw i boisku rośnie wysoka trawa i chwasty, które uniemożliwiają grę w piłkę. Elementy małej architektury znajdują się w niezadowolającym stanie.

RYSUNEK 45. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - OKOLICA SALI WIEJSKIEJ W DĘBOGÓRZE (PODOBSZAR B)

Źródło: fotografie własne (wizja lokalna 23.07.2017 r.)

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Szkoła Podstawowa w Dzierżąźnie Wielkim jest placówką, w której uczą się zarówno dzieci z Dzierżązna jak i z Dębogóry. Pedagodzy szkolni uczestniczący w spotkaniach konsultacyjnych zwracali uwagę, że bardzo istotnym problemem szkoły, a także całej miejscowości jest stan przyszkolnej infrastruktury sportowej. Dostęp do boisk nie jest ograniczony, w związku z czym z istniejącej infrastruktury korzystać mogą również dorośli mieszkańcy miejscowości. Mieszkańcy Dzierżązna Wielkiego mają bardzo ograniczony dostęp do przestrzeni przeznaczonych do rekreacji. W ostatnich latach w innej części wsi powstał nowoczesny plac zabaw, jest to jednak miejsce przeznaczone tylko dla najmłodszych mieszkańców obszaru. Boiska sportowe zlokalizowane przy szkole podstawowej są jedynym miejscem rekreacji starszych dzieci, młodzieży i dorosłych. Stan boisk daleki jest od spełnienia współczesnych standardów. Boisko do piłki nożnej wyposażone jest jedynie w ręcznie zbudowane drewniane bramki, których konstrukcja przez lata użytkowania stała się mało stabilna. Boisko do piłki nożnej otoczone jest polem uprawnym, więc istotnym problemem jest brak ogrodzenia czy piłkochwyłów. Płyty boisk nie są w żaden sposób odwadniane, w związku z czym często stoją na nich kałuże, które uniemożliwiają korzystanie z obiektów. Jest to znaczące utrudnienie, ponieważ część lekcji wychowania fizycznego odbywa się właśnie na boiskach.

Przyszkolny plac zabaw składa się jedynie z trzech elementów: zjeżdżalni, huśtawki i bujaka. Istniejące wyposażenie nie jest wystarczające, ponieważ przy szkole podstawowej funkcjonują również oddziały przedszkolne.

RYSUNEK 46. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W DZIERŻĄZNIE WIELKIM (PODOBSZAR B)

Źródło: fotografie własne (wizja lokalna 23.07.2017 r.)

6.3. PODSUMOWANIE SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH OBSZARU

Na podstawie informacji uzyskanych od uczestników spotkań konsultacyjnych i przeprowadzonej pogłębionej analizy sytuacji obszaru rewitalizacji stworzono zestawienie podsumowujące problemy występujące na obszarze. Na podstawie zdefiniowanych problemów określone zostały potrzeby rewitalizacyjne obszaru. Potrzebom tym nadano rangi od I do V. Ranga danej potrzeby świadczy o tym jak pilne i ważne jest jej zaspokojenie. Wartość I przypisano potrzebom najbardziej istotnym, natomiast V oznacza potrzebę, której zaspokojenie ma mniejsze znaczenie.

Należy zaznaczyć, że wiele zidentyfikowanych problemów jest ze sobą wzajemnie powiązanych, w związku z czym rozwiązanie jednego z nich pośrednio będzie wpływać również na inne.

TABELA 6. PODSUMOWANIE SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Ranga	Potrzeba rewitalizacyjna
I	Podniesienie atrakcyjności obszaru jako miejsca zamieszkania
II	Wspieranie powrotu na rynek pracy osób z grup defaworyzowanych
	Aktywizacja dzieci i młodzieży
	Poprawa wyników w nauce uczniów
	Poprawa dostępu do usług opiekuńczych i zdrowotnych
	Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej
	Rozszerzenie oferty spędzania czasu wolnego mieszkańców w każdym wieku
III	Wzbogacenie oferty skierowanej do osób starszych, szczególnie na podobszarze wiejskim
	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców
	Rozwój przedsiębiorczości
	Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych, w tym termomodernizacja budynków
IV	Poprawa dostępu do oferty kulturalnej
	Poprawa bezpieczeństwa publicznego
	Poprawa stanu infrastruktury drogowej, w tym likwidacja barier architektonicznych
V	Poprawa stanu technicznego zabytków
	Podniesienie poziomu estetyki przestrzeni publicznych

Źródło: opracowanie własne

7. WIZJA

Dzięki przeprowadzonemu procesowi rewitalizacji obszar, na którym prowadzone były działania zupełnie się zmienił. Z miejsca cechującego się największą koncentracją problemów stał się obszarem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania. Mieszkańcy całej gminy są z niego dumni. Zrealizowane działania pomogły w rozwiązaniu problemów występujących na obszarze, jednak ich oddziaływanie było znacznie szersze i pozytywne efekty procesu rewitalizacji odczuwają mieszkańcy całej gminy.

Sercem obszaru stały się zadbane przestrzenie publiczne, które tętnią codziennym życiem. Nadanie nowych funkcji przestrzeniom dotąd zaniedbanym wpłynęło na ożywienie obszaru, zarówno w wymiarze społecznym jak i gospodarczym. Efektem wprowadzonych zmian infrastrukturalnych jest poczucie dumy i szacunku do otoczenia. Mieszkańcy czują się odpowiedzialni za przestrzeń, w której żyją – dbają o porządek, a także realizują we własnym zakresie prace remontowe na swoich nieruchomościach (jest to możliwe, dzięki poprawie sytuacji finansowej gospodarstw domowych). W przestrzeniach publicznych regularnie odbywają się wydarzenia kulturalne i społeczne.

Duszą obszaru są jego zaangażowani mieszkańcy. Społeczność lokalna nie jest obojętna na pojawiające się problemy. Mieszkańcy czują się gospodarzami obszaru, przez co zdają sobie sprawę, że bez ich zaangażowania niemożliwe jest wprowadzanie istotnych zmian. Społeczność lokalna cechuje się wysokim poczuciem własnej wartości, mieszkańcy wiedzą, że każdy, niezależnie od wieku, jest ważną częścią społeczeństwa. Mimo tego, że nie mieszkają w dużym ośrodku, czują, że ich potrzeby i aspiracje życiowe mogą być zaspokojone w najbliższej okolicy miejsca zamieszkania. Z tego powodu zahamowany został proces depopulacji obszaru.

Mieszkańcy obszaru są aktywni zawodowo, dzięki większemu ruchowi turystycznemu rozwijają się liczne małe przedsiębiorstwa. Na terenie obszaru prężnie działają podmioty ekonomii społecznej, których pracownicy zdobywają niezbędne doświadczenie, dzięki któremu z powodzeniem podejmują później pracę w warunkach wolnorynkowych. Efektem ożywienia gospodarczego jest poprawa sytuacji finansowej rodzin.

Młode pokolenie mieszkańców obszaru wychowywane jest w oparciu o takie wartości jak: ciekawość świata, samodzielność i przedsiębiorczość. Młodzież jest świadoma, jak istotne znaczenie w dorosłym życiu mają wykształcenie i praktyczne umiejętności. Uczniowie poprawili wyniki w nauce, a w wolnym czasie rozwijają swoje pasje, w czym pomagają im bogata oferta zajęć dodatkowych.

8. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Rewitalizacja jest procesem, którego nadrzędnym celem jest wyprowadzenie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego. Osiągnięcie zarówno tego ambitnego celu, jak i stanu obszaru rewitalizacji opisanego w wizji możliwe będzie wyłącznie dzięki ograniczeniu występowania zdiagnozowanych problemów. Na bazie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji gminy Wieleń oraz podsumowania skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych sformułowano trzy cele strategiczne wraz z kierunkami działań służącymi ich osiągnięciu.

RYSUNEK 47. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Źródło: opracowanie własne

Kierunki zaplanowanych działań rewitalizacyjnych wpisują się w założenia innych dokumentów strategicznych gminy. Powiązania z najważniejszymi dokumentami zostały zaprezentowane w poniższych tabelach.

TABELA 7. POWIĄZANIE CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH Z CELAMI STRATEGII ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA I GMINY WIELEŃ NA LATA 2015-2024

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Wieleń na lata 2015-2024	Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023
Cele strategiczne	Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych
1. Wzrost potencjału społecznego poprzez troskę o bezpieczeństwo, edukację i budowanie tożsamości lokalnej	<p><u>1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - propagowanie idei wolontariatu i kształtowanie poczucia odpowiedzialności społecznej; - wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej; - tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; - realizacja działań zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców; <p><u>2. Ograniczanie zjawiska marginalizacji społecznej</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa dostępu do usług opiekuńczych i zdrowotnych; - podejmowanie działań na rzecz poprawy wyników w nauce uczniów; - aktywizacja osób starszych; <p><u>3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa komfortu i poczucia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni publicznych.
2. Wykorzystanie potencjału walorów turystycznych gminy	<p><u>3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dbanie o miejsca o szczególnych walorach przyrodniczych.
3. Konkurencyjna gospodarka, wspierająca przedsiębiorczość i innowacje	<p><u>1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie postaw przedsiębiorczych mieszkańców w każdym wieku; <p><u>2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie podmiotów ekonomii społecznej i wspieranie osób powracających na rynek pracy.
4. Poprawa jakości lokalnej infrastruktury z uwzględnieniem poprawy estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych na terenie gminy	<p><u>1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; <p><u>2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej</u></p>

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

	<ul style="list-style-type: none"> - przystosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych; - zwiększanie dostępności do usług kulturalnych; <p><u>3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przystosowanie obiektów do pełnienia nowych funkcji społeczno-gospodarczych; - tworzenie funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznych; - nadawanie obiektom zabytkowym współczesnych funkcji.
5. Efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego i nowoczesnych technologii do zachowania i ochrony środowiska naturalnego	<p><u>1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacja działań zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców; <p><u>3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków mieszkaniowych i efektywności energetycznej budynków; - dbanie o miejsca o szczególnych walorach przyrodniczych.

Źródło: opracowanie własne

TABELA 8. POWIĄZANIA CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH Z CELAMI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY WIELEŃ NA LATA 2015-2022

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wieleń na lata 2015-2022	Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023
<i>Cele strategiczne</i>	<i>Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych</i>
1. Pobudzenie do działania i integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Wieleń	<p><u>1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie miejsc przystosowanych do organizacji spotkań mieszkańców; - propagowanie idei wolontariatu i kształtowanie poczucia odpowiedzialności społecznej; - tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; <p><u>2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie podmiotów ekonomii społecznej i wspieranie osób powracających na rynek pracy; - podejmowanie działań na rzecz poprawy wyników w nauce uczniów.
2. Zapewnienie wsparcia osobom starszym oraz ich aktywizacja	<p><u>2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa dostępu do usług opiekuńczych i zdrowotnych; - aktywizacja osób starszych;

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

	<p><u>3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa komfortu i poczucia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni publicznych.
<p>3. Zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym oraz poprawa jakości ich życia</p>	<p><u>2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa dostępu do usług opiekuńczych i zdrowotnych; - przystosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych
<p>4. Tworzenie systemu wsparcia rodzin z terenu Gminy Wieleń, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży</p>	<p><u>1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie miejsc przystosowanych do organizacji spotkań mieszkańców; - propagowanie idei wolontariatu i kształtowanie poczucia odpowiedzialności społecznej; - wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej; - tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; - kształtowanie postaw przedsiębiorczych mieszkańców w każdym wieku; <p><u>2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie działań na rzecz poprawy wyników w nauce uczniów; - zwiększanie dostępności do usług kulturalnych.
<p>5. Zahamowanie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie oraz łagodzenie ich skutków</p>	<p><u>1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Źródło: opracowanie własne

9. KATALOG PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Zaplanowane w niniejszym dokumencie przedsięwzięcia rewitalizacyjne są kompleksową odpowiedzią na zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji problemy. Proponowane działania są środkiem umożliwiającym osiągnięcie celów strategicznych oraz stanu opisanego w wizji. Ze względu na swoją specyfikę zostały podzielone na dwie grupy: projektów podstawowych i projektów uzupełniających. Projekty podstawowe mają szczególny wpływ na rewitalizację obszaru, bez realizacji tych zadań niemożliwe będzie osiągnięcie postawionych celów i wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Realizacja zaplanowanych działań pozwoli nie tylko zapobiegać potencjalnym problemom, ale przede wszystkim rozwiąże problemy już występujące. Przedsięwzięcia uzupełniające również przyczyniają się do poprawy jakości życia na obszarze rewitalizacji, realizują cele procesu rewitalizacji, jednak charakteryzują się mniejszym wpływem na rozwiązanie zidentyfikowanych problemów.

Realizacja większości przedsięwzięć została zaplanowana na podobszarze rewitalizacji A. Tłumaczyć to należy zarówno jego większym potencjałem rozwojowym, liczbą mieszkańców i rolą jaką ten teren odgrywa w życiu mieszkańców całej gminy. Ponadto należy zaznaczyć, że planowana oferta adresowana będzie również do mieszkańców podobszaru B, szczególnie zajęcia dedykowane dzieciom i młodzieży. Działanie to jest celowe, ponieważ mieszkańcy Dębogóry i Dzierżążna Wielkiego dość niechętnie wyjeżdżają ze swoich miejscowości. Tworzy to realny problem, ponieważ niemożliwe jest zapewnienie miejsc pracy dla wszystkich dorosłych mieszkańców w najbliższej okolicy miejsca zamieszkania czy stworzenia dostępu do usług. Atrakcyjna oferta zajęć dodatkowych będzie zachętą dla najmłodszych mieszkańców wsi, aby dojeżdżać do centrum miasta. Dzięki temu wyrobią w sobie nawyk regularnych dojazdów w celu zaspokojenia swoich potrzeb, przez co w dorosłym życiu będą bardziej mobilni. Aby osiągnąć ten cel konieczne jest zapewnienie młodym mieszkańcom obszaru wiejskiego dogodnego środka transportu, z którego będą mogli korzystać. Z tego powodu nawiązana zostanie bliższa współpraca z PK „Notec”.

9.1. PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWE

PRZEDSIĘWZIĘCIA ZINTEGROWANE

Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia zintegrowane składają się z modułów. W zależności od okoliczności realizacja poszczególnych modułów może być połączona w ramach jednego projektu. Jeżeli będzie zachodzić taka potrzeba, wynikająca np. z sytuacji finansowej podmiotów realizujących, istnieje również możliwość wykonywania zadań osobno.

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Bulwary Nadnoteckie
Lokalizacja	Nabrzeże rzeki Noteć w Wieleniu (podobszar A)
Podmiot realizujący	Gmina Wielen
Partnerzy	Centrum Integracji Społecznej ARKA, Zarząd Osiedla Staromiejskiego w Wieleniu, Ochotnicza Straż Pożarna, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Administracja Budynków Komunalnych, szkoły, Stowarzyszenie „Ziemia Wieleńska”, Koło Niezależnych Twórców Ziemi Wieleńskiej
Zakres czasowy realizacji	2018 - 2023
Opis przedsięwzięcia	<p>Przedmiotowe przedsięwzięcie zlokalizowane będzie na południowym nabrzeżu rzeki Noteć w Wieleniu. Obecnie teren ten nie jest zagospodarowany. Dzięki wysiłkom władz i mieszkańców nabrzeże w ostatnim czasie zostało uprzątnięte, jednak zdecydowanie należy stwierdzić, że potencjał tego miejsca nie jest wykorzystany.</p> <p>Projekt składa się z następujących modułów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Moduł I: Bulwary; ❖ Moduł II: Przystań wodna „Łazienki”; ❖ Moduł III: Wypożyczalnia sprzętu wodnego i rowerów; ❖ Moduł IV: „Zielona klasa”; ❖ Moduł V: Park ornitologiczno-przyrodniczy; ❖ Moduł VI: Szkolne ogródki; ❖ Moduł VII: Zabawa? Naturalnie!; ❖ Moduł VIII: Działania aktywizujące mieszkańców <p>Moduł I Bulwary</p> <p>Przedsięwzięcie zakłada budowę utwardzonego ciągu pieszo-rowerowego oraz umocnienie nabrzeża rzeki. Ścieżka zostanie poprowadzona na południowym brzegu rzeki. Planuje się spójne połączenie bulwarów ze staromiejską częścią Wielenia, dzięki przedłużeniu istniejących ulic prowadzących w stronę rzeki aż do bulwarów. Oprócz budowy ścieżki przewiduje się zamontowanie ławek oraz oświetlenia i kamer monitoringu. Powyższe instalacje zapewnią</p>

komfort oraz poczucie bezpieczeństwa użytkownikom nowo zagospodarowanej przestrzeni.

W tworzenie ogólnodostępnej przestrzeni zostaną zaangażowani również mieszkańcy obszaru oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych. Społeczność lokalna będzie brać udział w pracach porządkujących teren pod inwestycję oraz w proste prace związane z zagospodarowaniem terenu, np. nasadzenia zieleni.

Moduł II Przystań wodna „Łazienki”

W ramach projektu powstanie przystań wodna „Łazienki”. Przystań zostanie wyposażona w slip, wiatę turystyczną oraz budynek socjalno-sanitarny. Planuje się także umocnienia nabrzeża rzeki wraz z budową pomostu pływającego. Na terenie przystani funkcjonować będzie również wypożyczalnia sprzętu wodnego i rowerów. Nowopowstała infrastruktura będzie służyć zarówno mieszkańcom obszaru rewitalizacji i pozostałego obszaru gminy jako miejsce rekreacji, ale także odwiedzającym gminę turystom.

Moduł III Wypożyczalnia sprzętu wodnego i rowerów

Funkcjonująca na terenie przystani „Łazienki” wypożyczalnia sprzętu wodnego i rowerów będzie prowadzona przez nowopowstały podmiot ekonomii społecznej lub oddział Centrum Integracji Społecznej ARKA (przedsięwzięcie podstawowe nr 5). W tym celu w przystani powstanie odpowiednie zaplecze magazynowo-socjalne. Pracownicy prowadzący wypożyczalnię będą również odpowiedzialni za utrzymywanie porządku oraz dbanie o zieleni na terenie bulwarów i przystani. W działalność podmiotu zaangażowane zostaną osoby defaworyzowane na rynku pracy i zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Rekrutacja pracowników podmiotu prowadzona będzie przede wszystkim wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, w przypadku braku możliwości zaangażowania mieszkańców obszaru, w działania włączeni zostaną również inni bezrobotni.

Moduł IV „Zielona klasa”

W ramach przedsięwzięcia planuje się wzniesienie wiaty wyposażonej w stoły i ławki, a także wieży, na której zostaną zamontowane lunety obserwacyjne. Ze względu na liczne walory edukacyjne Bulwarów Nadnoteckich jest to doskonałe miejsce do prowadzenia zajęć dydaktycznych w terenie. Uczniowie, w zależności od wieku, będą mogli uczyć się na realnych przykładach o wybranych elementach środowiska przyrodniczego, takich jak: gatunki roślin i zwierząt żyjących w Dolinie Noteci, procesach fluwialnych i glacialnych. W pobliżu wiaty zostaną zamontowane także inne instalacje, które będą mogły być atrakcyjną pomocą dydaktyczną, np. trójwymiarowa mapa topograficzna gminy Wieleń czy interaktywna mapa powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego z zaznaczonymi formami ochrony przyrody. Lekcje terenowe są znacznie bardziej atrakcyjne dla

uczniów, którzy mogą zdobywać wiedzę dzięki praktycznym ćwiczeniom czy przykładom. Planowana infrastruktura będzie miała szczególnie istotne znaczenie dla uczniów szkół znajdujących się na tym samym podobszarze rewitalizacji, ponieważ przez niewielkie odległości dzielące szkoły z nabrzeżem rzeki, nauczyciele częściej będą mogli decydować się na prowadzenie zajęć w terenie.

Wiata wykorzystywana będzie nie tylko w celu organizacji lekcji terenowych. W zależności od zainteresowania mieszkańców możliwe będzie organizowanie w niej również innych wydarzeń, skierowanych do szerszego grona adresatów. Tematyka spotkań dotyczyć będzie przede wszystkim kwestii przyrodniczych i ekologicznych, a ich celem będzie podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz całej gminy.

Moduł V Park ornitologiczno-przyrodniczy

Przy Przystani wodnej powstanie park ornitologiczno-przyrodniczy, w którym zaprezentowane zostanie szeroko rozumiane środowisko przyrodnicze Doliny Noteci. Instalacje będą dotyczyły różnych elementów środowiska, w zależności od tematyki danego punktu, będzie on miał odmienny charakter. Planuje się stworzenie trójwymiarowych figur przedstawiających gatunki ptaków typowych dla Wielenia i Doliny Noteci. Niektóre stanowiska wyposażone będą w nagłośnienie lub słuchawki, które umożliwią udostępnianie materiałów audio.

Na terenie Parku lub wzdłuż bulwarów stworzona zostanie również ścieżka edukacyjna przedstawiająca historię Wielenia. Ścieżka będzie uwzględniać szczególne znaczenie w rozwoju miasta pobliskiej rzeki. Stanowiska ścieżki edukacyjnej łączyć będą tradycyjne tablice przedstawiające historię z instalacjami zachęcającymi użytkowników do aktywnego jej odkrywania. Z tego powodu planuje się między innymi ustawienie stojaków, na których zostaną umieszczone obrotowe rolki. Na rolkach znajdować się będą fragmenty składające się na historyczne fotografie okolicy.

W przygotowanie poszczególnych stanowisk, np. figur ptactwa, zostaną zaangażowani lokalni artyści czy przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Moduł VI Szkolne ogródki

Wzdłuż bulwarów zostanie wydzielonych 6 niewielkich ogródków/klombów. Każdy ogródek zostanie przypisany jednej ze szkół podstawowych działających na terenie gminy. Uczniowie szkół będą odpowiedzialni za zaprojektowanie ogródka, zaplanowanie jakie gatunki roślin zostaną zasadzone (uwzględniając budżet, którym dysponują) oraz zasadzenie i pielęgnację roślinności. Prowadzenie ogródka oprócz kształtowania postaw proekologicznych będzie również uczyło dzieci: planowania, działania zespołowego, realizacji zadań zgodnie ze wspólnie wypracowanym harmonogramem, poczucia odpowiedzialności za powierzone obowiązki czy

systematyczności. Regularnie odbywać się będą konkursy na najładniejszy i najbardziej zadbane ogródek, a szkoła, która zwycięży w danej edycji otrzyma przechodnią statuetkę dla najlepszych ogrodników. Za oprawę konkursów odpowiedzialni będą uczniowie szkoły zlokalizowanej na obszarze rewitalizacji, którzy w czasie wydarzenia będą pełnić funkcję gospodarzy.

Moduł VII Zabawa? Naturalnie!

W dzisiejszych czasach dzieci spędzają coraz mniej czasu na świeżym powietrzu, dlatego bardzo istotne jest by tworzyć możliwie wiele miejsc, które stwarzają atrakcyjne warunki do zabawy na zewnątrz. Nowoczesne place zabaw często nie nawiązują do charakteru okolicy, w której się znajdują, przez co przestrzeń może tracić nieco walorów estetycznych. Całe Bulwary Nadnoteckie mają możliwie jak najbardziej nawiązywać do bogactwa środowiska przyrodniczego Doliny Noteci, dlatego również planowane miejsce dla najmłodszych mieszkańców obszaru i gminy będzie opierało się na koncepcji naturalnych placów zabaw. Wykorzystywane konstrukcje stworzone będą przede wszystkim z drewna oraz lin, istotne będzie także wykorzystywanie naturalnego ukształtowania terenu oraz roślinności. Taki plac zabaw pozwoli użytkownikom nie tylko na zabawę w naturalnym otoczeniu, ale będzie też dla nich zachętą do odkrywania otaczającego ich świata oraz rozwijania wyobraźni i kreatywności.

Moduł VIII Działania aktywizujące mieszkańców

Dzięki przeprowadzonym inwestycjom Bulwary Nadnoteckie staną się przestrzenią publiczną, w której możliwe będzie organizowanie różnorodnych wydarzeń. Działania będą adresowane do różnych grup wiekowych mieszkańców. Planuje się organizację wykładów, warsztatów o tematyce ekologicznej, konkursów i zawodów. Jedną z form aktywności dedykowaną dla seniorów będą wspólne spacerzy Nordic Walking organizowane wzdłuż rzeki.

Realizacja przedsięwzięcia kompleksowo wpłynie na poprawę sytuacji mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zagospodarowanie przestrzeni nadrzecznej stworzy atrakcyjną przestrzeń spędzania wolnego czasu przez wszystkich mieszkańców okolicy. Na budowie ciągu pieszo-rowerowego zyskają szczególnie najmniej mobilni mieszkańcy okolicy, którzy ze względu na swoją sytuację nie mają warunków by dojeżdżać do bardziej odległych terenów zieleni. Utwardzenie nawierzchni ciągu pieszego pozwoli na korzystanie z tej przestrzeni również osobom niepełnosprawnym. Zaangażowanie społeczności lokalnej w tworzenie przestrzeni bulwarów będzie miało pozytywny wpływ na aktywność lokalną, wzmocni poczucie wspólnoty i odpowiedzialności za to miejsce.

Przystań wodna „Łazienki” będzie miejscem, w którym możliwa będzie organizacja wydarzeń miejskich i gminnych. Nowopowstała

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

infrastruktura będzie zachęcać mieszkańców do aktywnego spędzania czasu, np. poprzez organizację spływów kajakowych. W oczywisty sposób przystań służyć będzie również turystom odwiedzającym okolicę. Należy jednak zaznaczyć, że zwiększenie ruchu turystycznego będzie korzystne dla mieszkańców. Wykorzystanie potencjału turystycznego pozytywnie wpłynie na lokalną gospodarkę, zwiększy się zapotrzebowanie na różnego rodzaju usługi, a mieszkańcy zyskają nowe miejsca pracy.

Funkcjonowanie podmiotu ekonomii społecznej lub nowego oddziału CIS wpłynie na zmniejszenie poziomu bezrobocia, w tym długotrwałego. Pracownicy podmiotu zyskają nowe umiejętności, które będą mogli w przyszłości wykorzystywać na rynku pracy. Podjęcie pracy zarobkowej skutkowało będzie zwiększeniem poczucia ich własnej wartości, a także poprawi sytuację finansową ich rodzin. Współpraca z pozostałymi pracownikami oraz kontakty z mieszkańcami odwiedzającymi przystań w naturalny sposób wpłyną na integrację społeczną.

Przekazywanie wiedzy w atrakcyjny dla uczniów sposób ułatwi im przyswojenie przekazywanego materiału, a także zachęci ich do samodzielnego poszerzania wiedzy dotyczącej danego tematu. Dzięki temu zniwelowane zostaną problemy w nauce, uczniowie będą osiągać lepsze wyniki w egzaminach, dzięki czemu będą mieli większe możliwości wyboru dalszej drogi kształcenia. Dzięki organizacji spotkań ze specjalistami w danej dziedzinie, młodzież będzie miała możliwość poznawania nowych, ciekawych osób, które mogą stać się dla nich przykładem i autorytetem.

Atrakcyjny sposób przekazywania wiedzy dotyczącej szeroko rozumianych nauk przyrodniczych, może być wykorzystywany nie tylko przez uczniów z lokalnych szkół. Bulwary Nadnoteckie mogą stać się miejscem odwiedzanym także przez dzieci i młodzież z innych części regionu, co wpłynie na ożywienie ruchu turystycznego w gminie.

Zaangażowanie uczniów w pielęgnację ogródków przyniesie wiele korzyści zarówno dla samych dzieci jak i całej społeczności. Wykonywanie tego typu prac uczy szacunku do pracy i jej efektów. Uczniowie, którzy włożyli trud w pielęgnację własnego ogródka, będą wiedzieli jakiego nakładu pracy on wymagał, nie będą więc niszczyć ani samych ogródków ani innych przestrzeni publicznych. Wspólna praca odgrywa ważną rolę w integracji grupy rówieśniczej – każdy uczeń będzie miał swoją ważną funkcję, dzięki wywiązywaniu się z powierzonych obowiązków przyczyni się do sukcesu całej grupy. Dzieci będą mogły poznać się z innej niż dotychczas strony, zdobędą nowe umiejętności, niektóre będą mogły odkryć nowe zdolności. Dzieci będą miały świadomość, że są ważną częścią wieleńskiej społeczności, wszyscy mieszkańcy dostrzegają i doceniają efekty ich pracy. Młodzi ludzie, którzy wykształcili w sobie aktywną postawę, kiedy dorosną będą tworzyć aktywną i zaangażowaną społeczność.

Szacunkowa

Moduł I: 2 000 000 zł

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

wartość projektu	Moduł II: 400 000 zł Moduł III: 60 000 zł Moduł IV: 120 000 zł Moduł V: 300 000 zł Moduł VI: 40 000 zł Moduł VII: 200 000 zł Moduł VIII: 50 000 zł Razem: 3 170 000 zł		
Możliwe źródła finansowania	WRPO: Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych, Poddziałanie 7.1.2. Aktywna integracja, Poddziałanie 9.3.3 Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacji ogólnokształcącej, NFOŚiGW: Program Edukacja ekologiczna, Inicjatywa Jessica II, budżet gminy, środki prywatne		
Zgodność z celami i kierunkami działań	<p><u>1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie miejsc przystosowanych do organizacji spotkań mieszkańców; - propagowanie idei wolontariatu i kształtowanie poczucia odpowiedzialności społecznej; - tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; - realizacja działań zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców. <p><u>2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie podmiotów ekonomii społecznej i wspieranie osób powracających na rynek pracy; - przystosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych; - podejmowanie działań na rzecz poprawy wyników w nauce uczniów; - aktywizacja osób starszych. <p><u>3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznych; - poprawa komfortu i poczucia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni publicznych; - dbanie o miejsca o szczególnych walorach przyrodniczych. 		
Sposób oceny osiągnięcia rezultatów	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu:		
	- długość nowopowstałego ciągu pieszo-rowerowego	m	650
	- liczba zamontowanych elementów małej architektury	szt.	50
	- powierzchnia zrewaloryzowanych terenów zieleni	m ²	ok. 2000
	- liczba funkcjonujących podmiotów ekonomii społecznej	szt.	1
	- liczba nowopowstałych instalacji dydaktycznych oraz stanowisk ścieżki edukacyjnej	szt.	18
	- liczba zorganizowanych wydarzeń/warsztatów/ szkoleń/ spotkań/ konkursów	szt./rok	20
	Wskaźniki rezultatu:		

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

- liczba osób korzystających z terenów zieleni	os./rok	8000
- liczba osób zaangażowanych w działalność podmiotu ekonomii społecznej	os.	20
- liczba osób biorących udział w wydarzeniach/ warsztatach/ szkoleniach/ spotkaniach/ konkursach	os./rok	5000
- liczba terenowych zajęć dydaktycznych dla uczniów wieleńskich szkół	szt.	20
Dane do oszacowania wartości wskaźników gromadzone będą na podstawie raportów, wpisów do rejestru podmiotów gospodarczych, faktur, protokołów, list obecności i umów członków podmiotu ekonomii społecznej. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w czasie końcowej ewaluacji Programu.		

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Nowe Miasto na nowo
Lokalizacja	Nowe Miasto w Wieleniu (działki nr 500, 496/5 i 499) (podobszar A)
Podmiot realizujący	Gmina Wielen
Partnerzy	Centrum Integracji Społecznej, Zarząd Osiedla Staromiejskiego w Wieleniu, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wieleniu, Administracja Budynków Komunalnych, Stowarzyszenie „Ziemia Wieleńska”, Koło Niezależnych Twórców Ziemi Wieleńskiej, Ochotnicza Straż Pożarna.
Zakres czasowy realizacji	2018-2023
Opis przedsięwzięcia	<p>Nowe Miasto jest ulicą zlokalizowaną w ścisłym centrum Wielenia. Przy ulicy znajdują się historyczne budynki mieszkalne, wiele z nich wpisanych jest do ewidencji zabytków. Mimo tego, że Nowe Miasto ze względu na swoje centralne położenie oraz historię miejsca powinno pełnić funkcję reprezentacyjnej przestrzeni publicznej, obecnie, ze względu na brak jakiegokolwiek zagospodarowania jest to w zasadzie miejsce nieodwiedzane i niewykorzystane. Celem niniejszego projektu będzie stworzenie w tym miejscu funkcjonalnej i nowoczesnej przestrzeni publicznej, która będzie wizytówką miasta jak i miejscem, w którym mieszkańcy gminy chętnie spędzają czas.</p> <p>Przedsięwzięcie składać się będzie z następujących modułów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Moduł I: Modernizacja placu przy ul. Nowe Miasto, ❖ Moduł II: Punkt gastronomiczny, ❖ Moduł III: Targowisko miejskie, ❖ Moduł IV: Przedsiębiorczy Wielen, ❖ Moduł V: Publiczna przestrzeń wystawiennicza. <p>Moduł I Modernizacja placu przy ul. Nowe Miasto</p>

W ramach zadania planowane jest utwardzenie płyty placu i przylegających do niego ulic wraz ze stworzeniem niezbędnych instalacji. Plac zostanie wyposażony w elementy małej architektury, takie jak: ławki, stoliki do gry w szachy czy oświetlenie z kamerami monitoringu miejskiego. Fragment placu przeznaczony zostanie na skwer edukacyjny dla dzieci „Źródło wieleńskich legend”. Na placu powstanie również wiata przystanku autobusowego. Aby nawiązać do historii placu planuje się zaznaczenie zarysu fundamentów dawnego kościoła ewangelickiego na posadzce. Na plac wprowadzona zostanie również zieleń niska. Zmodernizowany plac służyć ma również organizacji imprez plenerowych, z tego powodu planuje się wyznaczenie przestrzeni, na której w okresie letnim możliwe będzie wzniesienie sceny estradowej.

Moduł II Punkt gastronomiczny

W jednym z gminnych lokali użytkowych zlokalizowanych w budynku przyległym do placu (ul. Nowe Miasto 17) powstanie punkt gastronomiczny, który będzie prowadzony przez nowy podmiot ekonomii społecznej lub oddział Centrum Integracji Społecznej ARKA (przedsięwzięcie podstawowe nr 5). W sezonie letnim przy punkcie funkcjonować będzie ogródek zewnętrzny, który znajdować się będzie na płycie placu. Pracownicy podmiotu ekonomii społecznej będą również odpowiedzialni za dbanie o porządek na placu. Rekrutacja pracowników podmiotu prowadzona będzie przede wszystkim wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, w przypadku braku możliwości zaangażowania mieszkańców obszaru, w działania włączeni zostaną również inni bezrobotni.

Moduł III Targowisko miejskie

W ramach zadania przewiduje się modernizację przestrzeni funkcjonującej jako targowisko miejskie. Obecnie nie jest ona zupełnie dostosowana do tego celu, co bezpośrednio wpływa na komfort użytkowników targu oraz przychody wystawców.

Projekt zakłada stworzenie budynku socjalno-sanitarnego, w którym znajdować się będzie zaplecze niezbędne dla wystawców oraz toalety publiczne dla klientów. Ponadto na terenie targowiska zostanie utwardzona nawierzchnia, na której zostaną zaznaczone granice poszczególnych stanowisk dla sprzedawców. Nad przestrzenią wystawienniczą planowane jest wzniesienie zadaszenia.

Moduł IV Przedsiębiorczy Wieleń

W ramach przedsięwzięcia działać będzie punkt konsultacyjny dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także pozostałych mieszkańców gminy. Usługi doradcze dotyczyć będą szeroko rozumianego prowadzenia działalności gospodarczej. Mieszkańcy będą mieli możliwość zdobycia informacji dotyczących procedury zakładania własnej działalności, możliwych sposobów dofinansowania itp.. Dyżury doradców odbywać będą się w punkcie gastronomicznym

znajdującym się przy ul. Nowe Miasto 17.

Ponadto planuje się organizację raz do roku konkursu dla uczniów szkół średnich na najlepszy biznesplan. Uczniowie będą mogli brać udział w konsultacjach, po których w grupach tworzyć będą własny pomysł na przedsiębiorstwo.

Moduł V Publiczna przestrzeń wystawiennicza

Nowe zagospodarowanie placu pozwoli na organizację ogólnogminnych wydarzeń kulturalnych i społecznych. Dodatkowo planuje się wykorzystywanie płyty placu oraz infrastruktury targowiska do tworzenia wystaw okolicznościowych, np. będących podsumowaniem konkursów organizowanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury.

Dzięki realizacji przedsięwzięcia mieszkańcy Wielenia zyskają funkcjonalną, urządzoną przestrzeń publiczną. W centrum miasta ponownie istnieć będzie przestrzeń pełniąca funkcję miejskiego rynku. Uporządkowanie i zagospodarowanie niewykorzystywanej dotąd przestrzeni pozytywnie wpłynie na poziom estetyki, a zainstalowanie elementów małej architektury zachęci mieszkańców miasta i gminy do spędzania czasu wolnego na Nowym Mieście.

Funkcjonowanie punktu gastronomicznego będzie kolejnym powodem, dla którego mieszkańcy będą chcieli (i mieli po co) być w centrum Wielenia. Społeczność lokalna zyska miejsce przystosowane do nieformalnych spotkań. Działalność podmiotu ekonomii społecznej przyczyni się do aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją.

Modernizacja targowiska poprawi warunki do prowadzenia działalności przez lokalnych handlarzy. Nowoczesna i estetyczna przestrzeń targowa może być także zachętą dla mieszkańców do zakupów od lokalnych sprzedawców, co pozytywnie wpłynie na ich wyniki finansowe. Dzięki swojej historii Wielen jest miastem posiadającym bogate tradycje handlowe, które w ostatnich latach straciły na znaczeniu. Modernizacja targowiska miejskiego będzie próbą przywróceniu centrum miasta jego dawnych funkcji (patrz ścieżka historyczna – szlak bursztynowy, Wielen miastem handlowym itp.)

Punkt wspierania przedsiębiorczości przyczyni się do zakładania przez mieszkańców większej liczby przedsiębiorstw, czego efektem będzie ożywienie gospodarcze.

Modernizacja przestrzeni może przyczynić się również do ożywienia gospodarczego obszaru i uruchomienia nowych punktów handlowych i usługowych.

Zagospodarowany plac stanie się miejscem, w którym organizowane będą wydarzenia przyczyniające się do zwiększenia aktywności mieszkańców i integracji społecznej. Tworzenie wystaw podsumowujących działalność społeczności lokalnej nada większy

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

	<p>prestż podejmowanym działaniami, czego efektem może być większe zaangażowanie mieszkańców w działania społeczne. Zmodernizowany plac stanie się miejscem organizacji cyklicznej imprezy pn.: „Targi Produktu Lokalnego” i wielu innych.</p>		
Szacunkowa wartość projektu	<p>Moduł I: 3 000 000 zł Moduł II: 150 000 zł Moduł III: 1 900 000 zł Moduł IV: 30 000 zł Moduł V: 60 000 zł Razem: 5 140 000 zł</p>		
Możliwe źródła finansowania	<p>WRPO: Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych, Poddziałania 7.1.2. Aktywna integracja, PROW: Działanie 8.2.7.3.4. Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów, Inicjatywa Jessica II, budżet gminy, środki prywatne</p>		
Zgodność z celami i kierunkami działań	<p><u>1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo</u> - tworzenie miejsc przystosowanych do organizacji spotkań mieszkańców; - kształtowanie postaw przedsiębiorczych mieszkańców w każdym wieku. <u>2. Ograniczanie zjawiska marginalizacji społecznej</u> - tworzenie podmiotów ekonomii społecznej i wspieranie osób powracających na rynek pracy; - przystosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych; - zwiększanie dostępności do usług kulturalnych. <u>3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania</u> - przystosowanie obiektów do pełnienia nowych funkcji społeczno-gospodarczych; - tworzenie funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznych; - poprawa komfortu i poczucia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni publicznych.</p>		
Sposób oceny osiągnięcia rezultatów	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu:		
	- powierzchnia zmodernizowanych przestrzeni publicznych	m ²	8300
	- liczba zamontowanych elementów małej architektury	szt.	40
	- liczba funkcjonujących podmiotów ekonomii społecznej	szt.	1
	- powierzchnia pomieszczeń zaadaptowanych na cele społeczne	m ²	100
	- liczba dyżurów konsultanta ds. przedsiębiorczości	szt./rok	20
	- liczba zorganizowanych wydarzeń/ wystaw/ konkursów	szt./rok	10
	Wskaźniki rezultatu:		
	- liczba osób korzystających ze	os./rok	8000

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

	zmodernizowanej przestrzeni publicznej		
	- liczba osób zaangażowanych w działalność podmiotu ekonomii społecznej	os.	20
	- liczba osób korzystających z usług punktu gastronomicznego	os./rok	10000
	- liczba osób korzystających z usług punktu doradczego	os./rok	30
	- liczba sprzedawców świadczących usługi na zmodernizowanym targowisku	os./rok	10000
	- liczba uczestników wydarzeń/ wystaw/ konkursów	os./rok	6000
Dane do oszacowania wartości wskaźników gromadzone będą na podstawie raportów, wpisów do rejestru podmiotów gospodarczych, faktur, protokołów, list obecności, umów członków podmiotu ekonomii społecznej, dokumentacji technicznej, opłat targowych. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w czasie końcowej ewaluacji Programu.			

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 3

Nazwa przedsięwzięcia	Centrum Multimedialne - Mediateka
Lokalizacja	Ul. Jaryńska 1 (podobszar A)
Podmiot realizujący	Gmina Wieleń
Partnerzy	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wieleniu, Izba Pamięci Ziemi Wieleńskiej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieleniu, Gminna Komisja Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym, szkoły, kluby seniora, lokalne struktury Związku Harcerstwa Polskiego
Zakres czasowy realizacji	2018 - 2023
Opis przedsięwzięcia	<p>Przedmiotowy projekt będzie realizowany w byłej oborze zabytkowego zespołu dworsko-folwarcznego. Budynek pochodzi z lat 90-tych XIX wieku i obecnie pełni funkcję magazynową. W ramach zadania przewidywana jest adaptacja budynku na cele społeczne. W budynku powstanie nowoczesne Centrum Multimedialne.</p> <p>Przedsięwzięcie składa się z 5 modułów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Moduł I: Kino za rogiem; ❖ Moduł II: Biblioteka XXI wieku; ❖ Moduł III: Pracownia Nowoczesnych Technologii; ❖ Moduł IV Centrum Współpracy Wielopokoleniowej; ❖ Moduł V: Centrum Wspierania Rodziny. <p>Moduł I Kino za rogiem</p> <p>W ramach projektu powstanie sala kinowa na ok. 150 osób. Sala zostanie wyposażona w projektor umożliwiający wyświetlanie filmów nagranych w technologii 3D. W sali zostanie zainstalowana niewielka</p>

scena, dzięki czemu pomieszczenie będzie miało bardziej uniwersalny charakter i możliwe będzie wykorzystywanie go również do organizacji innych wydarzeń kulturalnych. Obecnie na terenie całej gminy Wieleń nie ma innej tego typu sali. Poza działalnością kina, w sali organizowane będą także spotkania Dyskusyjnego Klubu Filmowego, które będą adresowane do różnych grup wiekowych mieszkańców.

Moduł II Biblioteka XXI wieku

Projekt zakłada przeniesienie biblioteki z obecnego budynku przy ul. Kościuszki, który m.in. nie jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. W bibliotece nadal organizowane będą wydarzenia kulturalne dla mieszkańców, jednak dzięki przeniesieniu do nowej siedziby, będzie mogło w nich wziąć udział więcej zainteresowanych osób. Nowa przestrzeń umożliwi prowadzenie wystaw tematycznych, spotkań autorskich itp. Oprócz tego mieszkańcy będą mieli dostęp do nowoczesnych rozwiązań, takich jak wypożyczanie e-booków czy audiobooków. Biblioteka będzie oferować również bezpłatny dostęp do Internetu. W nowej bibliotece stosowane będą najnowsze rozwiązania techniczne, które będą ułatwiać użytkownikom korzystanie z usług biblioteki, np. system rezerwowania i wypożyczenia książek przez konto internetowe itp.

Moduł III Pracownia Nowoczesnych Technologii

W budynku zostanie wydzielone pomieszczenie na Pracownię Nowoczesnych Technologii. W pracowni dzieci i młodzież, w szczególności z obszaru rewitalizacji, będą tworzyć własne projekty naukowe, uczyć się, zdobywać nowe umiejętności oraz poznawać nowe technologie. Sala zostanie wyposażona w niezbędny sprzęt, a umeblowanie będzie przystosowane do pracy w grupach. W pracowni organizowane będą warsztaty, na których uczestnicy będą mieli okazję do tworzenia prostych robotów, korzystanie z drukarek 3D, poznają podstawy programowania i tworzenia gier komputerowych, zostaną im przedstawione podstawy obsługi programów graficznych. Pracownia będzie miejscem, gdzie młodzi ludzie będą się ze sobą dzielić swoimi pasjami, a także gdzie zdobędą umiejętności, które będą mogły być użyteczne w dorosłym życiu. Sala będzie dostępna dla młodzieży również poza godzinami, w których organizowane będą wydarzenia, będzie więc to również miejsce mniej formalnych spotkań grup rówieśniczych.

Moduł IV Centrum Współpracy Wielopokoleniowej

Przy bibliotece działać będzie Centrum Współpracy Wielopokoleniowej. Będą działać w nim mieszkańcy, szczególnie obszaru rewitalizacji, którzy będą chcieli się zaangażować w działania na rzecz społeczności lokalnej. Bardzo istotnym aspektem działania tej grupy będzie jej wielopokoleniowy charakter. Dzięki

zaangażowaniu osób w różnym wieku przedsięwzięcia realizowane przez grupę będą łączyły potrzeby wszystkich mieszkańców gminy. Grupa realizować będzie różne projekty, w zależności od własnego pomysłu. Pierwszym działaniem realizowanym przez wolontariuszy może być np. cyfryzacja archiwum fotograficznego Ziemi Wielenkiej, polegająca na wypożyczeniu starych fotografii znajdujących się rodzinnych albumach. Fotografie zostaną zeskanowane, a w przyszłości możliwe będzie zorganizowanie wystawy przedstawiającej uwiecznioną na zdjęciach historię gminy. Oprócz tego wolontariusze mogą odwiedzać najstarszych mieszkańców gminy, którzy ze względu na podeszły wiek nie są w stanie wychodzić z domów.

Moduł V Centrum Wsparcia Rodziny

Przy obiekcie działać będzie gabinet psychologiczny, w którym świadczona będzie pomoc dla rodzin dotkniętych problemami. Działania realizowane przez Centrum adresowane będą przede wszystkim do mieszkańców obszaru rewitalizacji, jednak w miarę możliwości wsparcie udzielane będzie również innym potrzebującym go rodzinom. Przewidywane są następujące formy wsparcia:

- poradnictwo specjalistyczne – spersonalizowane wsparcie psychologiczne dla całych rodzin i poszczególnych ich członków,
- warsztaty umiejętności rodzicielskich – cykliczne spotkania, których celem będzie wspieranie opiekunów faktycznych w odpowiednim pełnieniu swojej roli,
- warsztaty dla rodzin – planuje się organizację regularnych wydarzeń adresowanych do całych rodzin, na których prowadzone będą zajęcia kulturalne, plastyczne, kulinarne, sportowe itp.

Dzięki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia mieszkańcy Wielenia zyskają nowoczesny obiekt, pozwalający na atrakcyjne spędzanie czasu wolnego. Funkcjonowanie kina poszerzy dostępną ofertę kulturalną, a mieszkańcy nie będą musieli ponosić kosztów dojazdu do kina w innych miastach. Ponadto przystosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych pozwoli wszystkim mieszkańcom obszaru rewitalizacji i gminy brać udział w życiu kulturalnym gminy.

Działalność Pracowni Nowoczesnych Technologii przyczyni się do poprawy wyników w nauce uczniów, którzy w interesujący dla nich sposób będą mogli poszerzać swoją wiedzę z zakresu nauk ścisłych. Centrum Współpracy Wielopokoleniowej będzie inicjatywą, dzięki której mieszkańcy obszaru będą mogli realizować własne pomysły, służące społeczności lokalnej.

Działalność Centrum Wsparcia Rodziny zapewni opiekunom pomoc w rozwijaniu umiejętności rodzicielskich, co pozytywnie wpłynie na funkcjonowanie rodzin zamieszkujących obszar rewitalizacji. Organizacja cyklicznych inicjatyw adresowanych do całych rodzin pomoże im budować właściwe relacje.

Szacunkowa

Moduł I: 2 000 000 zł

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

wartość projektu	Moduł II: 1 000 000 zł Moduł III: 300 000 zł Moduł IV: 100 000 zł Moduł V: 100 000 zł Razem: 3 500 000 zł		
Możliwe źródła finansowania	WRPO: Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych, Poddziałanie 9.3.3 Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacji ogólnokształcącej, Działanie 8.1. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej, Polski Instytut Sztuki Filmowej: Program Operacyjny Rozwój Kin, Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, Priorytet 2 Infrastruktura bibliotek 2016-2020, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego: Program Rozwoju Bibliotek, budżet gminy		
Zgodność z celami i kierunkami działań	<p><u>1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie miejsc przystosowanych do organizacji spotkań mieszkańców; - propagowanie idei wolontariatu i kształtowanie poczucia odpowiedzialności społecznej; - wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej; - tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego. <p><u>2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przystosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych; - podejmowanie działań na rzecz poprawy wyników w nauce uczniów; - aktywizacja osób starszych; - zwiększanie dostępności do usług kulturalnych. <p><u>3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków mieszkaniowych i efektywności energetycznej budynków; - przystosowanie obiektów do pełnienia nowych funkcji społeczno-gospodarczych; - nadawanie obiektom zabytkowym współczesnych funkcji. 		
Sposób oceny osiągnięcia rezultatów	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu:		
	- liczba budynków poddanych remontowi i termomodernizacji	szt.	1
	- powierzchnia pomieszczeń zaadaptowanych na cele społeczne	m ²	250
	- liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	szt.	1
	- liczba miejsc na widowni	szt.	150
	- liczba zorganizowanych warsztatów/spotkań/ wydarzeń	szt./rok	20
	Wskaźniki rezultatu:		
	- liczba osób korzystających z pracowni	os./rok	500
	- liczba osób biorących udział w warsztatach/spotkaniach/ wydarzeniach	os./rok	200

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

	- liczba rodzin korzystających z poradnictwa psychologicznego	szt./rok	30
	- liczba osób korzystających z kina	os./rok	6000
	- liczba osób korzystających z biblioteki	os./rok	1300
Dane do oszacowania wartości wskaźników gromadzone będą na podstawie raportów, faktur, protokołów, dokumentacji technicznej, list obecności, sprzedanych biletów, kart biblioteczných. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w czasie końcowej ewaluacji Programu.			

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 4	
Nazwa przedsięwzięcia	„Życie może być piękne... zawsze”
Lokalizacja	Ul. Staszica 2/3 (podobszar A)
Podmiot realizujący	Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Wieleniu
Partnerzy	n.d.
Zakres czasowy realizacji	2018 - 2023
Opis przedsięwzięcia	<p>Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi prowadzi w Wieleniu Zespół Domów Pomocy Społecznej. Funkcjonuje on w pochodzącym z XIX wieku zabytkowym zespole dworskim. Zgromadzenie dysponuje terenem o powierzchni ok. 12 ha, który nie jest w pełni wykorzystywany. Z tego powodu w otoczeniu istniejącej zabudowy planuje się budowę nowych obiektów, które służyć będą nie tylko pensjonariuszom Zespołu Domów Pomocy Społecznej, ale także pozostałym potrzebującym mieszkańcom miasta i gminy. Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia podyktowana jest chęcią poprawy dostępności specjalistycznych usług zdrowotnych, a także stworzeniem miejsca, w którym dzieci i młodzież z rodzin dotkniętych problemami będą mogły bezpiecznie spędzać czas.</p> <p>Przedsięwzięcie składa się z następujących modułów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Moduł I: Sala rehabilitacyjna, ❖ Moduł II: Świetlica środowiskowa, ❖ Moduł III: Kompleks sportowo-rekreacyjny, ❖ Moduł IV: Infrastruktura towarzysząca. <p>Moduł I Sala rehabilitacyjna</p> <p>Sala rehabilitacyjna będzie składać się z pomieszczeń/obszarów przeznaczonych do zabiegów światłolecznictwa, elektrolecznictwa, kinezyterapii, masażu, magnetoterapii oraz zabiegów ultradźwiękami. Integralną częścią obiektu muszą być pomieszczenia higieniczno-sanitarne przystosowane do korzystania przez osoby z niepełnosprawnością ruchową. Pomieszczenia muszą mieć określone wymiary minimalne, odpowiednie drzwi oraz system</p>

bezprowy, wyposażone będą w odpowiednie uchwyty, pochwyty i poręcze. Każde pomieszczenie posiadać będzie system przyzwowy oraz oświetlenie zapewniające komfort przebywania, a także oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne kierunkowe. Oprócz tego w obiekcie konieczne będzie wyznaczenie pomieszczenia dla rehabilitantów, szatni, magazynu sprzętu i pomieszczenia technicznego.

Moduł II Świetlica środowiskowa

Świetlica środowiskowa przeznaczona będzie głównie dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dotkniętych problemami, w szczególności tych zamieszkujących obszar rewitalizacji. Świetlica będzie świadczyć wsparcie psychologiczne i socjoterapeutyczne dla podopiecznych i ich rodzin, będzie organizować czas wolny przez prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych i wydarzeń mających na celu rozwój zainteresowań dzieci. Podopiecznym zostaną zapewnione posiłki odpowiednie do pory dnia, w której odbywać się będą zajęcia. W obiekcie oprócz sali zajęciowej wydzielone zostaną pomieszczenia towarzyszące, tj. zaplecze kuchenne i magazynowe oraz higieniczno-sanitarne.

Moduł III Kompleks sportowo-rekreacyjny

W skład kompleksu będą wchodzić:

- boisko treningowe do piłki nożnej o wymiarach 40x60m z piłkochwydami i bieżnią,
- siłownia zewnętrzna wyposażona w następujące urządzenia: wioślarz wolnostojący, prasa nożna z ławką, twister z wahadłem, wyciąg górny i wyciskanie siedząc, orbitrek wolnostojący,
- pomieszczenia zaplecza techniczno-sanitarnego.

Z kompleksu korzystać będą zarówno dzieci i młodzież uczęszczające do świetlicy środowiskowej jak i seniorzy i osoby niepełnosprawne korzystające z usług sali rehabilitacyjnej, dzięki czemu będzie to przestrzeń integracji wielopokoleniowej.

Moduł IV Infrastruktura towarzysząca

Aby umożliwić mieszkańcom sprawne korzystanie z nowopowstałych obiektów konieczne będzie stworzenie niezbędnej infrastruktury. Na terenie ośrodka zapewnione zostaną wyznaczone miejsca przystosowane do parkowania samochodów osobowych (w tym miejsca dla pojazdów, którymi poruszają się osoby niepełnosprawne). Do powierzchni parkingowej oraz budynków poprowadzone zostaną drogi dojazdowe oraz pożarowe wraz z bramą. Z uwagi na fakt, iż na terenie planowanej inwestycji istniejące sieci (energetyczna, wodna, kanalizacji sanitarnej i deszczowa) nie są wystarczające by zapewnić sprawne funkcjonowanie obiektów planuje się wykonanie niezależnych przyłączy oraz nowych sieci i instalacji wewnętrznych w planowanych budynkach. Nowopowstałe obiekty planuje się oddzielić od pozostałej części Ośrodka, w związku z czym zostanie

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

	<p>zamontowane ogrodzenie. Na nowo zagospodarowanym terenie zostanie zainstalowane oświetlenie zewnętrzne połączone z monitoringiem.</p> <p>Dzięki realizacji projektu mieszkańcy Wielenia zyskają dostęp do nowoczesnych metod rehabilitacji, która pozwoli, szczególnie osobom starszym, dłużej samodzielnie funkcjonować. Możliwość korzystania z pomocy specjalistów w samym Wieleniu, będzie dużym ułatwieniem zarówno dla osób wymagających rehabilitacji jak i ich bliskich, ponieważ do tej pory konieczne było dojeżdżanie do odległych ośrodków.</p> <p>Świetlica środowiskowa będzie miejscem, w którym dzieci z rodzin dotkniętych problemami będą mogły bezpiecznie i kreatywnie spędzać czas, stworzone zostaną im warunki sprzyjające nauce. Opiekunowie będą zachęcać uczniów do odrabiania zadań domowych, dodatkowe zajęcia będą rozwijać zainteresowania podopiecznych świetlicy.</p>		
Szacunkowa wartość projektu	<p>Moduł I: 1 860 000 zł Moduł II: 1 710 000 zł Moduł III: 820 000 zł Moduł IV: 805 000 zł Razem: 5 195 000 zł</p>		
Możliwe źródła finansowania	<p>Inicjatywa Jessica II, środki prywatne</p>		
Zgodność z celami i kierunkami działań	<p><u>1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo</u> - tworzenie miejsc przystosowanych do organizacji spotkań mieszkańców; - wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej; - tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego.</p> <p><u>2. Ograniczanie zjawiska marginalizacji społecznej</u> - poprawa dostępu do usług opiekuńczych i zdrowotnych; - przystosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych; - podejmowanie działań na rzecz poprawy wyników w nauce uczniów; - aktywizacja osób starszych.</p> <p><u>3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania</u> - tworzenie funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznych; - poprawa komfortu i poczucia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni publicznych.</p>		
Sposób oceny osiągnięcia rezultatów	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu:		
	- liczba nowych budynków pełniących funkcje społeczne	szt.	1
	- liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	szt.	3
	- powierzchnia zagospodarowanych terenów rekreacyjnych	m ²	3200
	Wskaźniki rezultatu:		
	- liczba osób korzystających z usług rehabilitacyjnych	os./rok	1100

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

	- liczba osób biorących udział w zajęciach świetlicy środowiskowej	os./rok	1100
	- liczba osób korzystających z terenów rekreacyjnych	os./rok	800
Dane do oszacowania wartości wskaźników gromadzone będą na podstawie raportów, faktur, dokumentacji technicznej, protokołów, list obecności. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w czasie końcowej ewaluacji Programu.			

POZOSTAŁE PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWE

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Centrum Integracji Społecznej ARKA w Wieleniu
Lokalizacja	siedziba CIS: ul. Sportowa (siedziba znajduje się poza granicami obszaru rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Wielen w formie zakładu budżetowego
Partnerzy	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie, Filia w Wieleniu oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - współpraca w obszarze rekrutacji uczestników CIS oraz weryfikacji stopnia realizacji założeń IPZS.</p> <p>Jednostki samorządowe, zakłady budżetowe, lokalny biznes, Nadleśnictwo Potrzebowice oraz prywatni jako odbiorcy usług świadczonych przez warsztaty przyuczenia zawodowego funkcjonujące w ramach struktury CIS oraz potencjalni pracodawcy dla absolwentów CIS.</p> <p>Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury oraz liczne organizacje pozarządowe – współpraca w obszarze aktywizacji społecznej Uczestników projektu CIS.</p>
Zakres czasowy realizacji	2018 - 2023
Opis przedsięwzięcia	<p>Projekt realizowany będzie na terenie gminy Wielen od marca 2018 do lutego 2023 r. Siedziba CIS zlokalizowana jest poza granicami obszaru rewitalizacji, niemniej jednak realizowane działania będą adresowane w pierwszej kolejności do mieszkańców obszaru. Będą one miały bezpośredni wpływ na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów: bezrobocia i ubóstwa.</p> <p>W ramach reintegracji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym prowadzonej w Centrum Integracji Społecznej ARKA w Wieleniu, na przestrzeni roku Indywidualnym Planem Zatrudnienia Socjalnego (IPZS) w CIS zostanie objętych 20 osób na okres od min. 6 do max.18 miesięcy - okres uczestnictwa będzie zależny od postępów reintegracji. Uczestnikami CIS będą osoby fizyczne w wieku 15-64 lata, zamieszkujące na terenie gminy Wielen zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, bezrobotne, bierne zawodowo i korzystające z pomocy społecznej. Uczestnicy CIS rekrutowani będą w pierwszej kolejności wśród osób</p>

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

	<p>zamieszkujących obszar rewitalizacji, należy jednak zaznaczyć, że również pozostali zainteresowani mieszkańcy gminy będą mogli włączyć się w jego działalność. W ramach projektu realizowane będą założenia programu reintegracji społecznej, głównie poprzez edukację ogólną (m.in. szkolenie z etyki w pracy, kurs komputerowy, warsztaty rozwoju osobistego i gospodarowania budżetem domowym, kurs przedsiębiorczości z elementami ekonomii społecznej) oraz reintegracji zawodowej w warsztatach przyuczenia zawodowego branży remontowo-budowlanej oraz pielęgnacji zieleni i prac porządkowych. Dzięki zintegrowanym i komplementarnym działaniom prowadzonym w ramach projektu, możliwy będzie taki dobór wsparcia dla każdego uczestnika, który efektywnie zmierzać będzie do celu projektu, jakim jest aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.</p> <p>W kolejnych latach realizacji projektu przewiduje się powstawanie nowych warsztatów przyuczenia zawodowego, których branże (np. warsztat krawiecki, warsztat usług opiekuńczych) będą odpowiedzią na zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy i zmiany społeczno-gospodarcze.</p>		
Szacunkowa wartość projektu	500 000 zł/rok Razem: 2 500 000 zł		
Możliwe źródła finansowania	WRPO: Poddziałanie 7.1.2. Aktywna integracja, przychody z realizacji zamówień na usługi składane przez partnerów, Fundusz Pracy, budżet gminy		
Zgodność z celami i kierunkami działań	<p><u>1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo</u> - kształtowanie postaw przedsiębiorczych mieszkańców w każdym wieku.</p> <p><u>2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej</u> - tworzenie podmiotów ekonomii społecznej i wspieranie osób powracających na rynek pracy.</p>		
Sposób oceny osiągnięcia rezultatów	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu: - liczba zorganizowanych szkoleń i warsztatów	szt./rok	6
	Wskaźniki rezultatu: - liczba osób zaangażowanych w działalność CIS	os./rok	20
	Dane do oszacowania wartości wskaźników gromadzone będą na podstawie raportów, umów, list obecności. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w czasie końcowej ewaluacji Programu.		

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Utworzenie mieszkań wspomaganych i chronionych
Lokalizacja	ul. Szkolna 3 (podobszar A)

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

Podmiot realizujący	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy w Wieleniu
Partnerzy	Gmina Wielen, Administracja Budynków Komunalnych
Zakres czasowy realizacji	2018-2022
Opis przedsięwzięcia	<p>Przedsięwzięcie zakłada adaptację budynku komunalnego, zlokalizowanego przy ulicy Szkolnej 3 w Wieleniu, na mieszkania wspomagane i chronione.</p> <p>W ramach zadania przewiduje się remont przedmiotowego budynku (w tym działania termomodernizacyjne) i przystosowanie go do funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Obecnie budynek ten jest w bardzo złym stanie technicznym, dlatego tylko częściowo jest zamieszkały.</p> <p>Mieszkanie chronione to taki lokal mieszkalny, który zapewnia lokatorom warunki do przygotowywania się do prowadzenia samodzielnego życia, uczestnictwa w życiu społecznym oraz ułatwia integrację społeczną. Lokatorami mieszkania chronionego będą mogły zostać osoby, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu, jednak nie wymagają całodobowej opieki. Mieszkańcom lokali chronionych zostanie zapewniona specjalistyczna pomoc, której profil będzie uzależniony od potrzeb grupy docelowej.</p> <p>Stworzenie mieszkań chronionych umożliwi mieszkańcom potrzebującym wsparcia samodzielne funkcjonowanie w środowisku zamieszkania. Mieszkania chronione będą szczególnie istotne dla osób dotkniętych niepełnosprawnością, które dzięki nim będą miały możliwość nauki samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Dodatkowym atutem lokali chronionych znajdujących się w budynku przy ulicy Szkolnej 3 będzie ich lokalizacja w samym centrum miasta. Dzięki niej osoby cechujące się ograniczoną mobilnością nie będą musiały pokonywać większych dystansów w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb czy integracji społecznej.</p>
Szacunkowa wartość projektu	2 000 000 zł
Możliwe źródła finansowania	WRPO: Poddziałanie 9.1.2. Infrastruktura społeczna, Poddziałanie 7.2.2. Usługi społeczne i zdrowotne, budżet gminy
Zgodność z celami i kierunkami działań	<p><u>2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa dostępu do usług opiekuńczych i zdrowotnych; - przystosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych. <p><u>3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków mieszkaniowych i efektywności energetycznej budynków; - przystosowanie obiektów do pełnienia nowych funkcji społeczno-gospodarczych; - poprawa komfortu i bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni publicznych.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Sposób oceny osiągnięcia rezultatów	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu:		
	- powierzchnia pomieszczeń zaadaptowanych na cele społeczne	m ²	227
	- liczba budynków poddanych termomodernizacji	szt.	1
	- liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	szt.	1
	- liczba utworzonych lokali chronionych	szt.	3
	Wskaźniki rezultatu:		
- liczba osób korzystających z mieszkań chronionych	os.	10	
Dane do oszacowania wartości wskaźników gromadzone będą na podstawie raportów, faktur, protokołów, decyzji o przyznanej pomocy. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w czasie końcowej ewaluacji Programu.			

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Starsi i młodszy z nową szansą - wsparcie osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych w gminie Wieleń
Lokalizacja	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot realizujący	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieleniu
Partnerzy	Gmina Wieleń, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
Zakres czasowy realizacji	2018 - 2023
Opis przedsięwzięcia	<p>Celem projektu jest zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, niesamodzielnych lub niepełnosprawnych poprzez: świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania świadczeniobiorców, utworzenie mieszkania wspieranego, utworzenie klubów seniora. Działania realizowane w ramach niniejszego projektu adresowane będą w dużej mierze do mieszkańców podobszaru wiejskiego (B). Ze względu na znaczne odległości dzielące poszczególne miejscowości obszaru rewitalizacji i gminy Wieleń konieczne jest zapewnienie wsparcia najmniej mobilnym mieszkańcom.</p> <p>Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację, a także zapewnienie kontaktu z otoczeniem. Pomoc zapewniona zostanie osobom samotnym, które z powodu choroby, wieku lub innych przyczyn wymagają wsparcia, a są go pozbawione. W tym celu planuje się zatrudnienie 10 opiekunów, którzy posiadają podstawowe przeszkolenie w zakresie opieki nad osobami starszymi</p>

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

	<p>i niepełnosprawnymi.</p> <p>W ramach zadania przewiduje się również stworzenie mieszkania wspieranego, które prawdopodobnie zlokalizowane zostanie na obszarze wiejskim gminy Wieleń. Dokładna lokalizacja obiektu nie została jeszcze określona i uzależniona jest od dostępu do lokalu komunalnego.</p> <p>Seniorzy mieszkający w centrum Wielenia mają dostęp do atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego głównie dzięki działalności Klubu Seniora „W kwiecie wieku” i Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury. W dużo gorszej sytuacji są najstarsi mieszkańcy sołectw znajdujących się na północy gminy Wieleń – w ich sołectwach nie prowadzi się działań adresowanych do seniorów, a ze względu na ograniczoną mobilność nie wszyscy mogą uczestniczyć w spotkaniach organizowanych w mieście. Z tego powodu stworzone zostaną kluby seniora, które funkcjonować będą w miejscowościach Dębogóra i Dzierżążno Wielkie. W ramach spotkań klubu seniora odbywać się będą warsztaty artystyczne, kulinarne, ekologiczne, majsterkowania, a także z zakresu wykorzystywania technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Część spotkań dotyczyć będzie również zachowań prozdrowotnych. Spotkania klubów seniora organizowane będą w istniejących salach wiejskich.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy sytuacji osób zagrożonych marginalizacją społeczną. Samotne osoby starsze będą miały zapewnione codzienne wsparcie w samodzielnym funkcjonowaniu, dzięki regularnym odwiedzinom opiekunów będą miały też kontakt ze społeczeństwem co pozytywnie wpłynie na ich samopoczucie. Mieszkanie wspierane poszerzy ofertę wsparcia świadczonego przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Ciekawa forma zajęć realizowanych przez kluby seniora pomoże w kształtowaniu aktywnej postawy najstarszych mieszkańców obszaru. Dzięki regularnym spotkaniom z innymi mieszkańcami będą cieszyć się dobrą kondycją psychiczną i fizyczną.</p>		
Szacunkowa wartość projektu	500 000 zł		
Możliwe źródła finansowania	WRPO: Poddziałanie 7.2.2. Usługi społeczne i zdrowotne, budżet gminy		
Zgodność z celami i kierunkami działań	<p><u>1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej; - tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego <p><u>2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa dostępu do usług opiekuńczych i zdrowotnych; - aktywizacja osób starszych. 		
Sposób oceny osiągnięcia rezultatów	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu: - liczba zatrudnionych opiekunów	os.	10

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

	- liczba stworzonych mieszkań chronionych	szt.	1
	- liczba spotkań/ warsztatów klubów seniora	szt./rok	20
	Wskaźniki rezultatu: - liczba osób korzystających z usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania	os./rok	20
	- liczba osób korzystających z mieszkania chronionego	os.	10
	- liczba osób uczestniczących w spotkaniach/ warsztatach klubów seniora	os./rok	150
Dane do oszacowania wartości wskaźników gromadzone będą na podstawie raportów, faktur, protokołów, decyzji o przyznaniu wsparcia, list obecności, umów o pracę. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w czasie końcowej ewaluacji Programu.			

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 8	
Nazwa przedsięwzięcia	Wolontariat na rzecz dzieci i młodzieży
Lokalizacja	Sale wiejskie w Dębogórze i Dzierżąźnie Wielkim (podobszar B)
Podmiot realizujący	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieleniu
Partnerzy	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna, lokalne struktury Związku Harcerstwa Polskiego
Zakres czasowy realizacji	2017 - 2023
Opis przedsięwzięcia	<p>Przedsięwzięcie zakłada organizację spotkań dla dzieci i młodzieży mieszkających w sołectwach Dębogóra i Dzierżąźno Wielkie. Zajęcia będą miały różnorodny charakter: sportowy, plastyczny, kulinarny, ekologiczny, czy teatralny. W prowadzenie warsztatów zaangażowani będą wolontariusze z terenu całej gminy Wieleń. Spotkania organizowane będą raz w miesiącu w każdym z sołectw w istniejących salach wiejskich.</p> <p>Celem projektu jest aktywizacja dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach dotkniętych problemami. Dzięki różnorodnej tematyce warsztatów dzieci będą miały okazję do poszerzania horyzontów i odnalezienia dziedziny, w której będą chciały się specjalizować. Dodatkowo dzięki kontaktom z prowadzącymi zajęcia dzieci pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych będą poznawały inne postawy niż cechujące środowiska, z których się wywodzą. Formuła projektu przyczyni się do propagowania idei wolontariatu wśród mieszkańców gminy – zarówno osób zaangażowanych we współtworzenie oferty zajęć jak i dzieci biorących w nich udział.</p>
Szacunkowa wartość projektu	5 000 zł
Możliwe źródła finansowania	Budżet MGOPS i gminy
Zgodność	1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

z celami i kierunkami działań	- propagowanie idei wolontariatu i kształtowanie poczucia odpowiedzialności społecznej; - wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej; - tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego. <u>2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej</u> - podejmowanie działań na rzecz poprawy wyników w nauce uczniów.		
Sposób oceny osiągnięcia rezultatów	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu: - liczba zorganizowanych spotkań/warsztatów	szt./rok	24
	Wskaźniki rezultatu: - liczba zaangażowanych wolontariuszy	os.	15
	- liczba uczestników spotkań/warsztatów	os./rok	300
	Dane do oszacowania wartości wskaźników gromadzone będą na podstawie raportów, list obecności. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w czasie końcowej ewaluacji Programu.		

9.2. PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE

PROJEKT 1

Przystanek Edukacja

Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu: Gmina Wieleń

Lokalizacja: ul. Józefa Wybickiego (działki nr 609 i 622) (podobszar A)

Niewielki plac zlokalizowany przy skrzyżowaniu ulic Józefa Wybickiego i Tadeusza Kościuszki do niedawna był miejscem bardzo często odwiedzanym przez mieszkańców miasta i gminy, z uwagi na zlokalizowanie w tym miejscu przystanku PKS. W najbliższym czasie planowane jest przeniesienie przystanku w inne miejsce i plac straci swoją dotychczasową funkcję. Prawdopodobnie przestanie on być odwiedzany przez mieszkańców, a przestrzeń ulegnie stopniowej degradacji.

Z tego powodu planuje się modernizację placu i stworzenie miejsca integracji mieszkańców. Na placu zainstalowane zostaną elementy małej architektury służące wypoczynkowi, a także instalacje edukacyjne. Zagospodarowanie terenu pozwoli wszystkim mieszkańcom, niezależnie od wieku, w atrakcyjny dla nich sposób spędzać czas na placu.

Szacunkowa wartość: 1 500 000 zł

Zgodność z celami i kierunkami działań:

1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo

- tworzenie miejsc przystosowanych do organizacji spotkań mieszkańców.

2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej

- przystosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych

3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania

- tworzenie funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznych;

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

- poprawa komfortu i poczucia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni publicznych.

PROJEKT 2

Modernizacja i adaptacja na cele społeczne Pałacu Sapiehów w Wieleniu

Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu: osoba prywatna

Lokalizacja: Aleja Zamkowa (podobszar A)

Pałac Sapiehów jest jednym z najważniejszych lokalnych zabytków. Od lat obiekt nie jest użytkowany, a jego stan techniczny ulega stałej degradacji. Mieszkańcy gminy Wielen i odwiedzający ją turyści nie mają dostępu do Pałacu i otaczającego go założenia parkowego.

Projekt zakłada modernizację Pałacu i przystosowanie go do pełnienia nowych funkcji społeczno-gospodarczych. Prywatny inwestor planuje stworzenie w Pałacu obiektu hotelowego oraz restauracji. W ramach zadania przewiduje się również rewaloryzację założenia parkowego, które stanie się przestrzenią dostępną dla mieszkańców.

Modernizacja budynku i nadanie nowej funkcji Pałacowi nie tylko pozwoli na zachowanie walorów architektonicznych zabytku, otwarcie w nim obiektu hotelowego i restauracji stworzy nowe miejsca pracy, będzie również pozytywnie oddziaływać na ruch turystyczny.

Szacunkowa wartość: 5 000 000 zł

Zgodność z celami i kierunkami działań:

1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo

- tworzenie miejsc przystosowanych do organizacji spotkań mieszkańców.

3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania

- przystosowanie obiektów do pełnienia nowych funkcji społeczno-gospodarczych;
- tworzenie funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznych;
- nadawanie obiektom zabytkowym współczesnych funkcji;
- dbanie o miejsca o szczególnych walorach przyrodniczych.

PROJEKT 3

Razem skuteczniej

Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieleniu

Lokalizacja: gmina Wielen (w tym na obszarze rewitalizacji)

Projekt pilotażowy Powiatowych Urzędów Pracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej na rzecz osób długotrwale bezrobotnych - wspólnych klientów obu jednostek. Celem projektu jest integracja usług świadczonych przez powiatowe urzędy pracy i instytucje pomocy społecznej województwa wielkopolskiego na rzecz osób długotrwale bezrobotnych będących wspólnymi klientami instytucji rynku pracy i instytucji pomocy społecznej, mających na celu aktywizację

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

zawodową i społeczną oraz efektywne wydatkowanie środków publicznych. W ramach projektu Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieleniu nawiąże współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Czarnkowie w celu zwiększenia skuteczności działań służących uzyskaniu pracy przez bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Szacunkowa wartość: 300 000 zł

Zgodność z celami i kierunkami działań:

2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej

- tworzenie podmiotów ekonomii społecznej i wspieranie osób powracających na rynek pracy.

PROJEKT 4

Akademia Obywateli „Dwa Brzegi Noteci”

Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu: Stowarzyszenie Ziemia Wieleńska

Lokalizacja: gmina Wieleń (w tym na obszarze rewitalizacji)

Akademia rozpoczęła swoją działalność w 2016 roku jako projekt finansowany z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich. Spotkania cieszyły się dużą popularnością wśród mieszkańców gminy – udział w nich wzięło łącznie ponad 700 osób. Z tego powodu podjęto decyzję o kontynuowaniu projektu.

W ramach projektu mieszkańcy gminy Wieleń będą mogli brać udział w nieodpłatnych wykładach, spotkaniach, a także uczestniczyć w redagowaniu lokalnej gazety obywatelskiej. Oprócz wykładów o tematyce naukowej organizowane będą także spotkania z ciekawymi ludźmi, społecznikami, ekspertami z zakresu edukacji obywatelskiej, dziennikarzami czy prawnikami. Głównym celem tych spotkań będzie zwiększenie zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy.

Szacunkowa wartość: 150 000 zł

Zgodność z celami i kierunkami działań:

1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo

- propagowanie idei wolontariatu i kształtowanie poczucia odpowiedzialności społecznej;
- tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego;
- realizacja działań zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców.

2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej

- podejmowanie działań na rzecz poprawy wyników w nauce uczniów;
- aktywizacja osób starszych;
- zwiększanie dostępności do usług kulturalnych.

PROJEKT 5

Modernizacja sali wiejskiej i jej otoczenia w Dębogórze

Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu: Gmina Wieleń

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Lokalizacja: Dębogóra, sala wiejska (podobszar B)

Sala wiejska w Dębogórze jest miejscem, w którym toczy się życie społeczno-kulturalne miejscowości. Odbywają się tam zebrania sołeckie, spotkania dla dzieci czy miejscowe wydarzenia. W ostatnich latach w sali i jej otoczeniu były prowadzone różne prace, jednak obiekt nadal wymaga przeprowadzenia działań modernizacyjnych. W ramach zadania planuje się ocieplenie budynku, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, modernizację lub wymianę źródła ciepła i instalacji grzewczej oraz usprawnienie systemu wentylacji. Obiekt zostanie również doposażony w sprzęty potrzebne do prowadzenia zajęć dla dzieci i młodzieży, a także osób starszych. Istotną częścią projektu będzie poprawa stanu zagospodarowania otoczenia budynku. Obecnie teren ten jest mocno zaniedbany, dlatego konieczne będzie wykonanie prac porządkowych. W porządkowanie terenu zaangażowani zostaną mieszkańcy wsi, którzy dzięki włączeniu się w prace kształtować będą poczucie odpowiedzialności za przestrzeń wspólną. Ostatnim etapem projektu będzie wspólne zaaranżowanie otoczenia budynku z wykorzystaniem elementów małej architektury. Planuje się między innymi budowę wiaty integracyjnej z niewielką sceną

Szacunkowa wartość: 200 000 zł

Zgodność z celami i kierunkami działań:

1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo

- tworzenie miejsc przystosowanych do organizacji spotkań mieszkańców;
- propagowanie idei wolontariatu i kształtowanie poczucia odpowiedzialności społecznej.

2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej

- przystosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania

- poprawa warunków mieszkaniowych i efektywności energetycznej budynków;
- tworzenie funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznych;
- poprawa komfortu i poczucia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni publicznych.

PROJEKT 6

Modernizacja infrastruktury sportowej przy Szkole Podstawowej w Dzierżąźnie Wielkim

Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu: Gmina Wieleń

Lokalizacja: Dzierżąžno Wielkie (podobszar B)

Obecna infrastruktura sportowo-rekreacyjna znajdująca się przy Szkole Podstawowej w Dzierżąźnie Wielkim znajduje się w bardzo złym stanie technicznym, uniemożliwiającym bezpieczne użytkowanie zarówno przez uczniów szkoły jak i mieszkańców miejscowości. W związku z powyższym planuje się modernizację istniejącej infrastruktury, polegającą między innymi na poprawieniu stanu nawierzchni boisk sportowych, zainstalowanie nowego

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

wyposażenia: bramek, koszy, piłkochwyłów, a także rozbudowę placu zabaw dla najmłodszych uczniów i przedszkolaków.

Dzięki realizacji zadania uczniowie szkoły w Dzierżążnie będą mieli dostęp do nowoczesnej infrastruktury sportowej, która umożliwi organizację zajęć wychowania fizycznego na świeżym powietrzu, a także innych zajęć sportowych. Z nowego boiska będą mogli korzystać również starsi mieszkańcy miejscowości, którzy obecnie nie mają dostępu do odpowiednio zagospodarowanej przestrzeni rekreacyjnej.

Szacunkowa wartość: 300 000 zł

Zgodność z celami i kierunkami działań:

1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo

- tworzenie miejsc przystosowanych do organizacji spotkań mieszkańców.

3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania

- tworzenie funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznych;

- poprawa komfortu i poczucia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni publicznych.

PROJEKT 7

Termomodernizacja budynków mieszkalnych

Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu: Gmina Wieleń

Lokalizacja: ul. Błonie 9, Kasprzaka 10, Kościuszki 73, pl. Powstańców Wielkopolskich 1, 2, 3 i 7, J. Wybickiego 10, Lipowa 3, Dzierżążno Wielkie 80 (podobszary A i B)

Obszar rewitalizacji gminy Wieleń cechuje się występowaniem licznych budynków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków znajdujących się w niezadowalającym stanie technicznym. Ich obecny stan negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców, a także poziom estetyki i percepcję przestrzeni publicznej.

Projekt zakłada przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych polegających na dociepleniu ścian budynków, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej oraz zmianie pokrycia dachowego. Ponadto planuje się odtworzenie zabytkowych elewacji budynków mieszkalnych. Realizacja zadania jest przejawem dbałości o dziedzictwo historyczne i kulturowe oraz chęci podniesienia jakości życia mieszkańców i poprawy poziomu estetyki przestrzeni publicznej.

Szacunkowa wartość: 2 500 000 zł

Zgodność z celami i kierunkami działań:

3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania

- poprawa warunków mieszkaniowych i efektywności energetycznej budynków.

10. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

Poniższa tabela zawiera zestawienie potencjalnych źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Będą one finansowane zarówno ze środków własnych gminy, partnerów biorących udział w realizacji zadań, podmiotów prywatnych jak również z dostępnych źródeł zewnętrznych.

TABELA 9. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE PROCESU REWITALIZACJI

Numer i tytuł przedsięwzięcia	Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Szacowana wartość projektu	Potencjalne źródła finansowania
Przedsięwzięcia podstawowe			
1. Bulwary Nadnoteckie	Gmina Wieleń	3 170 000 zł	WRPO: Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych, Poddziałanie 7.1.2. Aktywna integracja, Poddziałanie 9.3.3 Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacji ogólnokształcącej, NFOŚiGW: Program Edukacja ekologiczna, Inicjatywa Jessica II, budżet gminy, środki prywatne
2. Nowe Miasto na nowo	Gmina Wieleń	5 140 000 zł	WRPO: Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych, Poddziałania 7.1.2. Aktywna integracja, PROW: Działanie 8.2.7.3.4. Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów, Inicjatywa Jessica II, budżet gminy, środki prywatne
3. Centrum Multimedialne - Mediateka	Gmina Wieleń	3 500 000 zł	WRPO: Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych, Poddziałanie 9.3.3 Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacji ogólnokształcącej, Działanie 8.1. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej, Polski Instytut Sztuki Filmowej: Program Operacyjny Rozwój Kin, Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, Priorytet 2 Infrastruktura bibliotek 2016-2020, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego: Program Rozwoju Bibliotek, budżet gminy
4. „Życie może być	Zgromadzenie	5 195 000 zł	Inicjatywa Jessica II, środki

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielen na lata 2017-2023

Numer i tytuł przedsięwzięcia	Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Szacowana wartość projektu	Potencjalne źródła finansowania
piękne... zawsze"	Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Wieleniu		prywatne
5. Centrum Integracji Społecznej ARKA w Wieleniu	Gmina Wielen w formie zakładu budżetowego	2 500 000 zł	WRPO: Poddziałanie 7.1.2. Aktywna integracja, przychody z realizacji zamówień na usługi składane przez partnerów, Fundusz Pracy, budżet gminy
6. Utworzenie mieszkań wspomaganych i chronionych	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieleniu	2 000 000 zł	WRPO: Poddziałanie 9.1.2. Infrastruktura społeczna, Poddziałanie 7.2.2. Usługi społeczne i zdrowotne, budżet gminy
7. Starsi i młodszy z nową szansą – wsparcie osób niesamodzielnymi i niepełnosprawnymi w gminie Wielen	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieleniu	500 000 zł	WRPO: Poddziałanie 7.2.2. Usługi społeczne i zdrowotne, budżet gminy
8. Wolontariat na rzecz dzieci i młodzieży	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieleniu	5 000 zł	Budżet gminy i MGOPS
Przedsięwzięcia uzupełniające			
1. Przystanek Edukacja	Gmina Wielen	1 500 000 zł	WRPO, budżet gminy
2. Modernizacja i adaptacja na cele społeczne Pałacu Sapiehów w Wieleniu	Osoba prywatna	5 000 000 zł	Inicjatywa Jessica II, środki prywatne
3. Razem skuteczniej	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieleniu	300 000 zł	Budżet MGOPS, PUP
4. Akademia Obywateli „Dwa Brzegi Noteci”	Stowarzyszenie „Ziemia Wielińska”	150 000 zł	Budżet gminy, środki prywatne
5. Modernizacja sali wiejskiej i jej otoczenia w Dębogórze	Gmina Wielen	200 000 zł	PROW, budżet gminy
6. Modernizacja infrastruktury sportowej przy Szkole Podstawowej w Dzierżążnie Wielkim	Gmina Wielen	300 000 zł	WRPO, Program Ministerstwa Edukacji Narodowej „Radosna Szkoła”, budżet gminy
7. Termomodernizacja budynków mieszkalnych	Gmina Wielen	2 500 000 zł	WRPO, Inicjatywa Jessica II, budżet gminy, środki prywatne

Źródło: opracowanie własne

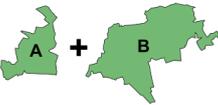
11. MECHANIZMY ZAPEWNIAJĄCE KOMPLEMENTARNOŚĆ

Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych polega na wzajemnym uzupełnianiu się projektów. Zapewnienie komplementarności przyczynia się do bardziej skutecznego zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz racjonalnego wydatkowania środków. Wymóg zachowania komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych bezpośrednio wynika z zapisów *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*. Wytyczne wskazują na pięć wymiarów komplementarności: przestrzenny, problemowy, źródeł finansowania, proceduralno-instytucjonalny oraz międzyokresowy.

11.1. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Komplementarność przestrzenna przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma fundamentalne znaczenie dla końcowego sukcesu przeprowadzonego procesu rewitalizacji. Efektem rozproszenia działań rewitalizacyjnych na terenie całej gminy mogłoby być jedynie punktowe oddziaływanie pojedynczych inwestycji. Wszystkie projekty zaplanowane w niniejszym dokumencie realizowane będą na wyznaczonym obszarze rewitalizacji w związku z czym interwencja będzie skoncentrowana terytorialnie. Głównymi adresatami planowanych działań będą mieszkańcy obszaru rewitalizacji, należy jednak zaznaczyć, że w miarę możliwości również pozostali mieszkańcy gminy będą mogli brać w nich udział, dzięki czemu oddziaływanie Programu będzie jeszcze większe. Rozmieszczenie miejsc realizacji projektów na niewielkim obszarze będzie sprzyjać powstaniu efektu synergii, co oznacza, że wpływ wdrażania zintegrowanych przestrzennie przedsięwzięć będzie większy, niż realizacja tych samych działań w rozproszeniu.

RYSUNEK 48. SCHEMAT PRZEDSTAWIAJĄCY MIEJSCA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

PODOBSZAR	PROJEKTY PODSTAWOWE	PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE
	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid green; padding: 5px; width: 45%;">5. Centrum Integracji Społecznej ARKA w Wieleniu</div> <div style="border: 1px solid green; padding: 5px; width: 45%;">7. Starsi i młodszy z nową szansą - wsparcie osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych w gminie Wieleń</div> </div>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px dashed green; padding: 5px; width: 30%;">3. Razem skuteczniej</div> <div style="border: 1px dashed green; padding: 5px; width: 30%;">4. Akademia Obywateli "Dwa Brzegi Noteci"</div> </div> <div style="border: 1px dashed green; padding: 5px; width: 60%; margin: 5px auto;">7. Termomodernizacja budynków mieszkalnych</div>
	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid green; padding: 5px; width: 45%;">1. Bulwary Nadnoteckie</div> <div style="border: 1px solid green; padding: 5px; width: 45%;">2. Nowe Miasto na nowo</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 5px;"> <div style="border: 1px solid green; padding: 5px; width: 45%;">3. Centrum multimedialne - Mediateka</div> <div style="border: 1px solid green; padding: 5px; width: 45%;">4. Życie może być piękne... zawsze</div> </div> <div style="border: 1px solid green; padding: 5px; width: 60%; margin: 5px auto;">6. Utworzenie mieszkań chronionych i wspomaganych</div>	<div style="border: 1px dashed green; padding: 5px; width: 60%; margin: 5px auto;">1. Przystanek Edukacja</div> <div style="border: 1px dashed green; padding: 5px; width: 60%; margin: 5px auto;">2. Modernizacja i adaptacja na cele społeczne Pałacu Sapiechów w Wieleniu</div>
	<div style="border: 1px solid green; padding: 5px; width: 60%; margin: 5px auto;">8. Wolontariat na rzecz dzieci i młodzieży</div>	<div style="border: 1px dashed green; padding: 5px; width: 30%;">5. Modernizacja sali wiejskiej i jej otoczenia w Dębogórze</div> <div style="border: 1px dashed green; padding: 5px; width: 30%;">6. Modernizacja infrastruktury sportowej przy Szkole Podstawowej w Dzierżaznie Wielkim</div>

Źródło: opracowanie własne

Powyższy schemat przedstawia, na których podobszarach rewitalizacji realizowane będą zaplanowane przedsięwzięcia. Jak już zostało wspomniane wszystkie projekty realizowane będą na obszarze rewitalizacji. Zarówno ze względu na większy potencjał jak i liczbę mieszkańców oraz istotne znaczenie dla rozwoju całej gminy Wieleń, większa liczba przedsięwzięć realizowana będzie na podobszarze rewitalizacji A. Należy jednak zaznaczyć, że nowopowstała oferta adresowana jest także do mieszkańców obszaru wiejskiego, w przypadku którego prowadzenie działań na większą skalę nie byłoby ekonomicznie uzasadnione.

Należy zaznaczyć, że zaproponowane projekty nie będą negatywnie oddziaływać na pozostałe obszary gminy. Zdiagnozowane problemy będą rozwiązywane u źródła, a nie przenoszone do innej części gminy.

11.2. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Jak już wielokrotnie w niniejszym dokumencie wspomniano, stan kryzysowy spowodowany jest koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej współwystępujących z problemami w co najmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Nadrzędnym celem procesu rewitalizacji jest wyprowadzenie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, co oznacza, że planowane działania muszą się tematycznie dopełniać, tak aby kompleksowo wpłynąć na poprawę sytuacji obszaru. Zasada komplementarności problemowej zostaje spełniona również dzięki powiązaniu inwestycji infrastrukturalnych z realizowanymi w tym miejscu działaniami społecznymi.

W poniższej tabeli zestawiono wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające ze wskazaniem, na jakie obszary problemowe będą one oddziaływać, z uwzględnieniem podziału na poszczególne sfery funkcjonowania obszaru. Szczegółowe opisy oddziaływania poszczególnych projektów znajdują się w kartach przedsięwzięć w rozdziale 9. Katalog przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

TABELA 10. ODDZIAŁYWANIE POSZCZEGÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ NA OBSZARY PROBLEMOWE

Przedsięwzięcia		Sfera funkcjonowania obszaru										
		Społeczna						Gospodarcza	Środowiskowa	Techniczna	Przestrzenno-funkcjonalna	
		Obszar problemowy										
		ubóstwo	bezrobocie	czne wykluczenie	przestępczość	poziom edukacji	twa starzenie się	eczna integracja i aktywność	funkcjonowanie podmiotów	stan środowiska przyrodniczego	stan techniczny zabudowy	jakość przestrzeni publicznych
Przedsięwzięcia podstawowe												
1. Bulwary Nadnoteckie		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Moduły	I. Bulwary				✓		✓	✓		✓		✓
	II. Przystań wodna „Łazienki”							✓	✓	✓		✓
	III. Wypożyczalnia sprzętu wodnego i rowerów	✓	✓	✓				✓	✓			
	IV. „Zielona klasa”					✓		✓	✓			✓
	V. Park ornitologiczno-przyrodniczy					✓		✓		✓		✓
	VI. Szkolne ogródki				✓	✓		✓		✓		✓
	VII. Zabawa? Naturalnie!							✓				✓
	VIII. Działania aktywizujące mieszkańców						✓	✓				
2. Nowe Miasto na nowo		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓

Przedsięwzięcia		Sfera funkcjonowania obszaru										
		Społeczna							Gospodarcza	Środowiskowa	Techniczna	Przestrzenno-funkcjonalna
		Obszar problemowy										
		ubóstwo	bezrobocie	czne wykluczenie	przestępczość	poziom edukacji	stwa starzenie się	eczna integracja i aktywność	funkcjonowanie podmiotów	stan środowiska przyrodniczego	stan techniczny zabudowy	jakość przestrzeni publicznych
Moduły	I. Modernizacja placu przy ul. Nowe Miasto				✓		✓	✓	✓			✓
	II. Punkt gastronomiczny	✓	✓	✓				✓	✓		✓	
	III. Targowisko miejskie	✓						✓	✓		✓	✓
	IV. Przedsiębiorczy Wieleń	✓	✓				✓	✓	✓			
	V. Publiczna przestrzeń wystawiennicza							✓				✓
3. Centrum Multimedialne - Multiteka				✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Moduły	I. Kino za rogiem			✓			✓	✓				
	II. Biblioteka XXI wieku			✓		✓	✓	✓				
	III. Pracownia Nowoczesnych Technologii			✓		✓		✓				
	IV. Centrum Współpracy Wielopokoleniowej			✓			✓	✓				
	V. Centrum Wspierania			✓	✓	✓	✓	✓				

Przedsięwzięcia	Sfera funkcjonowania obszaru										
	Społeczna							Gospodarcza	Środowiskowa	Techniczna	Przestrzenno-funkcjonalna
	Obszar problemowy										
	ubóstwo	bezrobocie	czne wykluczenie	przestępczość	poziom edukacji	stwa starzenie się	eczna integracja i aktywność	funkcjonowanie podmiotów	stan środowiska przyrodniczego	stan techniczny zabudowy	jakość przestrzeni publicznych
Rodziny											
4. „Życie może być piękne... zawsze”	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓
Moduły	I. Sala rehabilitacyjna	✓		✓			✓	✓			
	II. Świetlica środowiskowa	✓		✓	✓		✓				
	III. Kompleks sportowo-rekreacyjny			✓		✓	✓			✓	✓
	IV. Infrastruktura towarzysząca			✓			✓	✓	✓	✓	✓
5. Centrum Integracji Społecznej ARKA w Wieleniu	✓	✓	✓				✓				
6. Utworzenie mieszkań chronionych i wspomaganych			✓				✓		✓	✓	✓
7. Starsi i młodszy z nową szansą – wsparcie osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych w gminie	✓		✓				✓				

Przedsięwzięcia	Sfera funkcjonowania obszaru										
	Społeczna							Gospodarcza	Środowiskowa	Techniczna	Przestrzenno-funkcjonalna
	Obszar problemowy										
	ubóstwo	bezrobocie	czne wykluczenie	przestępczość	poziom edukacji	twa starzenie się	eczna integracja i aktywność	funkcjonowanie podmiotów	stan środowiska przyrodniczego	stan techniczny zabudowy	jakość przestrzeni publicznych
Wieleń											
8. Wolontariat na rzecz dzieci i młodzieży	✓		✓	✓	✓		✓				
Przedsięwzięcia uzupełniające											
1. Przystanek Edukacja							✓				✓
2. Modernizacja i adaptacja na cele społeczne Pałacu Sapiehów w Wieleń		✓					✓	✓	✓	✓	✓
3. Razem skuteczniej	✓	✓	✓								
4. Akademia Obywateli „Dwa Brzegi Noteci”					✓	✓	✓				
5. Modernizacja Sali wiejskiej i jej otoczenia w Dębogórze							✓		✓	✓	✓
6. Modernizacja infrastruktury sportowej przy Szkole Podstawowej w Dzierżążnie					✓		✓		✓		✓

Przedsięwzięcia	Sfera funkcjonowania obszaru										
	Społeczna							Gospodarcza	Środowiskowa	Techniczna	Przestrzenno-funkcjonalna
	Obszar problemowy										
	ubóstwo	bezrobocie	czne wykluczenie	przestępczość	poziom edukacji	stwa starzenie się	eczna integracja i aktywność	funkcjonowanie podmiotów	stan środowiska przyrodniczego	stan techniczny zabudowy	jakość przestrzeni publicznych
Wielkim											
7. Termomodernizacja budynków mieszkalnych									✓	✓	✓

Źródło: opracowanie własne

11.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Kompleksowy proces rewitalizacji jest bardzo kosztowny, a finansowanie wszystkich przedsięwzięć przekracza możliwości finansowe samorządów. Z tego powodu konieczne jest opracowanie takiego montażu finansowego, który opierać się będzie na łączeniu środków pochodzących z różnych źródeł. Dywersyfikacja źródeł finansowania nie tylko zwiększa zdolność do realizacji przedsięwzięć, ale także pozwala znacznie przyspieszyć prowadzenie działań rewitalizacyjnych. Zaplanowane przedsięwzięcia finansowane będą zarówno z budżetu gminy, jak i środków partnerów oraz podmiotów realizujących własne projekty oraz środków zewnętrznych. Potencjalne źródła finansowania poszczególnych działań zostały umieszczone w kartach projektów w rozdziale 9. Katalog przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Najważniejszym zewnętrznym źródłem finansowania projektów będzie Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020. WRPO przewiduje wspieranie inwestycji rewitalizacyjnych w ramach działania 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych osi priorytetowej nr 9. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego. Poza korzystaniem z finansowania w ramach działania dedykowanego procesowi rewitalizacji planuje się wykorzystanie również środków dostępnych w ramach innych działań: 7.1. Aktywna integracja, 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne, 8.1. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej, 9.1. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną oraz 9.3. Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej. Ponadto możliwe będzie skorzystanie z preferencyjnej pożyczki Jessica II udzielanej w ramach poddziałania 9.2.3. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020 jest programem dwufunduszowym, co oznacza, że finansowany jest zarówno z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Charakter zaplanowanych przedsięwzięć pozwala finansować je zarówno ze środków EFRR jak i EFS.

Przewiduje się także możliwość finansowania zaplanowanych działań z innych źródeł zewnętrznych. Wśród nich należy wymienić: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Program „Radosna Szkoła” realizowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, Program Rozwoju Bibliotek czy Program Operacyjny „Rozwój Kin” Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.

11.4. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Proces rewitalizacji gminy Wieleń zaplanowany w niniejszym dokumencie zakłada realizację szeregu zadań, które dotyczą różnych sfer życia społecznego oraz wielu aspektów funkcjonowania gminy. Z tego powodu konieczne jest zaangażowanie we wdrażanie założeń

Programu możliwie szerokiego grona osób i podmiotów, których wiedza i doświadczenie przyczynią się do skutecznej realizacji zaplanowanych działań.

Specjaliści zajmujący się daną dziedziną funkcjonowania gminy zostaną zaangażowani zarówno w realizację zaplanowanych przedsięwzięć jak i w proces zarządzania Programem. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń zawiera katalog projektów, w których realizację poza Gminą Wieleń włączą się inne instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe. Można do nich zaliczyć między innymi: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieleniu, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wieleniu, Biblioteki Publicznej w Wieleniu, Zarząd Osiedla Staromiejskiego w Wieleniu, Administracja Budynków Komunalnych, szkoły, Stowarzyszenie „Ziemia Wieleńska”, Koło Niezależnych Twórców Ziemi Wieleńskiej czy Ochotnicza Straż Pożarna. Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Wieleniu samodzielnie realizować będzie projekt o nazwie „Życie może być piękne... zawsze”.

Fundamentem systemu zarządzania Programem będzie Zespół ds. Rewitalizacji, w skład którego będą wchodzić pracownicy jednostek organizacyjnych gminy, a także lokalni liderzy oraz członkowie organizacji pozarządowych. Funkcję specjalistów ds. rewitalizacji sprawować będą pracownicy Urzędu Miejskiego w Wieleniu i innych jednostek budżetowych. Osoby te ze względu na sprawowane obowiązki doskonale znają specyfikę funkcjonowania gminy i realizacji inwestycji finansowanych ze środków zewnętrznych. Szczegółowy zakres kompetencji oraz struktura Zespołu ds. Rewitalizacji została opisana w rozdziale 13. System zarządzania programem rewitalizacji.

11.5. KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Komplementarność międzyokresowa polega na zachowaniu ciągłości programowania, tzn. powiązania planowanych przedsięwzięć z zadaniami już wykonanymi. Powiązaniem tym może być zarówno wdrażanie kolejnych projektów, które służyć będą osiągnięciu tych samych lub podobnych celów, kontynuowanie wieloetapowych inwestycji jak i realizacja działań społecznych przy wykorzystaniu infrastruktury powstałej w wyniku wcześniejszych przedsięwzięć.

Do tej pory gmina Wieleń nie prowadziła procesu rewitalizacji w oparciu o uchwalony program, niemniej jednak gmina posiada doświadczenie w realizacji zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Duża część realizowanych do tej pory przedsięwzięć miała charakter rewitalizacyjny i z pewnością przyczyniła się do poprawy warunków życia mieszkańców gminy. W poniższej tabeli wyszczególniono te zrealizowane projekty, które wiążą się z planowanym procesem rewitalizacji.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

TABELA 11. WYKAZ ZREALIZOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ O CHARAKTERZE REWITALIZACYJNYM WSPÓLFINANSOWANYCH ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH

Nazwa projektu	Koszt całkowity	Dofinansowanie	Źródło finansowania	Projekty komplementarne
Przebudowa i modernizacja Domu Kultury w Rosku	503 799,77	243 460,00	PROW Odnowa i rozwój wsi	PP3, PP4, PU5
Modernizacja budynku Sali wiejskiej w miejscowości Mężyk w gminie Wieleń	131 500,00	69 117,00	PROW Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju, Odnowa i rozwój wsi	PP3, PP4, PU5
Budowa ogólnodostępnego boiska sportowego w Rosku	652 900,00	190 989,00		PP4, PU6
Modernizacja Sali wiejskiej w miejscowości Dzierżążno Małe w gminie Wieleń	180 872,96	110 000,00		PP3, PP4, PU5
Budowa przystani wodnej – pomostów pływających na jeziorze Bielskim w miejscowości Biała dla rekreacyjnego wykorzystania walorów przyrodniczych miejsca	40 344,71	14 900,00	PROW Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju, Małe projekty	PP1
Świetlica wiejska ośrodkiem integracji i rozwoju kulturalnego społeczności lokalnej – wyposażenie świetlic wiejskich w m. Biała, Zielonowo	5 446,14	3 113,93	PROW Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju, Odnowa i rozwój wsi	PP3, PP4, PU5
Aktywny wypoczynek na wsi – siłownie sportowe „pod chmurką” w Folsztynie i Nowych Dworach	43 960,06	25 000,00		PP1, PP4
Place zabaw w krajobrazie wsi Kocień Wielki i Dzierżążno Wielkie	47 740,39	25 000,00		PP1, PP8, PU1, PU5, PU6
Plac zabaw połączony ze ścieżką spacerową do terenów sportowo-rekreacyjnych w Wieleniu	19 056,83	10 845,00		PP1, PU1, PU5, PU6
Perły Ziemi Wieleńskiej – wiejskie kościoły i leśne kapliczki	16 884,00	11 256,00		PU2
Budowa ogólnodostępnego	31 382,96	20 411,68		PP1, PU1, PU5, PU6

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Nazwa projektu	Koszt całkowity	Dofinansowanie	Źródło finansowania	Projekty komplementarne
placu zabaw w Wieleńcu prawobrzeżnym				
Zwiększenie potencjału turystycznego Wrzeszczyny poprzez rozbudowę przystanku wodnego na Noteci	70 514,96	25 000,00		PP1
Aktywny wypoczynek na wsi – siłownie sportowe „pod chmurką” w Mężyku i Hamrzysku	39 363,90	19 000,00		PP1, PP4
Place zabaw w krajobrazie wsi Dębogóra i Gieczyniek	38 486,08	19 000,00		PP1, PP8, PU1, PU5, PU6
Osadnictwo ołęderskie na Ziemi Wieleńskiej	26 482,50	20 520,00		PU2
Kompleksowa promocja markowego produktu turystyki wodnej Wielka Pętla Wielkopolski (partnerstwo w projekcie)	5 616 753,66	3 982 631,14	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013	PP1
Budowa ogólnodostępnego boiska sportowego w Wieleńcu	1 032 880,75	713 779,38	Program Operacyjny RYBY na lata 2007-2013	PP4, PU6
Rynek sercem wsi Rosko	103 892,75	50 000,00	Wielkopolska Odnowa Wsi	PP2
Cumuj nad Notecią we Wrzeszczynie	169 580,44	50 000,00		PP1
Plac zabaw przy Szkole Podstawowej im. Kazimierza Wielkiego w Wieleńcu w ramach programu „Radosna Szkoła”	194 849,42	97 424,71	Program „Radosna Szkoła”	PP1, PU1, PU5, PU6
Pracownie komputerowe dla szkół – 5 pracowni	154 897,00	154 897,00	MEN Warszawa, KO Poznań	PP3
Budowa podjazdu dla niepełnosprawnych przy Przedszkolu w Wieleńcu	21 767,00	10 800,00	PFRON – PCPR Trzcianka	PP3, PP6, PP7
Akademia Orange dla bibliotek	3 510,00	3 510,00	Fundacja Orange	PP3
Tworzenie klimatu dla rozwoju inicjatyw młodzieżowych na obszarze Ziemi Wieleńskiej	8 933,00	8 933,00	Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży	PP1, PP2, PP3, PP4, PP8, PU4
Wieleńska TV FLOW,	11 908,00	6 966,00		PP3

Nazwa projektu	Koszt całkowity	Dofinansowanie	Źródło finansowania	Projekty komplementarne
czyli młodzi o swoim mieście				
Pokazy poza kinowe i projekcje multimedialne w Sali Herbowej Ośrodka Kultury „Strzelnica” w Wieleniu poprzez wyposażenie jej w sprzęt audiowizualny	26 643,00	17 945,00	Samorząd Województwa Wielkopolskiego	PP3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieleniu, Samorządowej Administracji Oświatowej w Wieleniu i Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Wieleniu

Analiza powyższego wykazu pozwoli stwierdzić, że przedsięwzięcia realizowane były w zasadzie na terenie całej gminy Wieleń. Ze względu na charakter wykonywanych zadań projekty można podzielić na kilka grup. Jedną grupę stanowią przedsięwzięcia, których celem było stworzenie funkcjonalnych przestrzeni publicznych, zarówno otwartych jak i kubaturowych. Do grupy tej należą wszelkie przebudowy i modernizacje sal wiejskich, tworzenie ogólnodostępnych placów zabaw, boisk sportowych czy siłowni zewnętrznych. W niniejszym Programie również zaplanowano tworzenie licznych przestrzeni publicznych, w rozumieniu ogólnodostępnych przestrzeni otwartych jak i budynków użyteczności publicznej. Działania te będą więc kontynuacją już zrealizowanych inwestycji, ponieważ ich cele są tożsame, dotyczą jednak tych obszarów, które do tej pory nie zostały wyposażone w tego typu przestrzenie.

Zamierzeniem projektów należących do drugiej grupy było wykorzystanie walorów przyrodniczych w celu stworzenia miejsc rekreacji dla mieszkańców, a także zwiększenia ruchu turystycznego na terenie gminy. Do tych inwestycji bezpośrednio nawiązuje przedsięwzięcie podstawowe nr 1 Bulwary Nadnoteckie, w ramach którego oprócz samych bulwarów planuje się również stworzenie przystani wodnej. Inwestycja ta związana jest z rozwijaniem infrastruktury turystyki wodnej Wielka Pętla Wielkopolski.

Realizacja kolejnej grupy przedsięwzięć była przejawem dbałości o zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego. W niniejszym dokumencie również zawarto inwestycje, których celem jest zachowanie jak najlepszego stanu lokalnych zabytków oraz poprawa do nich dostępu.

W gminie Wieleń realizowano również działania służące aktywizacji mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży. Projekty te polegały zarówno na doposażeniu obiektów użyteczności publicznej w sprzęt niezbędny do organizacji wydarzeń jak i na finansowaniu samych aktywności. Jednym z głównych założeń planowanego procesu rewitalizacji jest tworzenie warunków sprzyjających rozwijaniu aktywności lokalnej mieszkańców w każdym wieku.

12. REALIZACJA ZASADY PARTNERSTWA I PARTYCYPACJI

Ze względu na charakter procesu rewitalizacji, partycypacja społeczna jest fundamentem działań na każdym jego etapie. Osiągnięcie ambitnego celu jakim jest wyprowadzenie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego będzie możliwe jedynie dzięki skonsolidowaniu wysiłków różnych podmiotów. Zaplanowanie i realizacja wielu przedsięwzięć, które mają różnorodny zakres tematyczny wymaga wiedzy i doświadczenia dotyczących różnych dziedzin. Z tego powodu konieczne jest tworzenie partnerstw, które wspólnie będą dysponowały potencjałem niezbędnym do skutecznego planowania i wdrażania założeń, które rozwiążą problemy społeczności lokalnej.

Istota procesu rewitalizacji została zawarta w poprzednim zdaniu. Realizowane działania mają być odpowiedzią na problemy, które dotyczą mieszkańców. Niemożliwe więc jest planowanie procesu bez udziału przedstawicieli społeczności lokalnej, którzy pomogą w diagnozowaniu rzeczywistych problemów, które wpływają na ich jakość życia.

W 1969 roku Sherry Arnstein opracowała bardzo popularną dziś „drabinę partycypacji społecznej”. Poniższy schemat przedstawia jej uproszczoną wersję.

RYSUNEK 49. UPROSZCZONA DRABINA PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ

Źródło: opracowanie własne

Należy zaznaczyć, że wykorzystywanie form charakterystycznych dla bardziej zaawansowanych poziomów partycypacji społecznej nie będzie skuteczne, jeżeli zupełnie pominięte zostaną etapy wcześniejsze. Proces rewitalizacji gminy Wieleń zaplanowany w niniejszym dokumencie uwzględnia wykorzystanie form partycypacyjnych charakterystycznych dla wszystkich trzech poziomów drabiny. Udział społeczności lokalnej zostanie zapewniony na każdym etapie procesu rewitalizacji: diagnozowania, planowania, wdrażania i monitoringu.

Do tej pory gmina Wieleń nie miała doświadczenia związanego z realizacją procesu rewitalizacji. Z tego powodu konieczne było wytłumaczenie mieszkańcom założeń tego procesu i przedstawienia w przystępny sposób jak przebiegać będzie przygotowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji. Planując metody włączenia członków społeczności lokalnej w tworzenie Programu priorytetem było dotarcie do możliwie szerokiego grona interesariuszy. Z tego powodu spotkania konsultacyjne były łączone z innymi gminnymi wydarzeniami, które cieszą się dużą popularnością wśród mieszkańców. Kolejną korzyścią

płynącą z łączenia spotkań konsultacyjnych z innymi wydarzeniami organizowanymi w przestrzeni publicznej jest przełamanie tzw. bariery instytucjonalnej i dotarcie do mieszkańców gminy w miejscach, gdzie i tak spędzają czas wolny. Dzięki temu uczestnicy spotkań czują się bardziej swobodnie, możliwe staje się przeprowadzenie mniej formalnych, szczerych rozmów, które prowadzą do poznania rzeczywistych problemów.

Przeprowadzenie rzetelnej diagnozy występowania stanu kryzysowego w jednostkach analitycznych gminy Wielka możliwe było dzięki nawiązaniu współpracy z instytucjami publicznymi gromadzącymi dane statystyczne dotyczące ich przedmiotowej działalności. Przykładami instytucji, które brały udział w tworzeniu bazy danych były: różne referaty Urzędu Miejskiego w Wielku, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielku, Komisariat Policji w Wielku, Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie, Samorządowa Administracja Oświatowa w Wielku oraz szkoły podstawowe i gimnazjalne funkcjonujące na terenie gminy.

Pierwsze spotkanie służące wprowadzeniu mieszkańców w tematykę rewitalizacji odbyło się 22 kwietnia 2017 roku jako jeden element „Zielonej Soboty z sekretami natury” – wydarzenia organizowanego w ramach Akademii Obywateli Miasta i Gminy Wielka „Dwa Brzegi Noteci”. W czasie spotkania uczestnicy (ok. 20 osób) zostali poinformowani o przystąpieniu do sporządzania Programu, poznali podstawowe definicje związane z procesem rewitalizacji, przedstawiono im wstępne założenia dotyczące planowanego procesu rewitalizacji. Zaprezentowany został również harmonogram prac nad Programem.

RYSUNEK 50. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - SPOTKANIE Z MIESZKAŃCAMI 22.04.2017

Źródło: archiwum fotograficzne Urzędu Miejskiego w Wielku

Wydarzeniem, które zasadniczo otwierało proces konsultacji społecznej był happening w przestrzeni publicznej, którego głównym celem było zachęcenie mieszkańców do udziału w dalszych konsultacjach. Wydarzenie odbywało się 4 czerwca 2017 roku i towarzyszyło II Targom Produktu Naturalnego „Z natury najlepsze!”. W czasie targów działał punkt konsultacyjny, w którym mieszkańcy mogli dowiedzieć się na jakim obszarze realizowane będą działania rewitalizacyjne i w jaki sposób obszar ten został wyznaczony.

Ponadto uczestnicy wydarzenia mogli wziąć udział w badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców gminy na temat proponowanego obszaru rewitalizacji. Najmłodsi mieszkańcy gminy w ramach upominku otrzymywali balony, reszcie uczestników rozdawane były ulotki zachęcające do obserwowania strony internetowej i zgłaszania wniosków dotyczących rewitalizacji.

RYСУNEK 51. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - PUNKT KONSULTACYJNY W CZASIE II TARGÓW PRODUKTU LOKALNEGO 4.06.2017

Źródło: fotografie własne

Kolejne spotkanie miało charakter roboczy i adresowane było do zespołu ds. przygotowania i przeprowadzenia rewitalizacji oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych, które będą mogły zaangażować się w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Spotkanie odbyło się 6 lipca 2017 roku i wzięło w nim udział kilkanaście osób. Członkom zespołu zostały zaprezentowane wyniki analizy wskaźnikowej służącej delimitacji obszaru zdegradowanego gminy Wieleń. Ponadto przedstawione zostały inwestycje, które do Programu planują zgłosić władze lokalne. Wspólnie zastanawiano się również jak może wyglądać rola poszczególnych partnerów w realizacji przedsięwzięć.

Dnia 13 lipca 2017 roku zorganizowano cykl czterech spotkań z różnymi grupami interesariuszy procesu rewitalizacji. Celem spotkań było przeprowadzenie grupowych wywiadów pogłębionych, których przedmiotem była sytuacja obszaru rewitalizacji. Uczestnikom przedstawiono zdiagnozowane problemy obszaru, następnie wspólnie zastanawiano się nad ich przyczynami oraz możliwymi sposobami ich rozwiązania przy wykorzystaniu posiadanych zasobów. Aby zapewnić jak najwyższy poziom dyskusji, a także komfortowe warunki dla uczestników, spotkania odbywały się w czterech grupach składających się z przedstawicieli organizacji i instytucji, których płaszczyzna działalności jest podobna. Uczestnikom wysłano imienne zaproszenia na spotkanie, co zapewniło wysoką frekwencję. Pierwsza grupa składała się z przedstawicieli instytucji samorządowych i zakładów budżetowych. Przedmiotem drugiego spotkania był podobszar rewitalizacji B, dlatego udział w nim brali przedstawiciele sołectw Dębogóra i Dzierżążno Wielkie. Trzecią grupę tworzyli przedstawiciele organizacji pozarządowych i lokalni liderzy. Ostatnie spotkanie adresowane było do przedsiębiorców działających na terenie osiedla Staromiejskiego i potencjalnych inwestorów i miało odmienny charakter. Przedsiębiorcy oprócz krótkiej rozmowy o problemach występujących na obszarze rewitalizacji wysłuchali prezentacji dotyczącej planowania przedsięwzięć wraz ze wskazaniem możliwych źródeł dofinansowania planowanych działań. We wszystkich spotkaniach udział wzięło łącznie ok. 40 osób. Osoby zaproszone na spotkania, ze względu na zakres swojej działalności zawodowej lub społecznej doskonale orientowały się w sytuacji obecnej obszaru rewitalizacji, dzięki czemu dyskusja pozwoliła na szczegółową identyfikację problemów. Wnioski ze spotkań zostały wykorzystane do sporządzenia pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji oraz określenia charakteru i skali potrzeb rewitalizacyjnych. Uczestnicy spotkań zachęceni byli do zgłaszania propozycji własnych przedsięwzięć.

Źródło: archiwum fotograficzne Urzędu Miejskiego w Wielkiej Wsi

W dniach 22-23 lipca 2017 roku odbywały się Dni Ziemi Wielkiej Wsi. Drugiego dnia imprezy zorganizowana była Strefa Wyzwalania Społecznej Energii, w czasie której organizacje pozarządowe prezentowały swoją działalność. Jednym z dostępnych dla mieszkańców stoisk był punkt konsultacyjny dotyczący planowanego procesu rewitalizacji. Odwiedzający punkt mieszkańcy mieli możliwość zapoznania się ze wstępnymi propozycjami przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz do podzielenia się własnymi pomysłami na działania.

Jak już zostało wspomniane priorytetem prowadzonych konsultacji było dotarcie do jak najszerszego grona mieszkańców. Z tego powodu oprócz konsultacji prowadzonych w tradycyjny sposób: spotkań i bezpośredniego badania ankietowego, zdecydowano się na wykorzystywanie również innych metod komunikacji z mieszkańcami.

W dzisiejszym, nowoczesnym świecie, jednym z podstawowych środków przekazu jest Internet. Strony internetowe stały się popularnym źródłem wiedzy, a portale społecznościowe znacznie usprawniają przepływ informacji. Z tego powodu na samym początku prac nad przygotowywanym dokumentem na stronie internetowej gminy powstała zakładka „Rewitalizacja”. Na podstronie wytłumaczone są podstawowe definicje oraz założenia procesu rewitalizacji. Dodatkowo na stronie publikowane są nowe materiały, dzięki którym mieszkańcy którzy nie mogli wziąć udziału w spotkaniach mogą dowiedzieć się co się co było ich przedmiotem.

Jak już zostało napisane, w czasie Targów Produktu Lokalnego ankieterzy prowadzili badanie metodą bezpośrednią. Żeby umożliwić udział w badaniu ankietowym także tym mieszkańcom, którzy nie brali udziału w wydarzeniu, mieszkańcy zostali zaproszeni do uzupełnienia elektronicznego kwestionariusza ankiety. Internetowe badanie ankietowe trwało od 2.06 do 21.07.2017 r. Zaproszenie do udziału w badaniu przez cały czas znajdowało się zarówno na stronie internetowej gminy jak i portalu społecznościowym Facebook.

RYSUNEK 53. ZAPROSZENIE DO UDZIAŁU W BADANIU ANKIETOWYM OPUBLIKOWANE NA PORTALU SPOŁECZNOŚCIOWYM FACEBOOK

Źródło: <https://facebook.com/elzbietybarczyknaburmistrza/>

Wyniki badania ankietowego (zarówno części wypełnianej metodą bezpośrednią jak części internetowej) zostały wykorzystane do opracowania pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji. Szczegółowa analiza wyników znajduje się w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.

Po raz pierwszy w historii mieszkańcy gminy Wieleń mieli możliwość udziału w zupełnie nowej formie uczestnictwa w życiu publicznym gminy. Webinarium jest

nowoczesną formą konsultacji społecznych online, umożliwiającą komunikację dwustronną. Mieszkańcy gminy zostali zaproszeni do wirtualnego udziału w konferencji dotyczącej rewitalizacji, która odbyła się 23 lipca 2017 roku. Przebywający w domach mieszkańcy mogli czynnie uczestniczyć w spotkaniu, które odbywało się w Sali Kominkowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Wielku. Spotkanie odbywało się w formie dyskusji, w której uczestniczyli Elżbieta Rybarczyk – Burmistrz Wielka, Krystyna Heppner – Sekretarz Gminy Wielka oraz Zbigniew Kotowski – Przewodniczący Osiedla Staromiejskiego. Moderatorem spotkania była Beata Bańczyk – przedstawiciel firmy Atrium Grupa Doradcza. Podczas rozmowy wyjaśnione zostały podstawowe pojęcia: rewitalizacja oraz Lokalny Program Rewitalizacji, omówiono obszary, na których planowane są przedsięwzięcia rewitalizacyjne, a także wskazano na potrzeby inwestycyjne Osiedla Staromiejskiego w Wielku. Spotkanie odbyło się w Sali kominkowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Wielku. Poza uczestnikami dyskusji obecna była kilkudziesięcioosobowa publiczność, a debatę obserwowali również internauci. Uczestnikom debaty zostały zadane pytania zarówno przez internautów jak i publiczność obecną w Sali kominkowej. Pytania dotyczyły planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz możliwości pozyskania zewnętrznego finansowania tych przedsięwzięć.

RYSUNEK 54. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA – WEBINARIUM 23.07.2017

Źródło: archiwum fotograficzne Urzędu Miejskiego w Wielku

Mieszkańcy gminy Wielka byli informowani o prowadzonych działaniach oraz zapraszani do udziału w konsultacjach również za pomocą lokalnych gazet. W Biuletynie

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Informacyjnym Gminy Wieleń opublikowano dwa artykuły dotyczące planowanego procesu rewitalizacji. W obu artykułach czytelnikom przybliżane były zagadnienia związane z procesem rewitalizacji oraz planowaniem przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

RYСУNEK 55. ARTYKUŁY INFORMACYJNE O PLANOWANYCH DZIAŁANIACH

Buletyn Informacyjny Gminy Wieleń

Wieleń zmieni się za unijne pieniądze?

Gmina Wieleń pozyskała aż 70 tys. zł dofinansowania unijnego na opracowanie Programu Rewitalizacji Wieleń. To pieniądze na start – przekonują urzędnicy, ale sam program umożliwi walkę o znacznie większe pieniądze na konkretne inwestycje w mieście. Jakże? O tym zdecydowały mieszkańcy.

Samorząd wieleński wykonał krok milowy w kierunku poprawy wizerunku miasta. Pozyskane pieniądze użyczone na Program Rewitalizacji pozwoliły wskazać te miejsca w Wieleń, które wymagają szczególnej zmiany, zarówno w wymiarze inwestycyjnym, jak i społecznym.

„ŻYWIY DOKUMENT

Wstępna koncepcja rewitalizacji wskazuje dwa najbardziej zagrożone obszary Wieleń. Chodzi o tereny wokół rzeki Noteć wraz z pobliskim rynkiem, zabudową i unikalną architekturą, dalej wzdłuż ulicy Kościuski w stronę Urzędu Miejskiego. Drugi obszar obejmuje tereny od Osiedla Kultury „Strzelina” w stronę osiedla „Marianówka” dalej w kierunku byłego obrotu kolejowego i w stronę Potrzebów, gdzie powstaje coraz więcej domów jednorodzinnych.

Wskazane obszary mogą służyć zmianie na etapie opracowywania Programu Rewitalizacji. Tym bardziej, że w jego stworzenie

zauważeni będą eksperci zewnętrzni (architekci, socjolog i urbanista), urzędnicy, ale także mieszkańcy miasta. Już w kwietniu rozpoczną się pierwsze konsultacje i fokusy z liderami lokalnymi (szczegółowy plan w tabeli obok). Wszystko po to, aby mieszkańcy tych obszarów mogli w maksymalny sposób określić, jak wystrajają sobie Wieleń na 10 lat.

Opórce Programu, który rządzi musi przetrwać uchwalony do października trwałym (i mocno wiązującym) elementem będzie makietka przedstawiająca Wieleń po zakończeniu rewitalizacji. Zostanie ona wykonana przez artystów lokalnych i stanie przed budynkiem wieloletniego magistrata. Z kolei w sieci dostępna będzie cyfrowa wizualizacja przedstawiająca, jak będzie wyglądało miasto za 10 lat. Takie rozwiązania są gwarantem, iż Program Rewitalizacji będzie dokumentem „żywym”, którego postanowienia będą sukcesywnie wdrażane przez kolejne lata.

Rewitalizacja – szansa dla Wieleń

Program Rewitalizacji to dokument, który swoim zadaniem obejmuje nie tylko zadania inwestycyjne, leczem zasobowe, ale w nim rozważania mają rozwiązywać problemy społeczne. Już w tym celu diagnoza obszarów, które mają zostać objęte Programem Rewitalizacji Wieleń (opracowana o nich w artykule – przyp. red.) wykazuje, że wstrząs tam zjawiska społeczne o negatywnym wpływie na środowisko życia społecznego, a z tym wiąże się niski poziom aktywności gospodarczej i postępująca bieda społeczna.

Odnosząc się do tego także sprawozdanie starszego społecznika, wywar postaw przetrwania i narodził się. Negatywne zjawiska obserwujemy również w sferze funkcjonalno-organizacyjnej (zmniejszenie jakości i kamieniste, upośledzenie budownictwa mieszkalnego, brak centrum miasta), gospodarczej (brak miejsca handlowego z prawidłowym adresem, niski poziom usług i oferty rekreacyjnej) oraz środowiskowej (degradacja środowiska po byłej trawie i ulicy).

Przed złożeniem wniosku w gminie opracowano wstępny analizę i diagnozę obszaru zdegradowanego. Aby to uczynić, w magistracie powołano Zespół ds. przygotowania i przeprowadzenia rewitalizacji, w skład którego weszli: urzędnicy, dyrektor jednostki samorządowej, przedstawiciele przedsiębiorców, oświaty, komisariat policji, OPS, PUP, organizacja obywatelskich, grup informacyjnych, historycy i liderzy lokalni. Pracami Zespołu od początku kierowała Krystyna Hupner – sekretarz Gminy Wieleń. Od początku zespół zajął się diagnozowaniem terenu. We wniosku wskazano na zjawiska kryzysowe w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Program Rewitalizacji, a potem konkretne inwestycje – mają to wszystko zmienić. Elżbieta Rybarczyk zapewnia, że dołoży wszelkich starań, aby wygląd Wieleń stał się wizerunkowo atrakcyjnym. DD

Spotkanie w sprawie rewitalizacji odbywa się w ratuszowym

Mieszkańcy ogółt miasta (zgrupowani i ulicy Kościuski) na pierwszy obraz sięły w wstępnej koncepcji rewitalizacji

SZANSA NA INWESTYCJE

Iszacje w tym roku (tj. w IV kwartale) zostanie ogłoszony konkurs w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. dedykowany gminom, które do jesieni 2017 roku opracują Program Rewitalizacji. Do podziału będzie 130 mln zł na konkretne inwestycje czy zadania przewidziane do rewitalizacji. Podstawą do przyznania wsparcia będzie dobrze napisany Program, który wcześniej będzie miał zostać zaakceptowany przez Urząd Marszałkowski w Poznaniu, a następnie (do 31 października br.) uchwalony przez radnych. Samorząd od dwóch lat przygotowywał się do rewitalizacji. Jesz-

Buletyn Informacyjny Gminy Wieleń

ROZWOJ

Rewitalizacja – to nie tylko zmiana wizerunku miasta

Wieleń powinien wykorzystać potencjał rzeki Noteć, a zwłaszcza jej wyjątkowe położenie. Symbolizuje „dwa brzozy” mają przestać dzielić, a zacząć łączyć mieszkańców. Takie głosy pojawiły się podczas pierwszych konsultacji społecznych Programu Rewitalizacji.

Po zakończeniu wstępnego półrocznego etapu Wieleń została włączona w gronie Polski i administracji połączone z częścią polskimi. Ten fakt jest dość powszechnie znany wśród mieszkańców Wieleń. Niestety, mimo upływu ponad 70 lat nadal istnieją podziały w warstwie społecznej i urbanistycznej. Miasto pod względem układu urbanistycznego jest „odwrócone” od rzeki. Pasy zabudowy są niezagospodarowane, a do wiadomości stanowią też swego rodzaju „zaplecze” dla najbliższych podziałów gospodarko-domowych – tam bowiem składowano drewno.

BULWARY NAD NOTECIĄ

Ta koncepcja przewidywała zmianę. Droga edycja Planu Lokalnego, która odbyła się nad Notecią, to dowód na to, że nadbrzeże może być zadbane i służyć społeczeństwu. Plan miasta, który jeszcze dalej. Burmistrz Elżbieta Rybarczyk prowadzi rozmowy z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej (RZGW) w kwestii społeczno-wodnej. Zarządka jest pozytywnie nastawiony do pomysłom na powstanie przystani wodnej i bulwarów. Trwają również rozmowy z firmą ENEA w sprawie ewentualnego oddziaływania bulwarów oraz z Urzędem Marszałkowskim w Poznaniu (z Departamentem Turystyki i Sportu) w kwestii Wielkiej Pełni i stworzenia w Wieleń kąpielowego przystani wodnej, która mogłaby powstać w pobliżu Przedsiebiorstwa Komunalnego „Noteć”. Nadbrzeże jest tam szerokie, a miejsce rozwijające.

NIE TYLKO ZMIANY WIZERUNKOWE

To na razie plany, które dopiero za jakiś czas mogą ucieleścić się. Do tego potrzebny jest jednak dobry Program Rewitalizacji i na tym etapie samorząd wieleński najbardziej się koncentruje. Zmiany wizerunkowe miasta to tylko jeden z aspektów rewitalizacji. Znaczenie wahać się są kwestie społeczne (integracja lokalnej społeczności, likwidacja ubóstwa czy zmniejszenie przestępczości). W długim czasie przygotowania na potrzeby Programu Rewitalizacji (we współpracy z Fundacją Barika) zwrócone uwagę na podziały społeczne i mentalnościowe mieszkańców. Dostrzeżenie się widać w tym grodzie wieloletnim. Planowane wzniesienie i brak integracji. Ponadto w gminie ma być duże bezrobocie, więdnące społeczeństwo jest w wielu podziałach i małe przyrost naturalny. Powody są różne, na przykład migracja

mieszkańców do innych części kraju lub z granicy. Na te problemy w szczególności musi odpowiadać rewitalizacja. Aby tak się stało, trzeba zainicjować proces zmian w mentalności mieszkańców, choćby w nich nastawienie do poszerzenia miejsca publicznego.

Miasto odniosło w tym zakresie mały sukces, gdyż udało się uporządkować i oczyścić teren nad Notecią jeszcze przed Targami Produktu Lokalnego. Wskazano pomysł – nie było to łatwe. W tym celu trzeba było zaangażować mieszkańców, podjąć po wykonaniu pracy ludzie zachęcić, że nad rzeką może być ładnie

burmistrz Elżbieta Rybarczyk i dodaje, że zainicjowanie Programu Rewitalizacji umożliwi Gminie Wieleń przywołanie wsparcia finansowego, w tym z WPKP 2014+ (na realizację konkretnych przedsięwzięć infrastrukturalnych).

Samorząd wieleński już przygotował się do tego typu inwestycji, w szczególności pod względem planistycznym i formalnym – posiada obowiązujący plan zagospodarowania przestrzennego, a także strategię rozwoju. W każdym z tych dokumentów rzeka Noteć odgrywa ważny rolę. DD

W wywiadzie zburmistrz Wieleń, Elżbieta Rybarczyk, przywołuje przykład bulwarów nad Notecią

Wieleń chce być kalifornijskim miastem w Polsce „zróżnicowane brzozy” do rzeki i korzystnie z potencjału, jaki stwarza jego wyjątkowe położenie. Rewitalizacja pozwoli wybiłować nowe trendy, ale nie z ogółt tylko ze wspólnoty dorosłych i dzieci.

Z UNIJNYM WSPARCIEM

Zakończenie prac nad programem planowania jest pod koniec września 2017 roku. Po drodze przewidziane są kolejne spotkania z mieszkańcami (więcej na temat terminów spotkań w ramce obok – przyp. red.). – Doszliśmy już do etapu, w którym miasto, które ma być bardziej rozwinione i atrakcyjne. Życie zaczęło się widać w tym grodzie wieloletnim. Planowane wzniesienie i brak integracji. Ponadto w gminie ma być duże bezrobocie, więdnące społeczeństwo jest w wielu podziałach i małe przyrost naturalny. Powody są różne, na przykład migracja

MIESZKAŃCY MAJĄ GŁOS – SKONSULTUJĄ PROGRAM REWITALIZACJI JUŻ TERAZ!

Do 27 lipca br. potrądy konsultacje Programu Rewitalizacji. Pierwszą i drugą sesję tematyczną w sprawie rewitalizacji w Wieleń. W ramach projektu specjalny formularz (na 100 pytań) na temat rewitalizacji jest dostępny na stronie internetowej Gminy Wieleń. W ramach konsultacji na stronie Urzędu Miejskiego w Wieleń (ul. Sadowa 54, tel. 770 70 70 70) i w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu (ul. Śródka 10, tel. 61 26 26 26) można wyrazić swoje uwagi i sugestie. W ramach konsultacji na stronie Urzędu Miejskiego w Wieleń (ul. Sadowa 54) i w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu (ul. Śródka 10) można wyrazić swoje uwagi i sugestie. W ramach konsultacji na stronie Urzędu Miejskiego w Wieleń (ul. Sadowa 54) i w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu (ul. Śródka 10) można wyrazić swoje uwagi i sugestie.

Źródło: Buletyn Informacyjny Gminy Wieleń (nr 1/2017 kwiecień 2017 oraz 2/2017 lipiec 2017)

W wyniku prowadzonych spotkań udało się stworzyć założenia przedsięwzięć, których realizacja poprawi sytuację społeczności lokalnej. Większość planowanych projektów realizowana będzie dzięki współdziałaniu kilku podmiotów. Ponadto do Programu zostały zgłoszone przedsięwzięcia realizowane przez prywatnych inwestorów - Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Wieleńiu oraz właściciela Pałacu Sapiehów.

Opisane sposoby włączenia społeczności lokalnej na wstępnych etapach procesu rewitalizacji wpłynęły na wysoki poziom społecznej akceptacji konsultowanych kwestii. Dzięki licznym działaniom informacyjnym mieszkańcy gminy poznali podstawowe założenia procesu rewitalizacji i będą gotowi do aktywnego włączenia się w planowane przedsięwzięcia. Podsumowując, należy zaznaczyć, że na etapie opracowywania Programu zagwarantowano udział w jego tworzeniu szerokiego grona interesariuszy, który zapewniony będzie także na etapie wdrażania Programu.

Proces rewitalizacji zarządzany będzie przez Zespół ds. przygotowania i przeprowadzenia rewitalizacji, który tworzą przedstawiciele podmiotów podległych gminie, a także przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i lokalni liderzy. Szczegółowo skład i kompetencje Zespołu zostały opisane w rozdziale 13. System zarządzania programem rewitalizacji.

Wszystkie informacje o uchwaleniu Programu, postępach w realizacji przedsięwzięć, wynikach prowadzonego monitoringu oraz wszelkich kwestiach związanych z tematem rewitalizacji będą przekazywane do publicznej wiadomości za pośrednictwem strony internetowej.

Aby zobrazować mieszkańcom gminy planowane zmiany infrastrukturalne, we współpracy z lokalnymi artystami, stworzona została makieta obszaru. Po uchwaleniu Programu gotowa makieta zostanie umieszczona w przestrzeni publicznej, dzięki czemu mieszkańcy będą mieli do niej swobodny dostęp.

RYSUNEK 56. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA – PRACE NAD MAKIETĄ OBSZARU REWITALIZACJI

Źródło: fotografie własne

Przedmiotowa ankieta wykorzystana została również w czasie kampanii informacyjnej prowadzonej na końcowym etapie opracowania Programu. W ramach kampanii przygotowano i rozwieszono w przestrzeni publicznej plakaty prezentujące planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Na grafikach przedstawiono miejsca, które zostaną poddane modernizacji. Celem kampanii było zainteresowanie mieszkańców gminy procesem rewitalizacji oraz zachęcenie ich do regularnego śledzenia postępów we wdrażaniu założeń Programu.

RYSUNEK 57. PRZYKŁADOWE PLAKATY PODSUMOWUJĄCE PRACE NAD PROGRAMEM

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym przejawem partycypacji społecznej na etapie wdrażania założeń Programu będzie udział społeczności w poszczególnych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych. Rola mieszkańców została szczegółowo opisana kartach projektów, m. in. poprzez udział społeczności w realizacji niektórych etapów przedsięwzięć, obsługę nowopowstałej infrastruktury, czy uczestnictwo w zaplanowanych projektach miękkich.

Mając na względzie powyższe należy uznać, że udział społeczności lokalnej został zapewniony na każdym etapie planowanego procesu rewitalizacji.

13. SYSTEM ZARZĄDZANIA PROGRAMEM REWITALIZACJI

Zarządzanie procesem rewitalizacji jest zadaniem trudnym zarówno ze względu na wielosektorowość podmiotów odpowiedzialnych za realizację przedsięwzięć, zakres tematyczny projektów, różne okresy realizacji zadań jak i odmienność źródeł finansowania. Z tego powodu konieczne jest stworzenie takiego systemu zarządzania planowanym procesem rewitalizacji, który umożliwi osiągnięcie zamierzonych efektów.

13.1. WDRAŻANIE

Prawidłową koordynację realizacji przedsięwzięć zapewni zespół składający się z ekspertów zajmujących się różnymi płaszczyznami funkcjonowania gminy. Zespół ds. przygotowania i przeprowadzenia rewitalizacji został powołany 23.03.2017 r. przez Burmistrza Wielenia. Pierwotnie Zespół składał się jedynie z przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Wieleniu, Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Wieleniu i Administracji Budynków Komunalnych w Wieleniu. Członkowie Zespołu zostali wybrani z uwzględnieniem wiedzy, doświadczenia i kompetencji, które są przydatne w sprawnym zarządzaniu Programem. Osoby tworzące zespół doskonale znają środowisko lokalne i problemy z jakimi zmagają się obszar rewitalizacji, a także potrzeby, których zaspokojenie doprowadzi do poprawy sytuacji społeczności lokalnej.

RYСУNEK 58. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - SPOTKANIE ZESPOŁU DS. REWITALIZACJI 15.09.2017

Źródło: archiwum fotograficzne Urzędu Miejskiego w Wieleniu

Już na etapie opracowywania założeń niniejszego Programu członkowie Zespołu nawiązali współpracę z przedstawicielami innych instytucji, w związku z czym podjęto decyzję o poszerzeniu składu Zespołu. Z tego powodu skład Zespołu uległ modyfikacjom i obecnie funkcjonuje w oparciu o następującą strukturę:

- ❖ Przewodniczący Zespołu – będzie nim Sekretarz Gminy Wielień. Do głównych zadań Przewodniczącego należeć będzie koordynacja pracy Zespołu, organizacja konsultacji społecznych i spotkań z interesariuszami procesu rewitalizacji;

- ❖ Zastępca Przewodniczącego Zespołu – powołany przez Burmistrza Wielka, będzie odpowiedzialny za merytoryczną koordynację wykonywanych przez Zespół działań, w szczególności w zakresie poszukiwania zewnętrznych źródeł finansowania planowanych przedsięwzięć;
- ❖ Specjaliści ds. Rewitalizacji – zostaną powołani przez Burmistrza Wielka. Grupa specjalistów będzie składać się przede wszystkim z dotychczasowych członków Zespołu oraz przedstawiciela Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielku. Zadaniem specjalistów będzie: nadzór nad realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym szukanie dostępnych zewnętrznych źródeł finansowania i przygotowywanie dokumentacji aplikacyjnej, pozyskiwanie danych niezbędnych do opracowywania raportów z realizacji założeń Programu, przygotowywanie raportów. Na podstawie raportów specjaliści będą dokonywać oceny aktualności założeń Programu, na jej podstawie zgłaszać będą propozycje nowych projektów. Specjaliści odpowiedzialni będą również za prowadzenie działalności informacyjno-promocyjnej oraz edukacyjnej w kwestiach związanych z rewitalizacją gminy. Do zadań specjalistów należeć będzie także przyjmowanie i opiniowanie propozycji zgłaszanych przez przedstawicieli społeczności lokalnej;
- ❖ Doradcy ds. Rewitalizacji – będą wsparciem merytorycznym dla pozostałych członków Zespołu w zakresie działalności, w której mają doświadczenie. Doradcy poza udziałem w spotkaniach Zespołu będą zajmować się opiniowaniem proponowanych wniosków i przedsięwzięć, zgłaszaniem własnych pomysłów na nowe projekty oraz prowadzeniem działalności informacyjno-promocyjnej w swoim otoczeniu. Doradcami ds. rewitalizacji będą mogli zostać przedstawiciele organizacji pozarządowych, liderzy lokalni, sołtysi rewitalizowanych sołectw, członkowie rad sołeckich i osiedlowych itd.
- ❖ Przedstawiciele lokalnej społeczności – będą to mieszkańcy w szczególności obszaru rewitalizacji, ale również pozostali mieszkańcy gminy

Zarówno specjaliści jak i doradcy posiadać będą głos decyzyjny, natomiast uczestnictwo przedstawicieli społeczności lokalnej będzie miało charakter doradczy. Chętni członkowie społeczności lokalnej będą zapisywać się do newslettera, za pośrednictwem którego będą informowani o posiedzeniach Zespołu oraz bieżących pracach.

Uczestnictwo w pracach Zespołu będzie miało charakter społeczny. Prace Zespołu odbywać się będą w formie posiedzeń, w składzie i terminie uzależnionym od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na kwartał. Niezależnie od terminów posiedzeń Zespołu, przewiduje się możliwość roboczych konsultacji Przewodniczącego z poszczególnymi członkami Zespołu.

Do kompetencji Zespołu należeć będzie:

- ❖ działalność promocyjno-informacyjna i edukacyjna, w tym aktualizacja strony internetowej,
- ❖ utrzymywanie stałego kontaktu z interesariuszami procesu rewitalizacji, prowadzenie aktywnej współpracy z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi przedsiębiorcami,
- ❖ przyjmowanie i opiniowanie wniosków i propozycji nowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych od przedstawicieli społeczności lokalnej,
- ❖ identyfikowanie potencjalnych problemów i zagrożeń dla osiągnięcia założonych efektów,
- ❖ nadzór nad realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- ❖ pozyskiwanie danych niezbędnych do oszacowania wskaźników produktu i rezultatu poszczególnych projektów oraz wskaźników oddziaływania,
- ❖ monitorowanie i ocena stopnia realizacji Programu,
- ❖ zgłaszanie nowych propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- ❖ składanie wniosków o aktualizację Lokalnego Programu Rewitalizacji do Burmistrza Wielka, przygotowanie aktualizacji Programu,
- ❖ sporządzanie do końca marca raportów okresowych z realizacji Programu w roku ubiegłym
- ❖ sporządzenie raportu końcowego, dokonanie ewaluacji ex-post.

Dokumentacja dotycząca pracy Zespołu będzie prowadzona i przechowywana przez pracowników Urzędu Miejskiego w Wielku. Kadencja Zespołu będzie tożsama z okresem obowiązywania niniejszego Programu, a jej podsumowaniem będzie opracowanie i zaprezentowanie raportu końcowego.

13.2. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring polega na stałej obserwacji postępów z realizacji zaplanowanych przedsięwzięć wraz z kontrolą zakładanych efektów. Dobrze zaplanowany system monitoringu pozwala na identyfikację zagrożeń, które mogłyby uniemożliwić osiągnięcie zaplanowanych celów, a także zmian w otoczeniu Programu. Dzięki temu możliwe będzie przedsięwzięcie działań naprawczych oraz uniknięcie dezaktualizacji założeń Programu.

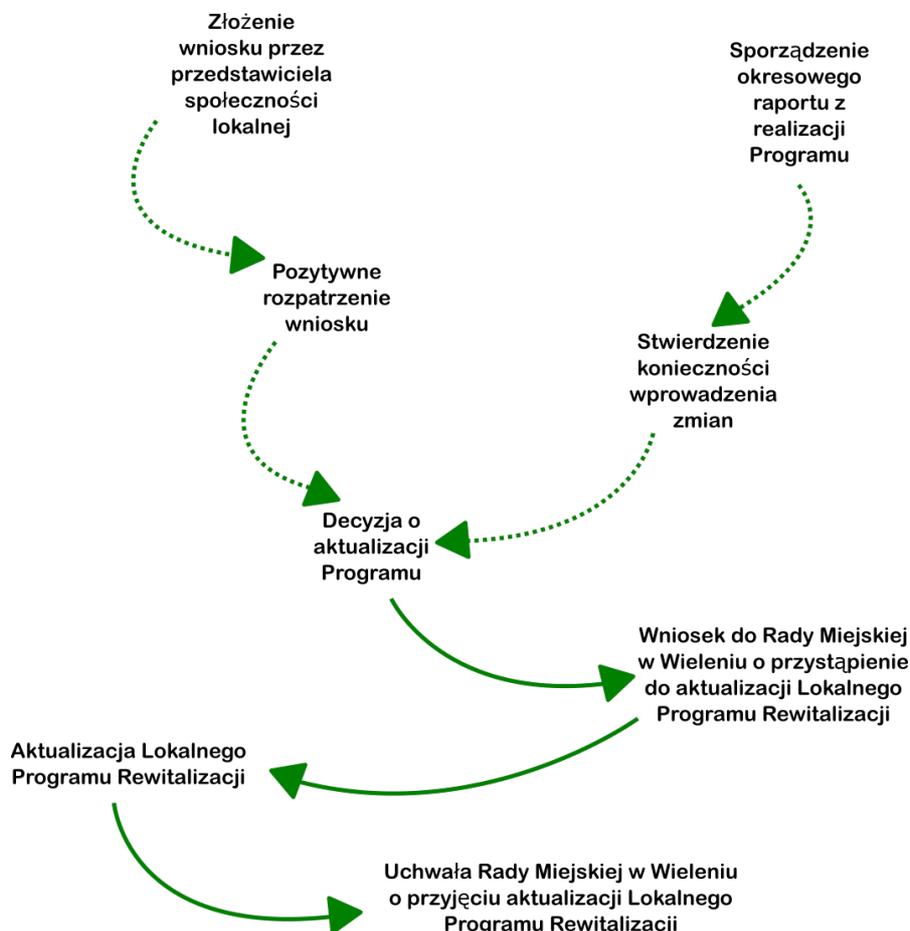
Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wielka jest dokumentem posiadającym stosunkowo długi horyzont czasowy, z tego powodu należy mieć świadomość, że w czasie jego obowiązywania sytuacja może się znacząco zmienić w stosunku do stanu z okresu, kiedy dokument był tworzony. Zachodzące zmiany mogą zarówno być efektem realizowanych przedsięwzięć jak i zmian zachodzących w gminie, regionie czy kraju. W związku z powyższym konieczne jest opracowanie systemu wprowadzania zmian w Programie.

Inicjatorem aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji może być zarówno członek Zespołu ds. Rewitalizacji jak i przedstawiciel społeczności lokalnej. Wprowadzanie zmian do Programu przebiegać będzie w oparciu o poniższy schemat.

RYSUNEK 59. SCHEMAT WPROWADZANIA ZMIAN DO LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Źródło: opracowanie własne

Monitoring Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wielka prowadzony będzie w oparciu o trzy rodzaje wskaźników. Pierwszą grupę wskaźników tworzyć będą tzw. wskaźniki produktu i rezultatu, które przypisane zostały do każdego przedsięwzięcia podstawowego w kartach projektu zamieszczonych w rozdziale 9. Katalog przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Kolejna grupa składa się ze wskaźników osiągnięcia celów strategicznych. Ostatnia grupa wskaźników to wskaźniki oddziaływania realizacji Programu. Niektóre z wykorzystanych wskaźników realizacji celów oraz oddziaływania Programu są tożsame. Zaproponowane mierniki pozwolą na przeprowadzenie skutecznej analizy, ponieważ uwzględniają specyfikę planowanych przedsięwzięć, a także charakteryzują je następujące właściwości:

- ❖ Trafność - są dostosowane do charakteru działań i oczekiwanych rezultatów ich realizacji,

- ❖ Mierzalność – wyraża się je za pomocą wartości liczbowych, które umożliwiają ich weryfikację,
- ❖ Wiarygodność – są zdefiniowane w sposób niepowodujący trudności z ich interpretacją i weryfikacją,
- ❖ Dostępność – są możliwe do wygenerowania, istnieje możliwość pozyskania danych do ich oszacowania.

W poniższej tabeli dokonano zestawienia wskaźników służących pomiarowi realizacji celów strategicznych rewitalizacji gminy Wieleń.

TABELA 12. PROPONOWANE WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW REWITALIZACJI GMINY WIELEŃ

Cel rewitalizacji	Miernik realizacji	Oczekiwana tendencja
1. Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo	Liczba osób biorących udział w organizowanych wydarzeniach	↗
	Liczba osób zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej	↗
	Liczba wydarzeń/ działań realizowanych z inicjatywy mieszkańców	↗
2. Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej	Udział osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	↘
	Udział uczniów korzystających z dożywiania w ogólnej liczbie uczniów	↘
	Udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	↘
	Udział uczniów z trudnościami w nauce w ogólnej liczbie uczniów	↘
	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	↗
3. Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do mieszkania i odwiedzania	Odsetek spadku liczby ludności	↘
	Powierzchnia zmodernizowanych przestrzeni publicznych	↗
	Liczba budynków mieszkalnych po termomodernizacji	↗
	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych przestrzeni publicznych	↗

Źródło: opracowanie własne

O skuteczności działań realizowanych w ramach niniejszego Programu świadczyć będzie poprawa sytuacji obszaru rewitalizacji, a w związku z tym obszaru zdegradowanego oraz całej gminy Wieleń. Zidentyfikowanie zachodzących w analizowanym okresie możliwe będzie dzięki ponownemu oszacowaniu wartości wskaźników degradacji użytych w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego gminy Wieleń. Monitoring wartości wskaźników degradacji prowadzony więc będzie dla obszaru całej gminy, obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Dzięki temu możliwe będzie badanie sytuacji zarówno na obszarze, na którym realizowane będą działania jak i w jego otoczeniu. Działania zaplanowane do

realizacji w ramach niniejszego dokumentu nie mają bezpośredniego wpływu na zmianę wszystkich analizowanych wskaźników. Mimo tego zakłada się, że ograniczanie występowania najistotniejszych problemów pośrednio wpłynie na kompleksową poprawę sytuacji obszaru rewitalizacji i gminy.

Dane niezbędne do obliczenia wartości wskaźników oddziaływania pozyskiwane będą z tych samych źródeł, z których pozyskano je w celu przeprowadzenia analizy wskaźnikowej służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego gminy Wieleń, tj.: Urzędu Miejskiego w Wieleniu, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieleniu, Komisariatu Policji w Wieleniu, Powiatowego Urzędu Pracy w Czarnkowie oraz gminnych szkół podstawowych oraz gimnazjalnych (do czasu wygaszenia ich działalności).

TABELA 13. WSKAŹNIKI ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI PROCESU REWITALIZACJI W GMINIE WIELEŃ

Nazwa wskaźnika	Wartość początkowa dla obszaru rewitalizacji	Wartość początkowa dla obszaru zdegradowanego	Wartość początkowa dla gminy	Indencja Oczekiwana
Sfera społeczna				
W1: odsetek spadku liczby ludności w okresie 5-letnim	5,79	4,65	2,22	↘
W2: liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym	30,57	0,01	28,84	↘
DW2: dynamika wskaźnika W2 w okresie 5-letnim	149,78	154,78	149,81	↘
W3: udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców	19,23	19,28	19,98	↗
DW3: dynamika wskaźnika W3 w okresie 5-letnim	58,94	63,22	69,03	↗
W4: udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie mieszkańców	3,83	3,47	3,25	n.d.
W5: udział osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	13,87	13,29	9,49	↘
DW5: dynamika wskaźnika W5 w okresie 5-letnim	97,47	91,45	78,32	↘
W6: udział uczniów korzystających z dożywiania w ogólnej liczbie uczniów	18,69	16,50	11,70	↘
W7: udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	2,99	3,43	2,47	↘
W8: udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	42,22	48,02	43,41	↘
W9: udział uczniów z trudnościami w nauce w ogólnej liczbie uczniów	16,72	21,67	21,36	↘
W10: udział uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych w ogólnej liczbie uczniów	40,66	38,97	48,77	↗
W11: liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,04	1,05	0,67	↘

Nazwa wskaźnika	Wartość początkowa dla obszaru rewitalizacji	Wartość początkowa dla obszaru zdegradowanego	Wartość początkowa dla gminy	Tendencja Oczekiwana
W12: liczba stwierdzonych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	6,17	8,59	4,90	↘
W13: liczba stwierdzonych wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	9,42	8,39	4,82	↘
Sfera gospodarcza				
W14: liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 mieszkańców	5,62	5,40	5,13	↗
Sfera środowiskowa				
W15: udział osób deklarujących selektywną zbiórkę odpadów w ogólnej liczbie mieszkańców	18,42	20,66	31,23	↗
W16: udział budynków mieszkalnych z azbestowym pokryciem dachu w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	3,34	3,63	3,90	↘
Sfera techniczna				
W17: udział zabytkowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	38,70	29,81	15,76	n.d.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna				
W18: liczba ogólnodostępnych placów zabaw w przeliczeniu na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	0,68	1,32	1,01	↗

Źródło: opracowanie własne

Rewitalizacja jest procesem, którego pozytywne efekty nie zachodzą natychmiast po zakończeniu realizacji przedsięwzięć. Z tego powodu uzasadnione jest, żeby badanie wartości wskaźników oddziaływania miało miejsce również po zakończeniu obowiązywania Programu.

14. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokumentów strategicznych i operacyjnych gminy wynika z art. 46 i 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016 r., poz. 353 ze zm.). W ramach prac nad niniejszym dokumentem Burmistrz Wielenia 4 września 2017 r. zwrócił się z pismami o znaku PRiFZ.041.6.2017 do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z wnioskiem o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wieleń”.

W odpowiedzi na wyżej wymieniony wniosek Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z dnia 18.09.2017 r. – znak DN-NS.9012.1442.2017 uzgodnił pozytywnie możliwość odstąpienia od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wieleń. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w piśmie z dnia 31.10.2017 r. – znak WOO-III.410.764.2017.JM1.3 poinformował, że projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wieleń nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie gminy Wieleń.....	6
Rysunek 2. Podział gminy Wieleń na jednostki analityczne.....	19
Rysunek 3. Liczba mieszkańców gminy Wieleń (zameldowanych na pobyt stały i czasowy) w latach 2010 - 2016.....	25
Rysunek 4. Odsetek spadku liczby ludności pomiędzy rokiem 2011 a 2016 w danej jednostce analitycznej.....	26
Rysunek 5. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce analitycznej.....	27
Rysunek 6. Struktura wieku mieszkańców gminy Wieleń w latach 1995-2015.....	28
Rysunek 7. Dynamika wskaźnika W2 pomiędzy rokiem 2011 a 2016 w danej jednostce analitycznej.....	28
Rysunek 8. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców w danej jednostce analitycznej.....	29
Rysunek 9. Dynamika wskaźnika W3 pomiędzy rokiem 2011 a 2016 w danej jednostce analitycznej.....	30
Rysunek 10. Udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie mieszkańców w danej jednostce analitycznej.....	31
Rysunek 11. Udział osób korzystających z formy pieniężnej zasiłków pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców w danej jednostce analitycznej.....	32
Rysunek 12. Dynamika wskaźnika W5 pomiędzy rokiem 2011 a 2016 w danej jednostce analitycznej.....	33
Rysunek 13. Udział uczniów korzystających z dożywiania w ogólnej liczbie uczniów w danej jednostce analitycznej.....	34
Rysunek 14. Udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce analitycznej.....	35
Rysunek 15. Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w danej jednostce analitycznej.....	36
Rysunek 16. Porównanie średnich wyników Sprawdzianu Szóstoklasisty w gminie Wieleń, powiecie czarnkowsko-trzcianeckim i województwie wielkopolskim w latach 2003-2016.....	37
Rysunek 17. Udział uczniów z trudnościami w nauce w ogólnej liczbie uczniów w danej jednostce analitycznej.....	38
Rysunek 18. Udział uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych w ogólnej liczbie uczniów w danej jednostce analitycznej.....	39
Rysunek 19. Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców w danej jednostce analitycznej.....	40
Rysunek 20. Liczba stwierdzonych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce analitycznej.....	41
Rysunek 21. Liczba stwierdzonych wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce analitycznej.....	42

Rysunek 22. Ważony sumaryczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej w danej jednostce analitycznej.....	43
Rysunek 23. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 mieszkańców w danej jednostce analitycznej.....	44
Rysunek 24. Udział osób deklarujących selektywną zbiórkę odpadów w ogólnej liczbie mieszkańców w danej jednostce analitycznej.....	45
Rysunek 25. Udział budynków mieszkalnych z azbestowym pokryciem dachu w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych w danej jednostce analitycznej.....	46
Rysunek 26. Udział zabytkowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych w danej jednostce analitycznej.....	47
Rysunek 27. Liczba ogólnodostępnych placów zabaw w przeliczeniu na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w danej jednostce analitycznej.....	48
Rysunek 28. Granice obszaru zdegradowanego gminy Wieleń.....	50
Rysunek 29. Obszar rewitalizacji gminy Wieleń.....	52
Rysunek 30. Podobszar rewitalizacji A.....	53
Rysunek 31. Fotografie historyczne obszaru rewitalizacji.....	54
Rysunek 32. Problemy występujące w gospodarstwach domowych otrzymujących formę pieniężną świadczenia pomocy społecznej.....	60
Rysunek 33. Dokumentacja fotograficzna - przykłady czynów społecznie niepożądanych (podobszar A).....	63
Rysunek 34. Dokumentacja fotograficzna - niezadowolający stan techniczny budynków mieszkalnych (podobszar A).....	67
Rysunek 35. Dokumentacja fotograficzna – chodniki (podobszar A).....	68
Rysunek 36. Dokumentacja fotograficzna - przykłady barier dla osób niepełnosprawnych (podobszar A).....	69
Rysunek 37. Dokumentacja fotograficzna - Nowe Miasto (podobszar A).....	70
Rysunek 38. Dokumentacja fotograficzna - teren targowiska (podobszar A).....	70
Rysunek 39. Dokumentacja fotograficzna - nabrzeże rzeki Noteć (podobszar A).....	71
Rysunek 40. Dokumentacja fotograficzna - Pałac Sapiearów (podobszar A).....	72
Rysunek 41. Dokumentacja fotograficzna – część zabytkowego zespołu dworsko-folwarcznego Arntowo (podobszar A).....	72
Rysunek 42. Dokumentacja fotograficzna - zabytkowa obora (podobszar A).....	73
Rysunek 43. Dokumentacja fotograficzna - stan zabudowy podobszaru B.....	74
Rysunek 44. Dokumentacja fotograficzna - stan dróg (podobszar B).....	74
Rysunek 45. Dokumentacja fotograficzna - okolica sali wiejskiej w Dębogórze (podobszar B).....	75
Rysunek 46. Dokumentacja fotograficzna - infrastruktura sportowo-rekreacyjna Szkoły Podstawowej w Dzierżążnie Wielkim (podobszar B).....	76
Rysunek 47. Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych.....	79
Rysunek 48. Schemat przedstawiający miejsca realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	120
Rysunek 49. Uproszczona drabina partycypacji społecznej.....	133

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieleń na lata 2017-2023

Rysunek 50. Dokumentacja fotograficzna - spotkanie z mieszkańcami 22.04.2017.....	134
Rysunek 51. Dokumentacja fotograficzna - punkt konsultacyjny w czasie II Targów Produktu Lokalnego 4.06.2017.....	135
Rysunek 52. Dokumentacja fotograficzna - grupowe wywiady pogłębione 13.07.2017.....	137
Rysunek 53. Zaproszenie do udziału w badaniu ankietowym opublikowane na portalu społecznościowym Facebook.....	138
Rysunek 54. Dokumentacja fotograficzna – webinarium 23.07.2017.....	139
Rysunek 55. Artykuły informacyjne o planowanych działaniach.....	140
Rysunek 56. Dokumentacja fotograficzna – prace nad makietą obszaru rewitalizacji.....	141
Rysunek 57. Przykładowe plakaty podsumowujące prace nad Programem.....	142
Rysunek 58. Dokumentacja fotograficzna - spotkanie Zespołu ds. Rewitalizacji 15.09.2017.....	143
Rysunek 59. Schemat wprowadzania zmian do Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	146

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności gminy Wieleń w latach 2010 - 2016.....	7
Tabela 2. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON funkcjonujących na terenie gminy Wieleń w latach 2010-2016.....	8
Tabela 3. Charakterystyka jednostek analitycznych gminy Wieleń.....	20
Tabela 4. Współwystępowanie problemów w jednostkach analitycznych gminy Wieleń.....	49
Tabela 5. Porównanie wartości wskaźników degradacji obszaru i podobszarów rewitalizacji ze średnią.....	56
Tabela 6. Podsumowanie skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.....	77
Tabela 7. Powiązanie celów i kierunków działań rewitalizacyjnych z celami Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Wieleń na lata 2015-2024.....	80
Tabela 8. Powiązania celów i kierunków działań rewitalizacyjnych z celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wieleń na lata 2015-2022.....	82
Tabela 9. Indykatywne ramy finansowe procesu rewitalizacji.....	117
Tabela 10. Oddziaływanie poszczególnych przedsięwzięć na obszary problemowe.....	122
Tabela 11. Wykaz zrealizowanych przedsięwzięć o charakterze rewitalizacyjnym współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych.....	129
Tabela 12. Proponowane wskaźniki realizacji celów rewitalizacji gminy Wieleń.....	147
Tabela 13. Wskaźniki oddziaływania realizacji procesu rewitalizacji w gminie Wieleń.....	148

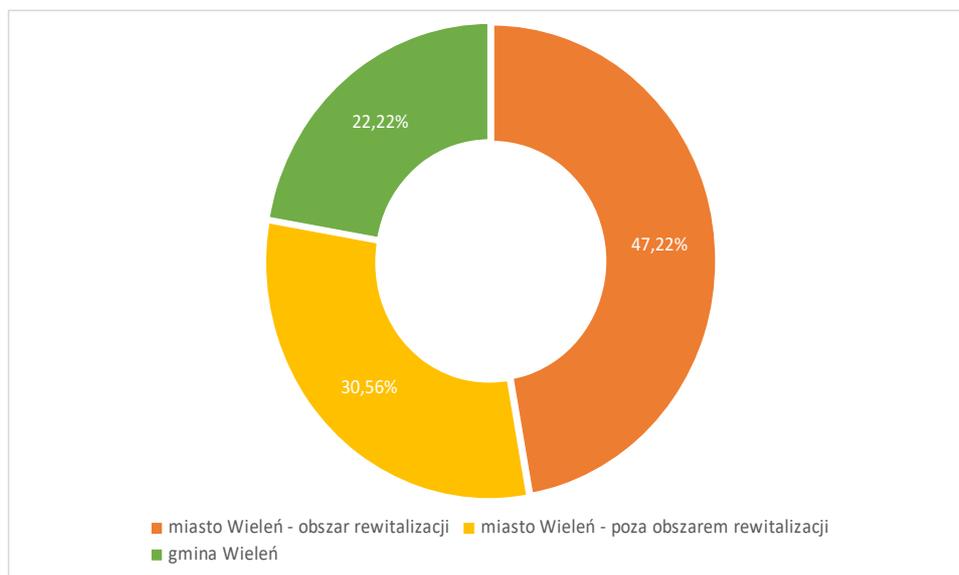
ZAŁĄCZNIK NR 1 WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO

Badanie ankietowe skierowane do mieszkańców gminy Wieleń miało na celu poznanie opinii społeczności lokalnej na temat obszaru rewitalizacji, wspólną identyfikację potencjałów rozwojowych, wskazanie obszarów problemowych oraz poznanie oczekiwań mieszkańców.

Charakterystyka próby

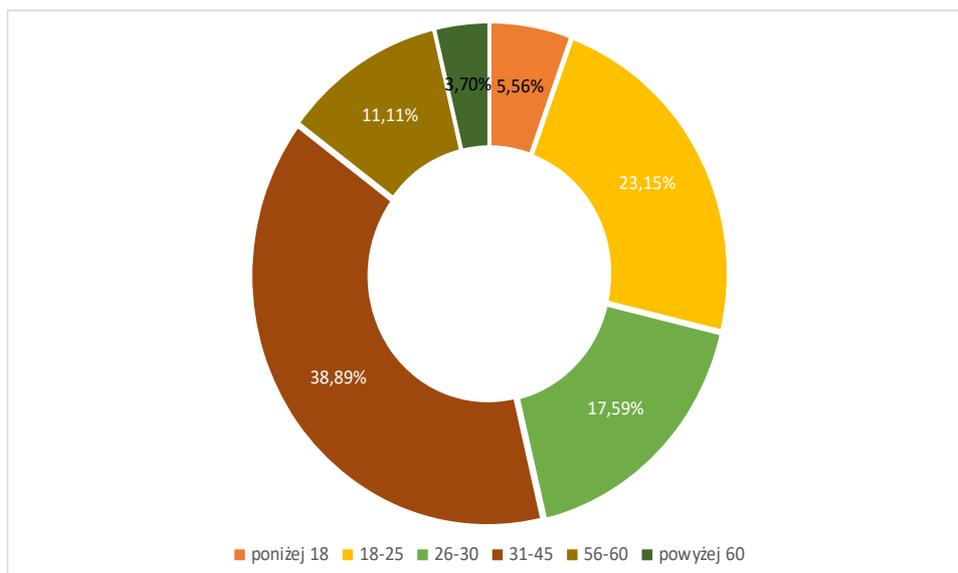
Ankieta była anonimowa i składała się z 10 pytań oraz metryczki, na podstawie której określona została struktura: płci, wieku, miejsca zamieszkania i wykształcenia respondentów. Badanie skierowane było do mieszkańców miasta i gminy Wieleń. Ankietyzacja prowadzona była podczas II Targów Produktu Lokalnego Miasta i Gminy Wieleń „Z NATURY NAJLEPSZE” 4 czerwca 2017 roku oraz za pośrednictwem formularza elektronicznego.

Kwestionariusz wypełniło 108 osób, spośród których 54% stanowiły kobiety, a 46% mężczyźni. Prawie połowa ankietowanych (47,22%) mieszka na obszarze rewitalizacji, 30,56% zamieszkuje miasto Wieleń poza obszarem rewitalizacji, a 22,22% obszar wiejski gminy Wieleń.

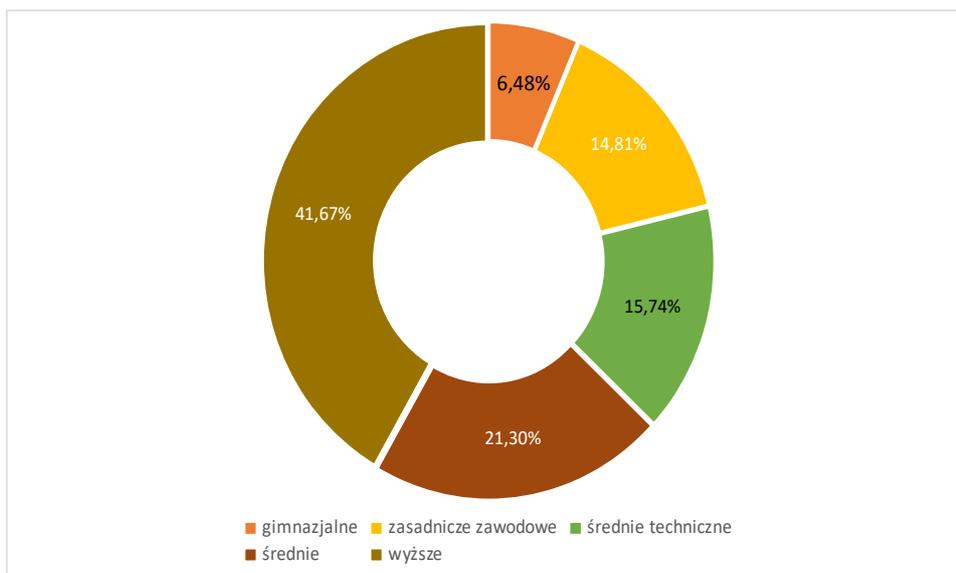

Najliczniej reprezentowaną grupą respondentów były osoby w wieku 31-45 lat (38,89%) i 18-25 lat (23,15%). Osoby do 18 roku życia (z wykształceniem gimnazjalnym) stanowiły 5,56%, w wieku 26-30 lat 17,59%, 46-60 lat 10% oraz 60 lat i więcej 4%.

Większość respondentów posiada wyższe wykształcenie (41,67%). Wśród badanych osób 21,30% ma wykształcenie średnie, 15,74% średnie techniczne i 14,81% zasadnicze zawodowe. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym (6,48%) i podstawowym (0%).

Analiza ankiety

Ankieta składała się z 2 pytań otwartych oraz 8 pytań o charakterze zamkniętym, w ramach których respondenci mieli możliwość wyboru maksymalnie 3 spośród zaproponowanego katalogu odpowiedzi. Każdy z ośmiu katalogów zawierał również możliwość dopisania własnych odpowiedzi na dane pytanie. Poniżej znajdują się wykresy wraz z opisami, w których 100% to łączna liczba uzyskanych odpowiedzi.

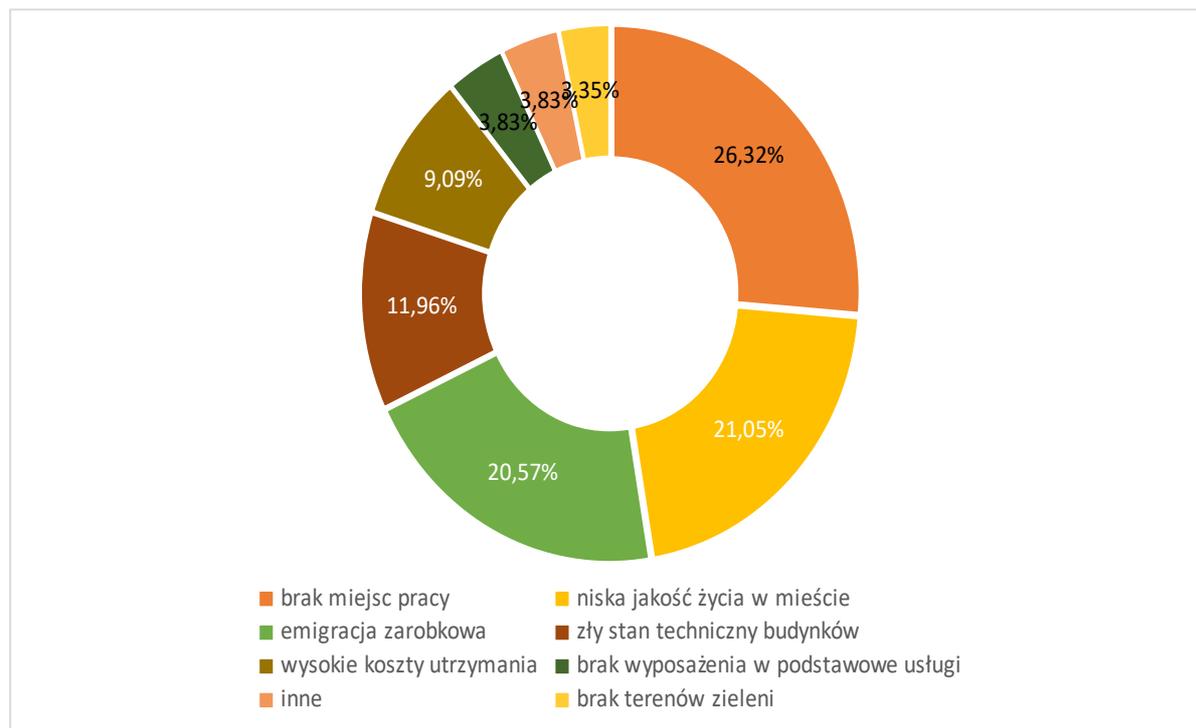
1. Co Pana/ Pani zdaniem jest główną przyczyną wyprowadzania się mieszkańców z obszaru rewitalizacji?

Na pytanie uzyskano łącznie 209 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- brak miejsc pracy (26,32%)
- niska jakość życia w mieście (21,05%)
- emigracja zarobkowa (20,57%)
- zły stan techniczny budynków (11,96%)
- wysokie koszty utrzymania (9,09%)
- brak wyposażenia w podstawowe usługi (3,83%)
- inne (3,83%)
- brak terenów zieleni (3,35%)

Wśród 3,83% innych odpowiedzi za główną przyczynę migracji uznano niedostateczną liczbę miejsc spędzania wolnego czasu i rozrywki. Pozostałe wskazania dotyczyły: niskich zarobków, patologii społecznych, braku miejsc pracy oraz braku prywatności.

2. Co Pana/Pani zdaniem jest główną przyczyną zmian struktury demograficznej (starzejącego się społeczeństwa) na obszarze rewitalizacji?

Na pytanie uzyskano łącznie 149 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

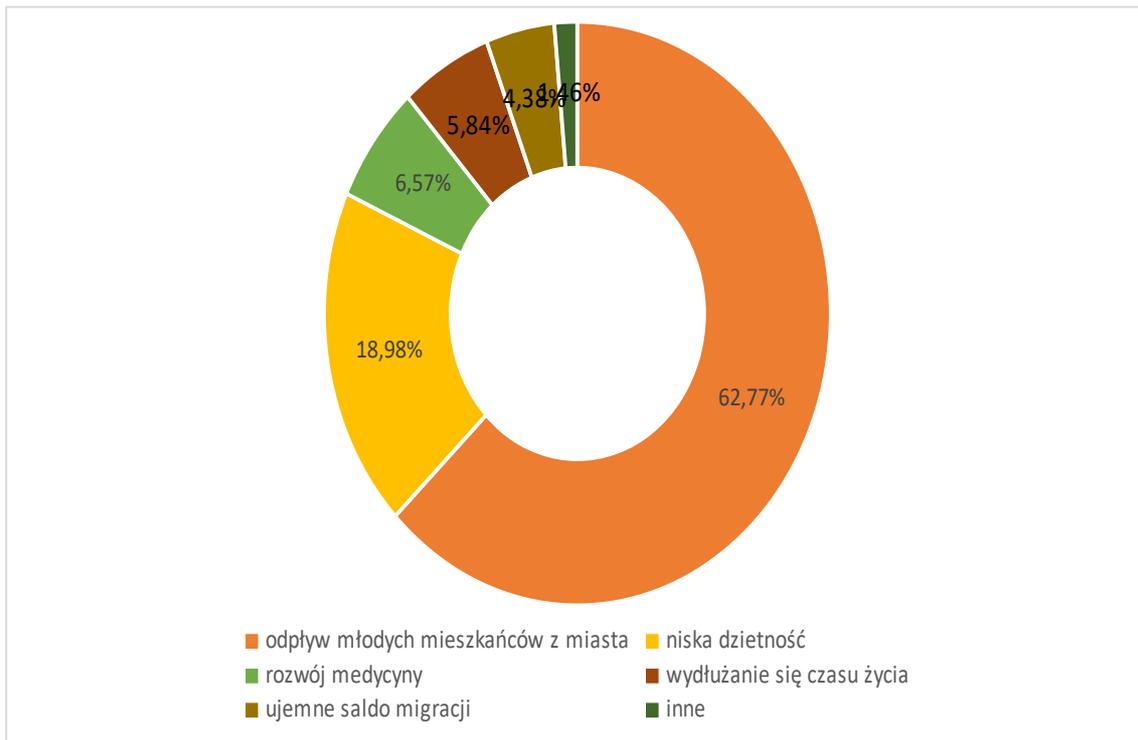
- ujemne saldo migracji (63,76%)

- niska dzietność (18,12%)
- rozwój medycyny (6,04%)
- wydłużanie się czasu życia (5,37%)
- ujemne saldo migracji (5,37%)
- inne (1,34%)

Wśród 1,34% przyczyn, innych niż wymienione w katalogu odpowiedzi, uznano brak mieszkań dla młodych i brak przyszłości dla ludzi z ambicjami zawodowymi.

3. Proszę wskazać główną przyczynę ubóstwa mieszkańców obszaru rewitalizacji.

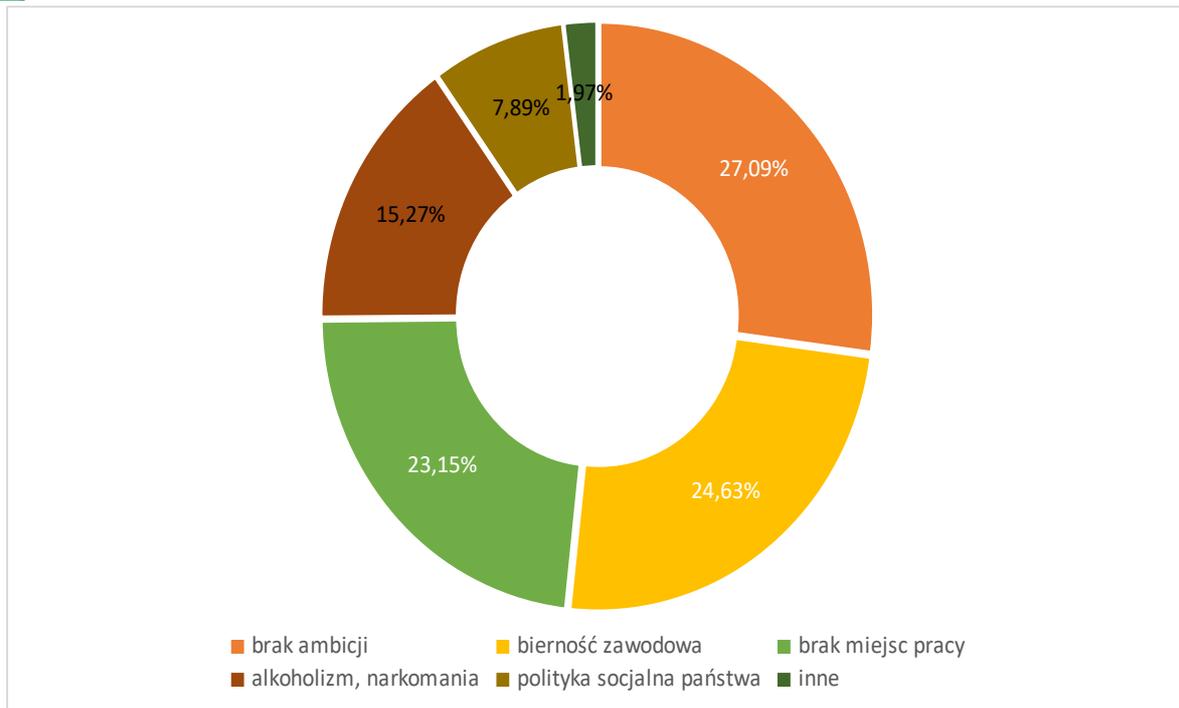
Na pytanie uzyskano łącznie 203 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- brak ambicji (27,09%)
- bierność zawodowa (24,63%)
- brak miejsc pracy (23,15%)
- alkoholizm, narkomania (15,27%)
- polityka socjalna państwa (7,89%)
- inne (1,97%)

Inne przyczyny niż wskazane w formularzu kwestionariusza stanowiły 1,97% uzyskanych odpowiedzi. Wśród nich zdiagnozowano: brak możliwości rozwoju zawodowego i niskie zarobki.

4. Co Pana/Pani zdaniem jest przyczyną popełnianych przestępstw i wykroczeń na obszarze rewitalizacji?

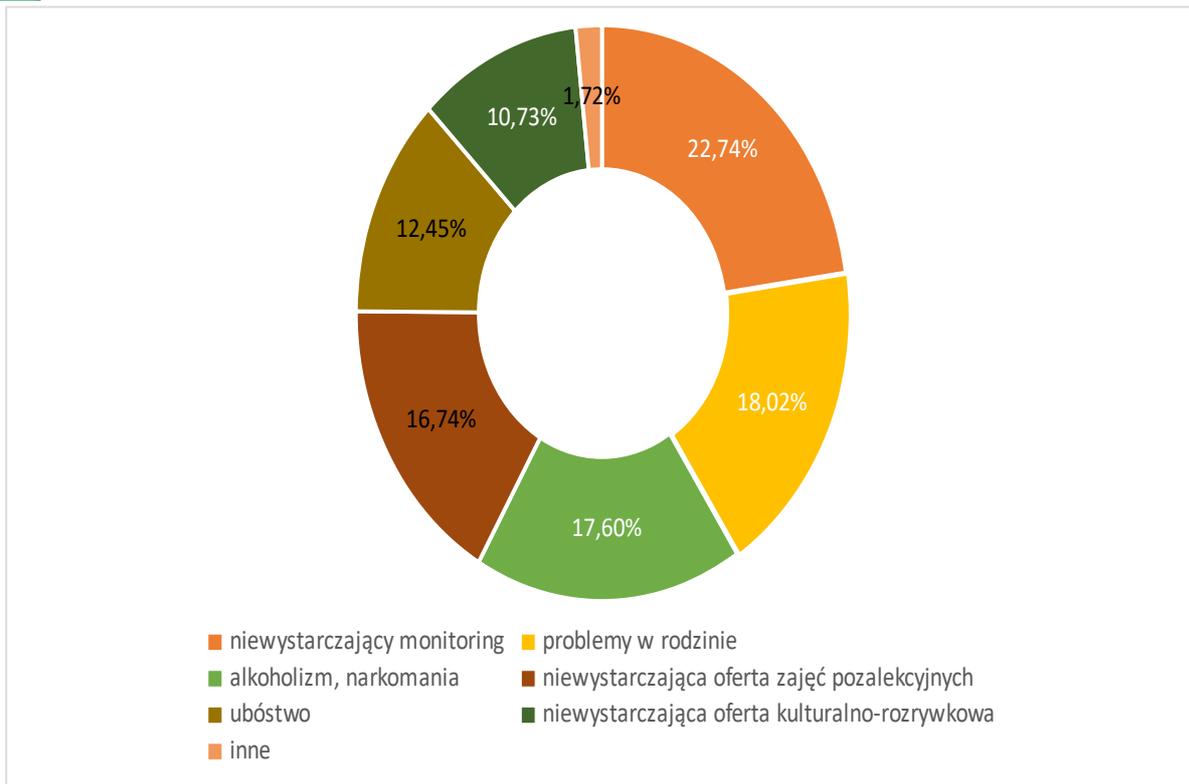
Na pytanie uzyskano łącznie 233 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- niewystarczający monitoring (22,74%)
- problemy w rodzinie (18,02%)
- alkoholizm, narkomania (17,60%)
- niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych (16,74%)
- ubóstwo (12,45%)
- niewystarczająca oferta kulturalno-rozrywkowa (10,73%)
- inne (1,72%)

Dodatkowe przyczyny popełnianych przestępstw i wykroczeń (1,72%) dotyczyły: niedostatecznej ochrony policyjnej oraz patologii społecznych wśród młodzieży.

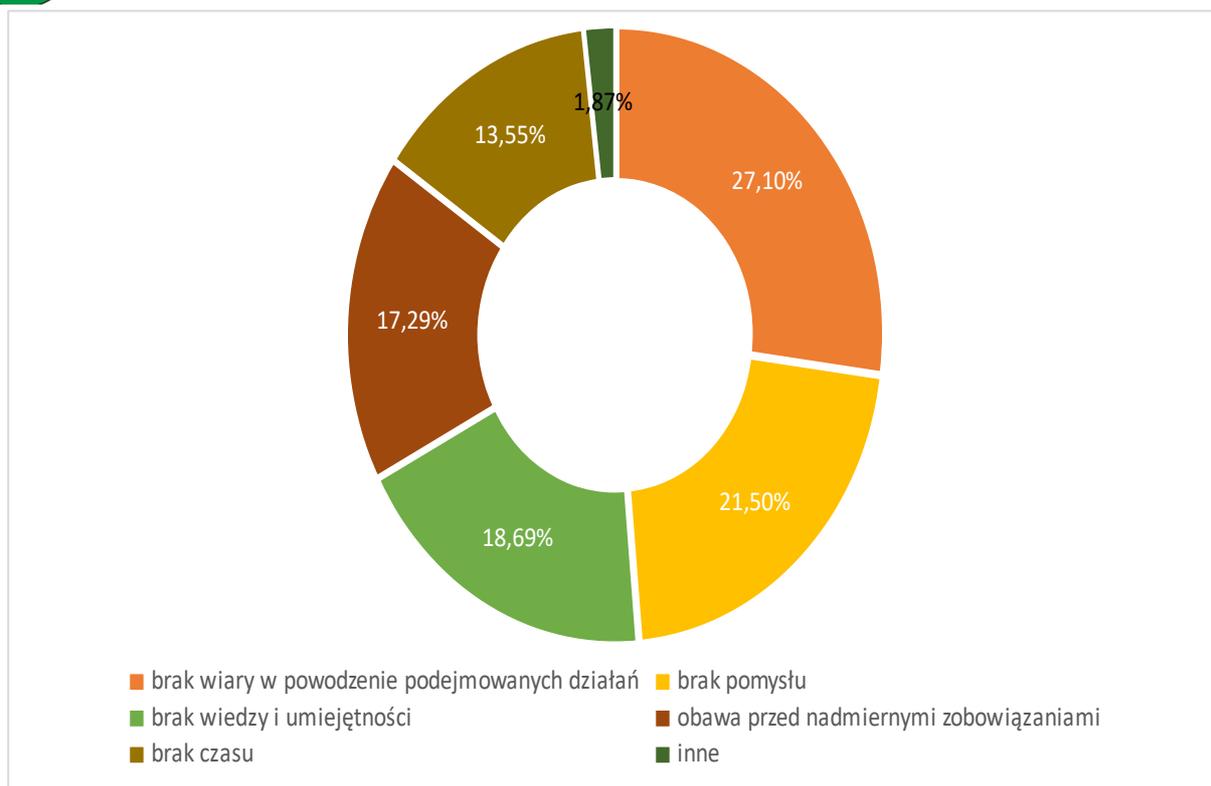
5. Proszę wskazać przyczynę małej aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Na pytanie uzyskano łącznie 214 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- brak wiary w powodzenie podejmowanych działań (27,10%)
- brak pomysłu (21,50%)
- brak wiedzy i umiejętności (18,69%)
- obawa przed nadmiernymi zobowiązaniami (17,29%)
- brak czasu (13,55%)
- inne (1,87%)

Wśród innych przyczyn małej aktywności społecznej mieszkańców respondenci wskazali na: niechęć, brak odpowiednich inwestycji w kadre i sprzęt oraz niedostateczną pomoc władz gminy.

6. Dlaczego Pana/Pani zdaniem mała liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji deklaruje selektywną zbiórkę odpadów?

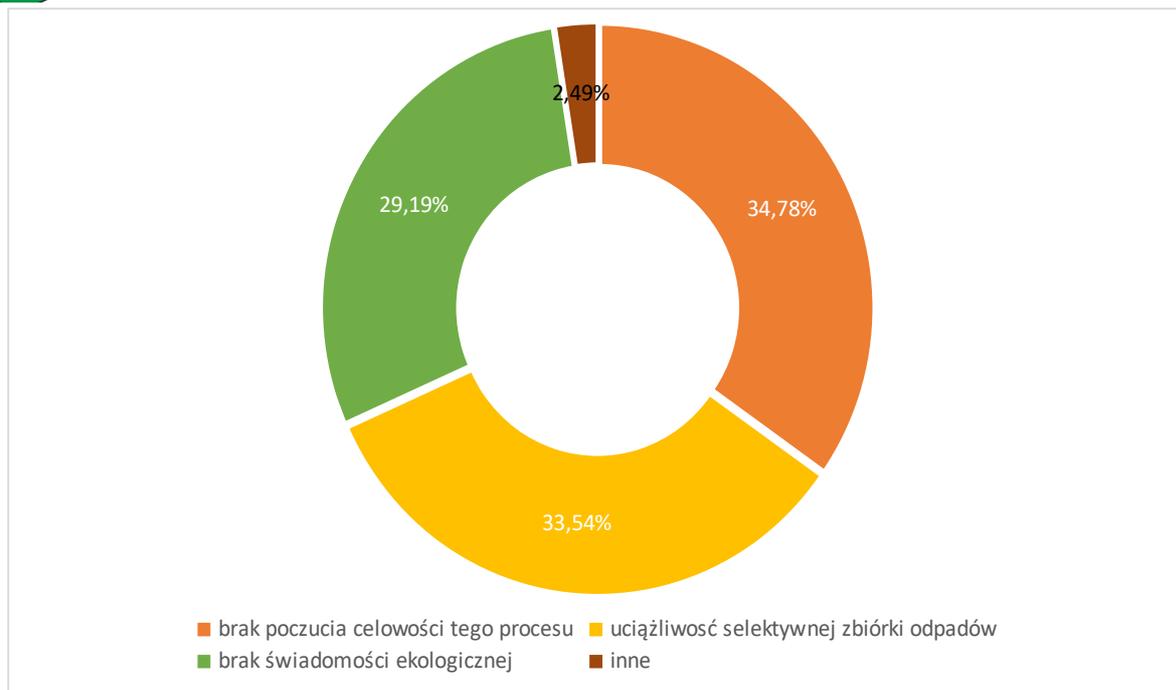
Na pytanie uzyskano łącznie 161 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- brak poczucia celowości tego procesu (34,78%)
- uciążliwość selektywnej zbiórki odpadów (33,54%)
- brak świadomości ekologicznej (29,19%)
- inne (2,49%)

Wśród innych powodów małej liczby deklaracji selektywnej zbiórki odpadów respondenci wskazali na: lenistwo, brak obowiązku segregacji oraz brak miejsca na odpowiednią infrastrukturę do segregacji odpadów.

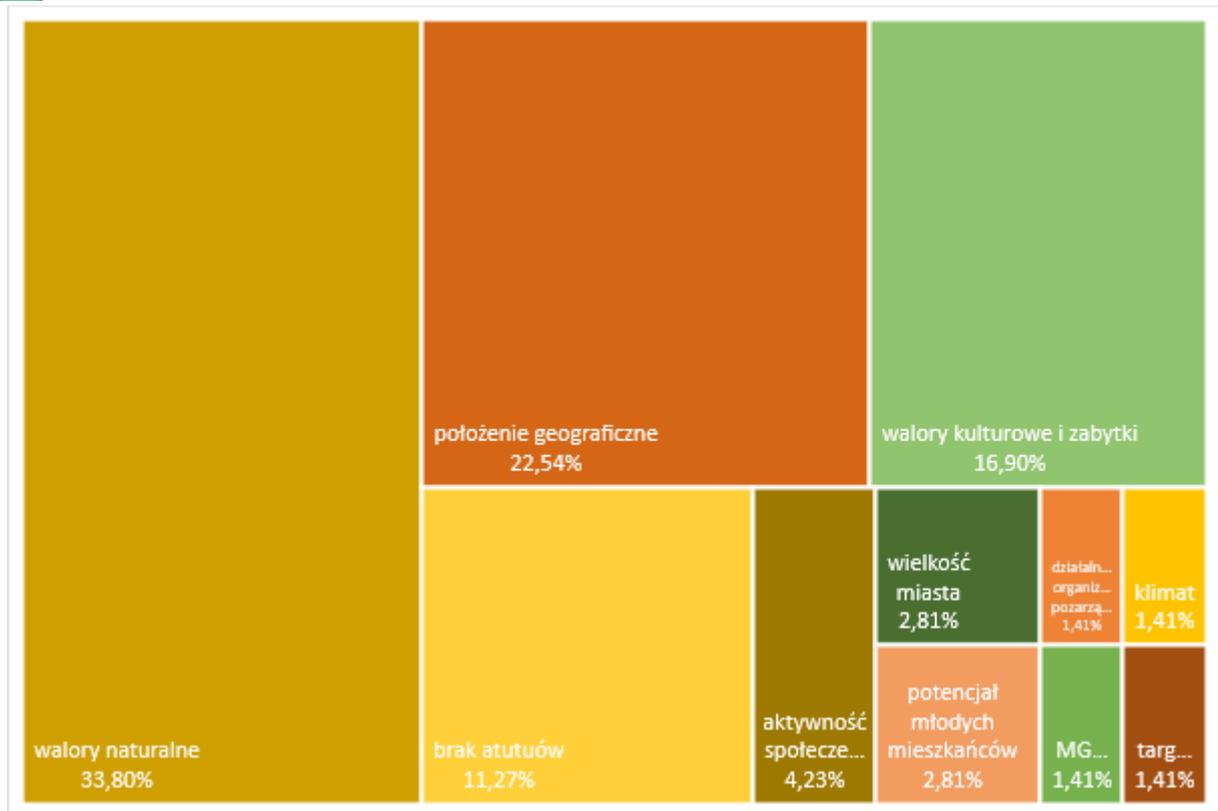

7. Co jest Pana/Pani zdaniem największym atutem Wielka?

Na pytanie uzyskano łącznie 71 odpowiedzi.

Najwięcej respondentów wskazuje, że walory naturalne (33,80%) i położenie geograficzne (22,54%) są największymi atutami Wielka. Kolejnymi atutami są walory kulturowe i zabytki (16,90%), do których zaliczono pałac Sapiehów i zabytkową architekturę miejscowości. Najmniej odpowiedzi respondentów dotyczy aktywności społeczności lokalnych (4,23%), potencjału młodych mieszkańców (2,81%) i wielkości miasta (2,81%) oraz działalności organizacji pozarządowych, klimatu, targowiska i MGOK (1,41%). Ponad 11% (11,27%) mieszkańców nie dostrzega żadnych zalet gminy.

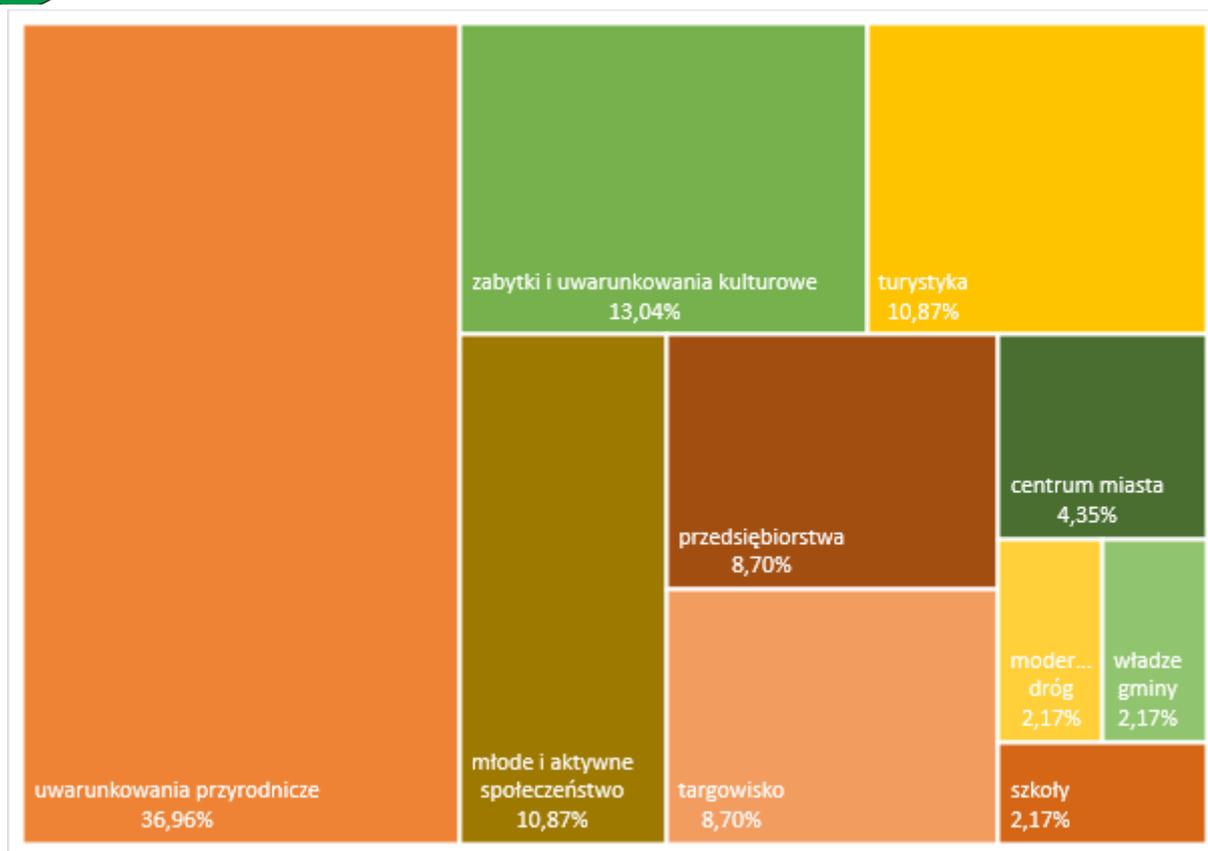

8. Co Pana/Pani zdaniem jest największym potencjałem rozwojowym obszaru rewitalizacji?

Na pytanie uzyskano łącznie 46 odpowiedzi.

Zdecydowana większość respondentów wskazuje, że uwarunkowania przyrodnicze (36,96%), stanowią największy potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji. Wśród uwarunkowań przyrodniczych znajdują się tereny zieleni oraz położenie gminy przy rzece Noteć. Kolejnymi potencjałami wskazanymi w odpowiedziach są zabytki i uwarunkowania kulturowe (13,04%), wśród których za najważniejsze uznano pałac Sapiehów, historyczną architekturę, istniejące budynki gminy i rynek Wielenia oraz możliwość rozwoju turystyki (10,87%). Młode i aktywne społeczeństwo to 10,87%, obecność przedsiębiorstw i targowisko - 8,70% uzyskanych odpowiedzi, a walory centrum miasta 4,35%. Pozostałymi potencjałami rozwoju są: modernizacja dróg, szkoły i władze gminy (2,17%).

9. Działania, na rzecz której grupy społecznej uważa Pan/Pani za kluczowe w ramach procesu rewitalizacji?

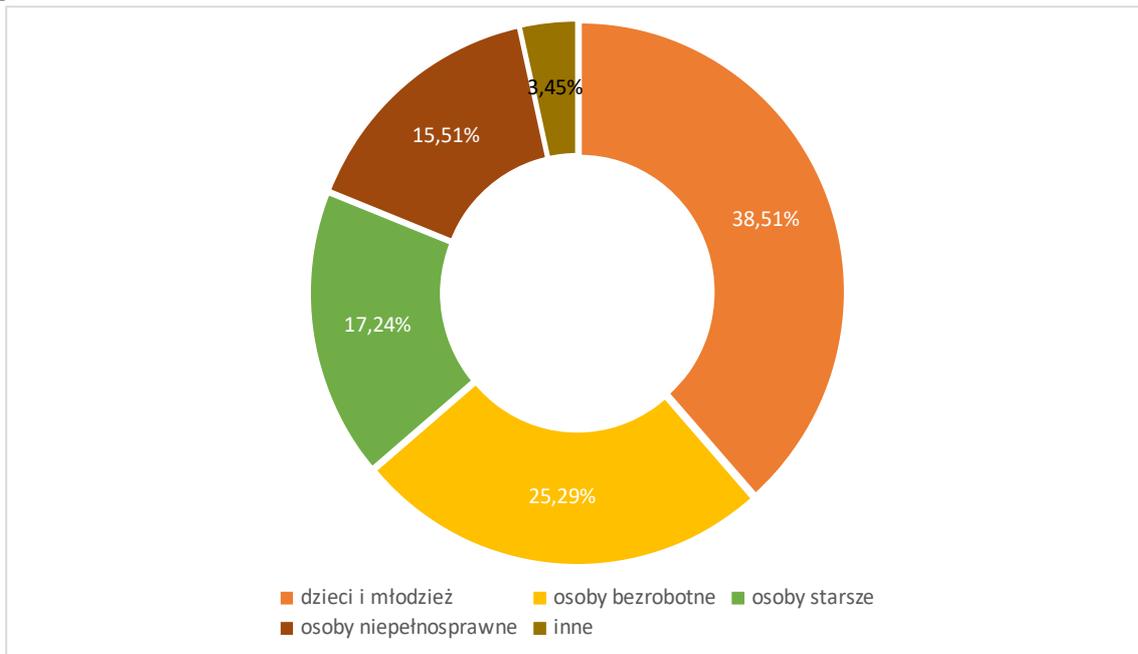
Na pytanie uzyskano łącznie 174 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- dzieci i młodzież (38,51%)
- osoby bezrobotne (25,29%)
- osoby starsze (17,24%)
- osoby niepełnosprawne (15,51%)
- inne (3,45%)

W innych odpowiedziach wskazanych przez respondentów podkreślono, że działania rewitalizacyjne powinny uwzględnić wszystkie grupy społeczne. Jeden respondent wskazał w swojej odpowiedzi turystów.

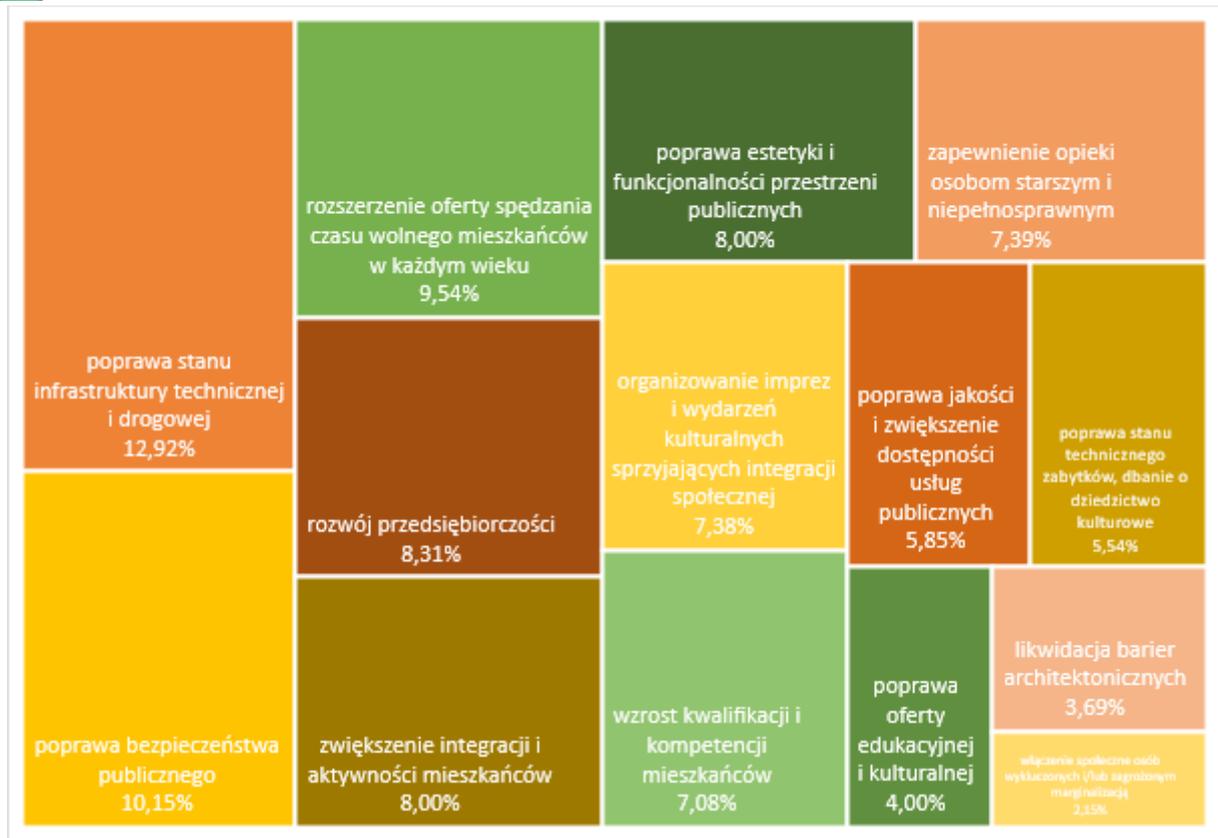
10. Proszę o wskazanie najważniejszych korzyści, jakie według Pana/Pani powinny zostać osiągnięte w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji.

Na pytanie uzyskano łącznie 325 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- poprawa stanu infrastruktury technicznej i drogowej (12,92%)
- poprawa bezpieczeństwa publicznego (10,15%)
- rozszerzenie oferty spędzania czasu wolnego mieszkańców w każdym wieku (9,54%)
- rozwój przedsiębiorczości (8,31%)
- zwiększenie integracji i aktywności mieszkańców (8%)
- poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni (8%)
- zapewnienie opieki osobom starszym i niepełnosprawnym (7,39%)
- organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych sprzyjających integracji społecznej (7,38%)
- wzrost kwalifikacji i kompetencji mieszkańców (7,08%)
- poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług publicznych (5,85%)
- poprawa stanu technicznego zabytków, dbanie o dziedzictwo kulturowe (5,54%)
- poprawa oferty edukacyjnej i kulturalnej (4%)
- likwidacja barier architektonicznych (3,69%)
- włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją (2,15%)

ZAŁĄCZNIK NR 2 WYKAZ ULIC NALEŻĄCYCH DO POSZCZEGÓLNYCH JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH

Jednostka	Ulice
A	27 Stycznia, Aleja Zamkowa (bez nr 1, 3 i 18-21), Daszyńskiego, Jana Pawła II, Leśna, Łowiecka, Międzyleska, Myśliwska, Ostoja, Piłska, Piotra Wysockiego, Plac Zwycięstwa, Sosnowa, Spółdzielcza, Strzelecka, Traugutta, Waryńskiego, Zacisze, Zwierzyńska
B	Aleja Zamkowa (nr od 19 do 21), Kościelna (nr od 4 do 11), Kościuszki (nr od 1 do 33A), Kasprzaka (nr od 8 do 16), Łąkowa, Mickiewicza (nr od 7 do 12), Nadnotecka, Nowe Miasto, Plac Powstańców Wielkopolskich (nr od 1 do 7), Polna, Portowa, Sienkiewicza, Staszica (nr od 1 do 4), Szkolna, Wybickiego
C	Aleja Zamkowa (nr 1, 3 i 18), Błonie, Jaryńska, Kasprzaka (nr 1-7 i 17-20), Kościelna (nr 1-3 i 12-15), Kościuszki (nr od 34 do 75), Lipowa, Mickiewicza (nr 1-6 i 13-17), Ogrodowa, Plac Powstańców Wielkopolskich (nr od 8 do 18), Poręba, Rybaki, Staszica (nr od 5 do końca), Wybickiego,
D	Akacyjowa, Bęglewska, Bukowa, Chopina, Drawska, Dworcowa, Fiołkowa, Gerberowa, Jarzębinowa, Jaśminowa, Jesionowa, Konwaliowa, Krokusowa, Modrzewiowa, Nikoszki, os. Przytorze, Potrzebowicka, Przemysłowa, Różana, Słonecznikowa, Storczykowa, Tulipanowa
E	Bohaterów Westerplatte, Czarnkowska, gen. Sikorskiego, Henryka Sucharskiego, Ignacego Krasickiego, Janka z Czarnkowa, Kazimierza Brownsforda, Kopernika, Krótka, Mężykowska, mjr. Hubala, Na Skarpie, Nojego, Piękna, Sportowa, Topolowa, Wojska Polskiego, Wybudowanie, Wyzwolenia

